

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Strategia Rozwoju Gminy Kętrzyn do 2025 roku

Kętrzyn-Warszawa 2015

Projekt pn.: „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Spis treści

1.	Wprowadzenie	4
2.	Opis metodologiczny	6
2.1.	Cel i główne założenia projektu.....	6
2.2.	Opracowanie syntetycznej diagnozy	7
2.2.1.	Zakres diagnozy.....	7
2.2.2.	Analiza danych zastanych	7
2.2.3.	Badania ankietowe	7
2.3.	Uspołecznienie procesu	8
2.3.1.	Założenia koncepcji uspołecznienia	8
2.3.2.	Warsztaty strategiczne (spotkania warsztatowo-konsultacyjne z liderami społecznymi)	9
2.3.3.	Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami.....	9
2.3.4.	Konsultacje on-line z wykorzystaniem platformy CyfrowaDemokracja.pl.....	9
3.	Diagnoza strategiczna gminy Kętrzyn.....	11
3.1.	Informacje ogólne (położenie geograficzne, rys historyczny, podział administracyjny).....	11
3.2.	Rozwój społeczny	12
3.2.1.	Demografia	12
3.2.2.	Warunki życia mieszkańców	20
3.2.3.	Oświata i opieka nad dziećmi	25
3.2.4.	Ochrona zdrowia.....	30
3.2.5.	Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych	30
3.2.6.	Aktywność obywatelska i partycypacja społeczna.....	31
3.2.7.	Podsumowanie	32
3.3.	Rynek pracy	33
3.3.1.	Aktywność ekonomiczna ludności, w tym struktura zatrudnienia.....	33
3.3.2.	Charakterystyka bezrobocia wraz z analizą sytuacji grup szczególnie zagrożonych bezrobociem.....	34
3.3.3.	Działania na rzecz osób bezrobotnych.....	36
3.3.4.	Podsumowanie	37
3.4.	Kultura (w tym ochrona dziedzictwa kulturowego), rekreacja i sport	37
3.4.1.	Wydatki na kulturę i dziedzictwo kulturowe	39
3.4.2.	Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona	40
3.4.3.	Rekreacja i sport.....	42
3.4.4.	Podsumowanie	43
3.5.	Infrastruktura techniczna	43
3.5.1.	Sieć komunikacyjna.....	43
3.5.2.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	44
3.5.3.	Sieć gazowa	48
3.5.4.	Gospodarka odpadami.....	50
3.5.5.	Podsumowanie	52
3.6.	Potencjał gospodarczy i struktura gospodarki	52
3.7.	Turystyka.....	55
3.8.	Potencjał przyrodniczy i jego ochrona.....	60

3.9. Współpraca międzynarodowa	62
4. Wyniki badania społecznego	63
4.1. Badanie wśród mieszkańców gminy Kętrzyn.....	63
4.1.1. Próba.....	63
4.1.2. Wyniki badania	65
4.1.3. Podsumowanie	68
4.2. Badanie wśród przedsiębiorców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.....	69
4.2.1. Próba.....	69
4.2.2. Wyniki badania	71
4.2.3. Podsumowanie	75
5. Analiza problemów.....	76
6. Analiza SWOT.....	78
7. Analiza PEST	81
8. Misja i wizja rozwoju	83
9. Programowanie rozwoju gminy	85
9.1. Obszary strategiczne.....	85
9.2. Cele priorytetowe	85
9.3. Szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi.....	86
10. Źródła finansowania.....	102
11. Wdrożenie i monitoring Strategii.....	106
11.1. Założenia wdrożenia strategii.....	106
11.2. Planowanie rozwoju gminy Kętrzyn	107
11.3. Zasady zarządzania strategią	107
11.4. Monitoring strategii.....	108
11.5. Wskaźniki realizacji celów priorytetowych	110
Spis map	115
Spis schematów	115
Spis wykresów	115
Spis tabel	115
Załącznik 1. Pełne nazwy priorytetów inwestycyjnych wskazanych przy źródłach finansowania	119

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Kętrzyn do 2025 roku została opracowana w ramach projektu „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”. Liderem tego projektu jest Związek Gmin „Barcja”, natomiast partnerami projektu są gmina Reszel i gmina Korsze.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Kętrzyn są spójne ze Strategią Rozwoju Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podstawą do opracowania tej Strategii stało się podpisanie w dniu 14 października 2014 r. przez przedstawicieli samorządów powiatu kętrzyńskiego porozumienia w sprawie utworzenia Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Utworzenie Obszaru Funkcjonalnego ma duże znaczenie ze względu na podejście Unii Europejskiej do realizacji polityki rozwoju w perspektywie 2014-2020. Związane jest to z ideą promowania partnerstwa i współpracy między jednostkami samorządów terytorialnych (JST) w celu realizowania wspólnych przedsięwzięć. Dzięki realizacji takich projektów możliwe jest wykorzystanie wspólnych potencjałów, mocnych stron do dalszego rozwoju i przewyżnianie problemów, które dotyczą wszystkich jednostek.

Tworzenie Strategii Rozwoju Gminy Kętrzyn wpisuje się w dokumenty strategiczne zarówno na poziomie krajowym i europejskim. Można do nich zaliczyć:

Dokumenty krajowe:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Założenia Krajowej Polityki Miejskiej,
- Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025,

Dokumenty europejskie:

- Pakiet legislacyjny dla polityki spójności przedstawionymi przez KE w dniu 6 października 2011 r.,
- Strategia Europa 2020,
- Umowa Partnerstwa 2014-2020,
- Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce.

Planując rozwój gminy należy uwzględnić, że zaspokajanie potrzeb mieszkańców, rozwijanie infrastruktury technicznej i społecznej oraz rozwój gospodarczy warunkowane są wieloma czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Strategia Rozwoju to scenariusz osiągnięcia celów, do których dąży wspólnota samorządowa. To pozwala transformować sytuację obecną na projektowaną w Strategii.

Na podstawie pozyskanych danych ilościowych i jakościowych, wyników spotkań warsztatowo-konsultacyjnych oraz badań społecznych zostały opracowane cele priorytetowe, szczegółowe kierunki działań i zadania realizacyjne, które wyznaczają charakter rozwoju i sposoby dążenia do osiągnięcia zakładanej misji i wizji gminy.

Przy określaniu celów priorytetowych uwzględnione zostały występujące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Cele priorytetowe dotyczą spraw, co do których władze samorządowe gminy i partnerzy społeczni, każdy w zakresie swoich kompetencji, mogą podejmować autonomiczne działania.

Proponowane w Strategii cele i zadania służące ich realizacji, obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania gminy. W pracach nad Strategią wyodrębnione zostały trzy obszary strategiczne:

- obszar społeczny,
- obszar potencjałów i zasobów,
- obszar gospodarki i promocji.

Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, iż realizacja tak określonej Strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społeczno-gospodarczych działających na terenie gminy.

Bardzo ważnym aspektem jest uspołecznienie procesu opracowania i wdrażania Strategii przy udziale wszystkich głównych partnerów społeczno-gospodarczych.

Do realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez władze samorządowe,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego).

2. Opis metodologiczny

2.1. Cel i główne założenia projektu

Opracowanie dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Kętrzyn do 2025 roku” ma umożliwić realizację następujących celów:

- identyfikację obszarów wsparcia/obszarów problemowych,
- określenie celów rozwojowych,
- określenie priorytetów i listy przedsięwzięć do realizacji, w tym ze wskazaniem strategicznych projektów,
- poprawę warunków rozwoju i integracji Obszaru Funkcjonalnego.

Tworzenie dokumentu Strategii odbywało w oparciu o następujące założenia:

- 1) Przyjęta została perspektywa planowania do 2025 roku.
- 2) Strategia opracowywana była metodą uspołecznioną.
- 3) Strategia jest spójna ze Strategią Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, Strategią Rozwoju Warmińsko-Mazurskiego do 2025 r. oraz innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego szczebla (wspólnotowymi, krajowymi, regionalnymi).
- 4) Strategia koncentruje się na zagadnieniach, przedsięwzięciach i innych działaniach służących rozwiązywaniu problemów demograficznych, społecznych, gospodarczych, środowiskowych i klimatycznych, które wpływają na rozwój gminy.
- 5) Strategia uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, to jest:
 - zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb,
 - poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność,
 - harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju,
 - długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.
- 6) Planowanie i realizacja strategii uwzględnia potrzeby mieszkańców gminy jak również perspektywę całego Obszaru Funkcjonalnego.
- 7) Zadaniem strategii jest ułatwienie władzom gminy osiągnięcia długookresowych celów rozwojowych.
- 8) Projekt dokumentu strategii rozwoju został poddany konsultacji społecznej.
- 9) Strategia ma określony sposób wdrożenia i monitorowania.

2.2. Opracowanie syntetycznej diagnozy

2.2.1. Zakres diagnozy

Na potrzeby powstającego dokumentu została opracowana strategiczna diagnoza aktualnego stanu gminy Kętrzyn. Na podstawie przeprowadzonych analiz sformułowane zostały wnioski stanowiące podstawę do wyznaczenia kierunków rozwoju. W oparciu o zebrane dane zostały także wskazane obszary wsparcia zgodne z wytycznymi dla dokumentów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Elementem diagnozy jest również opracowana analiza problemów oraz SWOT dla gminy.

2.2.2. Analiza danych zastanych

Diagnoza została sformułowana na podstawie analizy danych zastanych (desk research), przy czym głównym źródłem informacji były dane udostępnione przez jednostki administracji samorządowej (w tym dokumenty strategiczne).

W miarę potrzeby i możliwości wykorzystane zostały również dane z innych źródeł, w tym:

- wyniki badań delimitacji Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (KOF) opracowane w ramach projektu „Przeprowadzenie badań oraz diagnozy i delimitacji kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego w ramach projektu pn. Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego”,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Banku Danych Lokalnych,
- dane instytucji rynku pracy.

Analiza obejmowała aktualne dane (nie starsze niż 5 lat).

2.2.3. Badania ankietowe

Celem przeprowadzenia badań społecznych było uwzględnienie perspektywy społeczności lokalnej przy opracowywaniu diagnozy oraz formułowaniu Strategii Rozwoju Gminy.

Zaproszenie do wzięcia udziału w badaniu zostało skierowane do dwóch podgrup:

- mieszkańców gminy,
- przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy oraz inne podmioty działające na terenie gminy.

Badania społeczne zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety internetowej CAWI (Computer Assisted Web Interview). Jest to technika badawcza polegająca na zamieszczeniu kwestionariusza na stronie WWW, aby respondenci mogli wypełnić go za pośrednictwem Internetu w dogodnym dla siebie czasie. Do jej zalet należy więc możliwość dotarcia do osób rozproszonych terytorialnie oraz fakt, iż respondenci mogli brać udział w badaniu bez wychodzenia z domu. Ważne jest również wysokie poczucie anonimowości respondentów, sprzyjające szczerym i otwartym odpowiedziom.

Kwestionariusz został umieszczony na dwóch wyspecjalizowanych platformach internetowych
Wykonawcy:

- Cyfrowy Manager – ankieta została opublikowana na platformie, zaś osoby wytypowane (przedsiębiorcy) do udziału w niej otrzymały drogą elektroniczną zaproszenie ze spersonalizowanym linkiem umożliwiającym wypełnienie kwestionariusza.
- CyfrowaDemokracja.pl– ankieta została umieszczona na platformie będącej narzędziem dialogu społecznego. Do udziału w niej zaproszeni zostali wszyscy chętni, informację o badaniu (wraz z linkiem) opublikowano na stronach internetowych odwiedzanych przez mieszkańców – stronach jednostek samorządowych, portalach społecznościowych, etc.

2.3. Uspołecznienie procesu

Prace nad Strategią były prowadzone przez konsultantów z udziałem kluczowych interesariuszy. Przedstawiciele władz samorządowych, wytypowani pracownicy JST oraz reprezentanci poszczególnych grup interesów społeczności lokalnej uczestniczyli w pracach nad opracowaniem Strategii. Miało to zapewnić wysoki stopień akceptacji dokumentu (co z kolei warunkuje skuteczność na etapie wdrożenia).

Przyjęto następujące zasady pracy nad Strategią:

- 1) Kierowanie pracą przez przedstawicieli Zamawiającego.
- 2) Udział w pracach diagnostycznych i projektowych przedstawicieli władz samorządowych.
- 3) Aktywne uczestnictwo:
 - czołowych polityków/liderów lokalnych,
 - reprezentantów głównych grup interesów,
 - kluczowych podmiotów działających na obszarze gminy.
- 4) Partycypacja społeczna:
 - udział reprezentantów społeczności lokalnej (jako źródła informacji, współautorów koncepcji oraz realizatorów przyszłych działań),
 - mobilizowanie mieszkańców do dyskusji, tworzenia i działania,
 - publiczna konsultacja strategii.

2.3.1. Założenia koncepcji uspołecznienia

Udział społeczności lokalnej w opracowywaniu dokumentu Strategii był konieczny, aby dokument jak najpełniej odzwierciedlał potrzeby i preferencje zróżnicowanych grup interesariuszy z obszaru KOF. Dlatego też przyjęte zostały następujące założenia dotyczące uspołecznienia prac nad Strategią:

- proces uspołecznienia prac nad dokumentami realizowany był wśród interesariuszy dokumentów, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na których funkcjonowanie wpływ będą miały opracowywane dokumenty,
- w ramach procesu prowadzona była zarówno komunikacja jedno- jak i dwukierunkowa,
- uspołecznienie było prowadzone w sposób bezpośredni,
- wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia były na bieżąco dopasowywane do oczekiwań, potrzeb i możliwości uczestników procesu.

2.3.2. Warsztaty strategiczne (spotkania warsztatowo-konsultacyjne z liderami społecznymi)

Spotkanie warsztatowe miało na celu włączenie przedstawicieli społeczności gminy Kętrzyn do prac nad Strategią. Poprzez zaangażowanie osób reprezentujących różne grupy interesariuszy możliwe było dokonanie wielostronnej analizy aktualnej sytuacji. Do udziału w warsztacie zaproszone zostały osoby, które ze względu na role pełnione w życiu społecznym gminy mogą być określone mianem „Liderów społecznych”. Podczas spotkania odbywały się prace w trzech obszarach: społecznym, zasobów i potencjałów oraz gospodarki i promocji gminy.

Dla uzyskania jak najlepszych rezultatów pracy zastosowana została technika moderacji wizualnej. Istotne było również prowadzenie dyskusji przez moderatora, dzięki czemu możliwe było zogniskowanie jej na kluczowych zagadnieniach jak również zapewnienie wysokiego poziomu aktywności wszystkich obecnych osób.

2.3.3. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami

Na etapie konsultacji dokumentu zostało przeprowadzone spotkanie mające na celu umożliwienie mieszkańcom wyrażenia swoich opinii odnośnie Strategii. Miało ono charakter otwarty. W celu dotarcia do jak największej liczby osób informacje były rozpowszechniane za pomocą plakatów, informacji na tablicach ogłoszeń, stronach www oraz informacji przekazywanych we wszelkiego rodzaju spotkaniach organizowanych w gminie Kętrzyn. Władze gminy współpracowały z Wykonawcą w rozpowszechnieniu informacji o konsultacjach poprzez zamieszczenie informacji na urzędowych stronach internetowych oraz rozesłanie zaproszeń do ich udziału.

2.3.4. Konsultacje on-line z wykorzystaniem platformy CyfrowaDemokracja.pl

Platforma CyfrowaDemokracja.pl to narzędzie służące do przeprowadzenia konsultacji w formie on-line. Formularz konsultacyjny został zamieszczony w Internecie, dzięki czemu wszystkie zainteresowane osoby miały do niego dostęp z dowolnego komputera, w dogodnym dla siebie czasie. Jest to funkcjonalne rozwiązanie ułatwiające udział w konsultacjach osób

zamieszkujących cały obszar gminy, również tych, których dyspozycyjność czasowa jest niewielka (np. ze względu na działalność zawodową czy aktywność społeczną).

Do konsultacji został załączony dokument Strategii, tak aby przed wyrażeniem swoich opinii mieszkańcy mogli zapoznać się z jego treścią. Taka forma przeprowadzenia konsultacji zapewniła wysoką jakość merytoryczną zgłoszonych komentarzy, a także ułatwiła opracowywanie ich (uwagi zgłaszane za pośrednictwem formularza odnosiły się do konkretnych części Strategii).

Konsultacje były promowane poprzez serwisy samorządowe oraz strony dotyczące Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki przekazaniu informacji o konsultacjach poprzez możliwie wiele kanałów, możliwe było dotarcie do możliwie licznej grupy interesariuszy Strategii.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

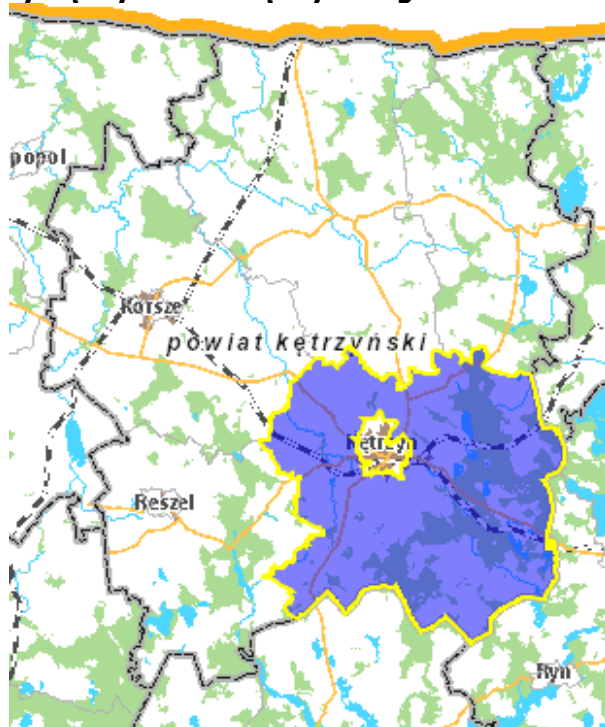
3. Diagnoza strategiczna gminy Kętrzyn

3.1. Informacje ogólne (położenie geograficzne, rys historyczny, podział administracyjny)

Gmina Kętrzyn zajmuje powierzchnię 28 536 ha położona jest w południowo-wschodniej części powiatu kętrzyńskiego, w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Granice terytorialne gminy przebiegają następująco:

- północ - gmina Srokowo i Barciany (powiat kętrzyński),
- wschód - gmina Węgorzewo i gmina Giżycko (powiat węgorzewski i powiat giżycki),
- południowy wschód - gmina Ryn (powiat giżycki),
- południe - gmina Mrągowo (powiat mrągowski),
- zachód - gmina Reszel i gmina Korsze (powiat kętrzyński).

Mapa 1. Położenie gminy Kętrzyn na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: www.geoportal.gov.pl

W centrum gminy znajdują się miasto Kętrzyn, które stanowi wyodrębnioną jednostkę administracyjną (gminę miejską Kętrzyn).

Gmina wiejska Kętrzyn jest drugą gminą rolniczą w powiecie kętrzyńskim, powierzchnia rolna stanowi ok. 70%. We wschodniej i południowo-wschodniej części gminy skupione są kompleksy leśne – pozostałości wielkiej puszczy pruskiej – zajmujące około 21% powierzchni. Z biegiem lat puszcza została niemalże wytrzebiona, a las utrzymał się na gruntach bagnistych.

Wśród lasów, dominuje las świeży z przewagą sosny, dębu, brzozy i świerku. Lasy są bogate w leśzczyne, maliny, jeżyny, poziomki oraz grzyby. Występują licznie zwierzęta takie jak: sarna, jeleni, łos i dzik.

3.2. Rozwój społeczny

3.2.1. Demografia

Struktura wieku i płci

W 2013 r. gminę Kętrzyn zamieszkiwało 8 439 osób, gęstość zaludnienia natomiast wynosiła natomiast 29,53 os/km². Mieszkańcy gminy stanowili 12,84% całej ludności zamieszkującej powiat kętrzyński.

W stosunku do roku 2009 nastąpił wzrost liczby mieszkańców o 219 osób. Dynamika zjawiska wyniosła 105,2. Gmina Kętrzyn w analizowanym okresie odznaczała się największym przyrostem ludności. Nieznaczny przyrost ludności odnotowano w: mieście Kętrzyn (dynamika 101,4), gminie Barciany (dynamika 100,9) oraz gminie Korsze (dynamika 100,6). W gminach Reszel i Srokowo odnotowano spadek liczby ludności w roku 2013 w stosunku do roku 2009. Dynamika wskazanego zjawiska w wymienionych gminach wynosiła odpowiednio dla gminy Reszel 98,6 oraz dla gminy Srokowo 96,5.

Dynamika przyrostu ludności w gminie była większa od dynamiki przyrostu ludności w kraju (dynamika 100,9) oraz województwie warmińsko-mazurskim (dynamika 101,4).

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Kętrzyn i w jednostkach porównywanych

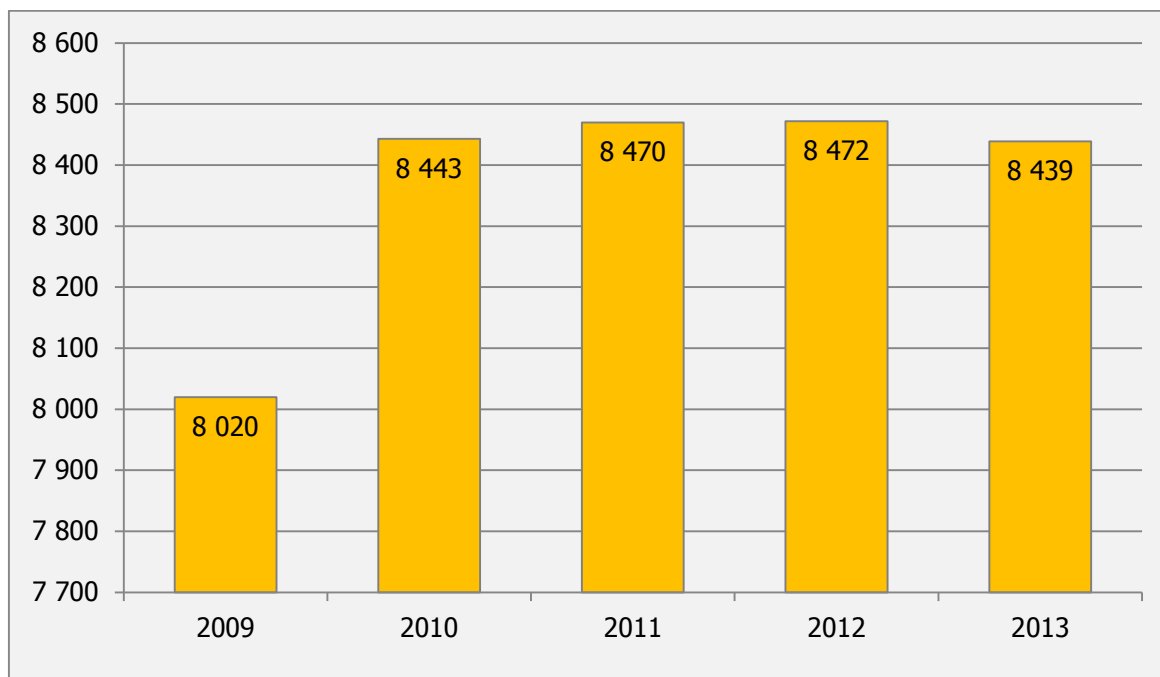
Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	38 167 329	38 529 866	38 538 447	38 533 299	38 495 659	100,9
woj. warmińsko-mazurskie	1 427 118	1 453 782	1 452 596	1 450 697	1 446 915	101,4
powiat kętrzyński	65 080	66 964	66 642	66 325	65 735	101,0
miasto Kętrzyn	27 672	28 519	28 363	28 256	28 051	101,4
gmina Kętrzyn	8 020	8 443	8 470	8 472	8 439	105,2
gmina Barciany	6 609	6 790	6 753	6 758	6 671	100,9
gmina Korsze	10 322	10 610	10 579	10 473	10 388	100,6
gmina Reszel	8 084	8 241	8 155	8 088	7 968	98,6
gmina Srokowo	4 373	4 361	4 322	4 278	4 218	96,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz danych przekazanych przez Urząd Gminy Srokowo

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Najliczniejszą grupę wiekową, w 2013 r., w gminie Kętrzyn stanowiły osoby w wieku 35-54 (28,3%). Nieznacznie wyższy udział podanej grupy wiekowej w społeczności ogółem odnotowano w gminie Srokowo (28,4%). Najmniejszy udział podana grupa wiekowa miała wśród mieszkańców gminy Barciany. Należy jednak podkreślić fakt, iż mieszkańcy w wieku 35-54, w gminie Barciany, stanowili aż 26,7% wszystkich mieszkańców.

Ludność w wieku 0-19 oraz 20-34 stanowiła wśród społeczności gminy Kętrzyn aż 48,4%. W odniesieniu do jednostek porównywanych jest to najwyższa wartość wskaźnika. Nieznacznie niższy udział we wskazanych przedziałach wiekowych odnotowano w gminie Barciany (46,4%) oraz Korsze (46,7%).

Ludność w wieku 55-64, w 2013 r., w gminie Kętrzyn stanowiła 12,3%. Udział podanej grupy wiekowej w porównaniu do jednostek referencyjnych, w tym do powiatu, województw oraz kraju, jest najniższy.

Mieszkańcy najstarszej analizowanej grupy wiekowej (65+) w gminie Kętrzyn stanowili 11,0%. W odniesieniu do jednostek referencyjnych jest to najniższy udział wskazanej grupy wiekowej. Nieznacznie wyższy udział podanej grupy wiekowej odnotowano w gminie Korsze (12,0%).

Szczegółową strukturę wiekową, w 2013 r., w gminie Kętrzyn oraz jednostkach referencyjnych obrazuje poniższa tabela.

Kobiety w gminie Kętrzyn, w 2013 r., stanowiły 49,1% ogółu mieszkańców. Jest to jedna z najniższych wartości podanego wskaźnika wśród porównywanych jednostek. Niższą wartość odnotowano jedynie w gminie Barciany (49%). W powiecie kętrzyńskim kobiety stanowiły 50,9%, w województwie warmińsko-mazurskim 51%, natomiast w kraju 51,6%.

W gminie Kętrzyn największy odsetek kobiety stanowiły w grupie wiekowej 65+ (63,4%). W odniesieniu do jednostek porównywanych większy udział kobiet w podanej grupie wiekowej odnotowano w gminach: Barciany (64,8%), Korsze (65,9%) oraz Reszel (65%). Również wartość ww. wskaźnika była wyższa dla powiatu kętrzyńskiego (63,8%), natomiast dla kraju oraz województwa warmińsko-mazurskiego była niższa odpowiednio o 1,9 oraz 1,2 pkt. procentowego.

Szczegółowy odsetek mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych, w 2013 r., w gminie Kętrzyn oraz jednostkach referencyjnych obrazuje poniższa tabela.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Tabela 2. Struktura wieku i płci w gminie Kętrzyn oraz jednostkach porównywanych w 2013 r. (%)

Jednostka	Ogółem					Udział kobiety w poszczególnych grupach wiekowych					
	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	Ogółem
Polska	20,5	23,1	27,2	14,4	14,8	48,7	49,2	49,9	52,7	61,5	51,6
woj. warmińsko-mazurskie	21,5	23,8	27,5	14,4	12,8	48,7	48,5	49,3	52,0	62,2	51,0
powiat kętrzyński	20,1	23,4	27,6	15,2	13,7	47,6	47,3	49,4	51,6	63,8	50,9
miasto Kętrzyn	18	22,4	27,5	17,3	14,8	48,1	48,5	51,3	54,1	62,8	52,3
gmina Kętrzyn	23,7	24,7	28,3	12,3	11,0	48,1	46,0	47,5	47,9	63,4	49,1
gmina Barciany	22,3	24,1	26,7	13,6	13,3	44,5	46,9	48,2	46,3	64,8	49,0
gmina Korsze	21,9	24,8	27,5	13,8	12,0	48,0	45,7	48,2	50,1	65,9	49,9
gmina Reszel	18,8	22,8	27,5	15,2	15,7	47,4	47,8	49,0	50,4	65,0	51,2
gmina Srokowo	20,4	24,0	28,4	13,9	13,3	47,9	47,2	46,2	51,0	62,5	49,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Kętrzyn w 2013 r. najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym (65,3%). W porównaniu do JST należących do KOF, jedynie w gminach Korsze oraz Srokowo, odpowiednio o 0,5 oraz 1,0 pkt procentowy odnotowano wyższą wartość tego wskaźnika. W pozostałych jednostkach referencyjnych szczebla powiatowego, wojewódzkiego oraz w kraju odnotowano niższą wartość wskaźnika.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym w gminie Kętrzyn, w 2013 r., stanowiła 21,1%. We wszystkich jednostkach referencyjnych wartość wskaźnika była niższa. Najmniej mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym stanowili mieszkańcy miasta Kętrzyn (16%).

13,6% mieszkańców gminy Kętrzyn stanowiła ludność w wieku poprodukcyjnym. W odniesieniu do jednostek porównywanych jest to najniższa wartość wskaźnika.

Wskaźnikiem, który obrazuje starzenie się społeczeństwa jest także współczynnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby ludności w wieku przed- i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zbyt wysokie wartości tego wskaźnika mogą być niekorzystne m.in. z punktu widzenia finansów publicznych (mała liczba osób płacących podatki przy dużej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ochrony zdrowia itp.). W przypadku gminy Kętrzyn wskaźnik ten osiągnął poziom 53,2. Jest to jedna z najniższych wartości w odniesieniu do porównywanych jednostek, niższa wartość została odnotowana jedynie w gminie Srokowo (50,9). W porównaniu dla średniej dla KOF wartość wskaźnika jest niższa o 0,1 pkt.

Proces starzejącego się społeczeństwa w mniejszym stopniu dotyczy gminy Kętrzyn niż jednostek porównywanych.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Tabela 3. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2013 r.

Jednostka	Ludność w wieku						
	w wieku przedprodukcyjnym (%)	w wieku produkcyjnym (%)	w wieku poprodukcyjnym (%)	przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	przed- i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ¹	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
Polska	18,2	63,4	18,4	28,6	29,0	57,6	101,2
woj. warmińsko-mazurskie	19,0	64,7	16,3	29,4	25,3	54,6	86,0
powiat kętrzyński	17,6	65,0	17,4	27,1	26,8	53,9	98,7
miasto Kętrzyn	16,0	64,6	19,4	24,7	30,0	54,7	121,3
gmina Kętrzyn	21,1	65,3	13,6	32,3	20,9	53,2	64,9
gmina Barciany	19,2	64,7	16,1	29,6	24,8	54,4	83,7
gmina Korsze	19,2	65,8	15,0	29,1	22,8	51,9	78,3
gmina Reszel	16,4	64,3	19,3	25,5	30,1	55,6	117,7
gmina Srokowo	17,7	66,3	16,0	26,8	24,1	50,9	89,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

¹ Wskaźnik obciążenia demograficznego

Ruch naturalny i wędrownicy

W stosunku do roku 2009, w roku 2013 w gminie Kętrzyn odnotowano spadek wartości wskaźnika: urodzenia żywe na 1000 ludności. Wartość wskaźnika w 2009 r. wynosiła 10,1, natomiast w 2013 r. wynosiła 9,8. W porównaniu do jednostek referencyjnych jest to jedna z wyższych wartości ww. wskaźnika. Więcej urodzeń żywych na 1000 mieszkańców, w 2013 r., odnotowano w gminie Srokowo, wartość wskaźnika wyniosła 10,6.

Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w kraju oraz w województwie warmińsko-mazurskim była nieznacznie niższa niż w gminie Kętrzyn. Wartość ww. wskaźnika dla kraju wynosiła 9,6, natomiast dla województwa warmińsko-mazurskiego 9,4.

W stosunku do roku 2009, w roku 2013 w gminie Kętrzyn odnotowano nieznaczny wzrost wartości wskaźnika: zgonów na 1000 ludności. Wartość wskaźnika w 2009 r. wynosiła 11,61, natomiast w 2013 r. wynosiła 11,73. W porównaniu do jednostek referencyjnych jest to jedna z wyższych wartości ww. wskaźnika. Więcej zgonów na 1000 mieszkańców, w 2013 r., odnotowano w gminie Korsze oraz Srokowo, wartość wskaźnika wyniosła odpowiednio 11,90 oraz 13,61.

Liczba zgonów na 1000 ludności w kraju oraz w województwie warmińsko-mazurskim była niższa niż w gminie Kętrzyn. Wartość ww. wskaźnika dla kraju wynosiła 10,06, natomiast dla województwa warmińsko-mazurskiego 9,61.

Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminie Kętrzyn na 1000 ludności

	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba urodzeń	10,10	12,10	11,60	12,30	9,80
Liczba zgonów	11,61	8,69	9,12	10,37	11,73
Przyrost naturalny	-1,51	3,41	2,48	1,93	-1,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Tabela 5. Urodzenia żywe i zgony w przeliczeniu na 10002 w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności					zgony na 1000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6	10,09	9,83	9,75	9,99	10,06
woj. warmińsko-mazurskie	11,6	10,8	10,2	9,9	9,4	9,22	8,90	8,91	9,24	9,61
powiat kętrzyński	11,0	10,0	10,4	9,3	8,7	11,4	9,8	10,4	10,0	11,5
miasto Kętrzyn	11,1	9,5	9,0	8,5	8,0	11,1	9,4	10,2	9,1	11,4
gmina Kętrzyn	10,1	12,1	11,6	12,3	9,8	11,6	8,7	9,1	10,4	11,7
gmina Barciany	12,2	12,0	11,4	10,7	8,3	11,0	9,7	11,5	9,5	11,3
gmina Korsze	10,6	9,6	12,1	9,0	9,1	11,5	11,1	10,7	10,1	11,9

² W celu porównania danych pomiędzy jednostkami terytorialnymi różnego typu (gminy, powiaty, województwa, kraj), Główny Urząd Statystyczny przelicza część danych na liczbę osób (np. 10 000 osób). Stąd rozbieżność między liczbami bezwzględnymi (np. liczbą działających w gminie przychodni czy stowarzyszeń) a względnymi (wskaźniki). Dzięki wskaźnikom możliwe jest określenie, jak gmina Srokowo prezentuje się na tle innych gmin Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz innych jednostek terytorialnych.

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności					zgony na 1000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
gmina Reszel	10,3	8,1	8,9	8,3	8,7	12,5	10,9	11,1	12,1	10,4
gmina Srokowo	11,4	10,8	13,2	9,8	10,2	9,8	8,9	8,8	11,70	13,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz danych przekazanych przez Urząd Gminy Srokowo

W stosunku do roku 2009, w roku 2013 w gminie Kętrzyn odnotowano dwukrotny wzrost liczby zawieranych małżeństw. W pozostałych gminach należących do KOF większą liczbę małżeństw odnotowano w mieście Kętrzyn (126) oraz w gminie Korsze (44).

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Kętrzyn w roku 2013 wynosiła 4,7. W porównaniu do roku 2009 nastąpił przyrost o 2,2 małżeństwa. Największą wartość wskaźnika w gminie Kętrzyn odnotowano w 2010 r. – 6,1 małżeństwa na 1000 mieszkańców. W odniesieniu do gmin podobnych jest to jedna z wyższych wartości ww. wskaźnika. Wyższą wartość (4,9) odnotowano w gminie Srokowo. W całym powiecie kętrzyńskim wartość wskaźnika, w 2013 r., wynosiła 4,4 małżeństwa na 1000 ludności.

W odniesieniu do pozostałych jednostek referencyjnych liczba zawartych małżeństw, w 2013 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była na zbliżonym poziomie jak w gminie Kętrzyn. Wartość wskaźnika odnotowana dla kraju wynosiła 4,7, natomiast dla województwa warmińsko-mazurskiego 4,5.

Tabela 6. Liczba małżeństw zawartych w gminie Kętrzyn, w latach 2009-2013, na tle kraju i jednostek porównywanych

Jednostka	Liczba zawartych małżeństw									
	ogółem					na 1000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	250 794	228 337	206 471	203 850	180 396	6,6	5,9	5,4	5,3	4,7
woj. warmińsko-mazurskie	9427	8370	7643	7523	6556	6,6	5,8	5,3	5,2	4,5
powiat kętrzyński	431	416	369	337	292	6,6	6,2	5,5	5,1	4,4
miasto Kętrzyn	228	176	176	152	126	8,2	6,2	6,2	5,4	4,5
gmina Kętrzyn	20	51	36	37	40	2,5	6,1	4,3	4,4	4,7
gmina Barciany	48	41	31	29	26	7,1	6,0	4,6	4,3	3,9
gmina Korsze	63	72	61	53	44	6,0	6,8	5,7	5,0	4,2
gmina Reszel	46	52	40	42	36	5,6	6,3	4,9	5,2	4,5
gmina Srokowo	26	24	25	24	20	6,1	5,8	6,1	5,9	4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Saldo migracji w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013 wynosiło średniorocznie (-0,1‰) i w odniesieniu do jednostek porównywanych był to najwyższa wartość wskaźnika. Identyczną wartość wskaźnika za analizowany okres odnotowano dla całego kraju.

W gminach należących do KOF odnotowano znacznie niższe wartości ww. wskaźnika. Również średnia dla powiatu kętrzyńskiego (-4,9) oraz dla województwa warmińsko-mazurskiego (-2,0) była znacznie niższa. Na uwagę zasługuje również fakt, że gminę Kętrzyn, w analizowanym okresie, charakteryzował bardzo duży napływ ludności na pobyt stały w przeliczeniu na 1000

mieszkańców – na poziomie 16,1. Jest to najwyższa wartość wskaźnika w odniesieniu do jednostek porównywanych.

Średnioroczne saldo migracji w tym okresie dla miasta Kętrzyn było niewiele powyżej średniej dla powiatu i wynosiło (-4,2‰). Jest to wartość prawie dwa razy wyższa niż wartość dla gminy Srokowo, gdzie odnotowano najniższy poziom salda migracji (-8,3‰).

Tabela 7. Średnioroczne migracje na pobyt stały na 1 000 mieszkańców (‰)

Jednostka	Napływ	Odpływ	Saldo migracji
	2009-2013	2009-2013	2009-2013
Polska	11,2	11,3	-0,1
woj. warmińsko-mazurskie	11,6	13,6	-2,0
powiat kętrzyński	10,2	15,1	-4,9
miasto Kętrzyn	9,3	13,5	-4,2
gmina Kętrzyn	16,1	16,2	-0,1
gmina Barciany	8,6	16,5	-7,9
gmina Korsze	11,1	17,1	-6,0
gmina Reszel	9,0	15,9	-6,9
gmina Srokowo	7,2	15,6	-8,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.2.2. Warunki życia mieszkańców

W roku 2013, w stosunku do 2009 r., w gminie Kętrzyn nastąpił spadek liczby mieszkań oddawanych do użytku na 1000 mieszkańców, dynamika zjawiska wyniosła 82,6. W 2013 r. w gminie Kętrzyn w 2013 r. oddano 2,4 mieszkania w przeliczeniu na 1000 ludności. W odniesieniu do gmin podobnych jest to najwyższa wartość wskaźnika. W porównywanych gminach odnotowane wartości ww. wskaźnika były od 0,0 (gmina Barciany) do 1,0 (miasto Kętrzyn). Również średnia wartość wskaźnika dla obszaru KOF (0,8) była 3-krotnie niższa niż w gminie Kętrzyn.

Średnia wartość wskaźnika dla kraju oraz województwa warmińsko-mazurskiego była wyższa niż w gminie Kętrzyn i wynosiła odpowiednio 3,8 i 3,3.

W roku 2013, w stosunku do 2009 r., w gminie Kętrzyn nastąpił znaczny spadek liczby mieszkań oddawanych na 1000 zawartych małżeństw, dynamika zjawiska wyniosła 43,5. W 2013 r. w gminie Kętrzyn oddano 500 mieszkań w przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw. W odniesieniu do gmin podobnych jest to najwyższa wartość wskaźnika. W porównywanych gminach odnotowane wartości ww. wskaźnika były od 0,0 (gmina Barciany) do 230,2 (miasto Kętrzyn). Również średnia wartość wskaźnika dla obszaru KOF (188,4) była prawie 3-krotnie niższa niż w gminie Kętrzyn.

Średnia wartość wskaźnika dla kraju oraz województwa warmińsko-mazurskiego była wyższa niż w gminie Kętrzyn i wynosiła odpowiednio 804,5 i 731,7.

Szczegółowe dane dot. mieszkań oddawanych na 1000 ludności i na 1000 zawartych małżeństw w gminie Kętrzyn i jednostkach referencyjnych znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 8. Liczba mieszkań oddanych na 1 000 ludności oraz na 1 000 małżeństw wraz z dynamiką wzrostu wskaźników w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	mieszkania na 1000 ludności					Dynamika (2009=100)	mieszkania na 1000 zawartych małżeństw					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013		2009	2010	2011	2012	2013	
Polska	4,2	3,5	3,4	4,0	3,8	89,9	638,0	594,9	634,2	750,1	804,5	126,1
woj. warmińsko- mazurskie	3,4	3,3	3,1	3,8	3,3	97,5	514,8	568,3	597,9	730,6	731,7	142,1
powiat kętrzyński	2,1	2,3	1,2	2,2	0,8	39,7	317,9	370,2	219,5	427,3	188,4	59,3
miasto Kętrzyn	3,8	2,1	1,7	3,5	1,0	27,0	464,9	335,2	267,0	644,7	230,2	49,5
gmina Kętrzyn	2,9	10,1	1,9	3,2	2,4	82,6	1150,0	1666,7	444,4	729,7	500,0	43,5
gmina Barciany	0,5	0,0	1,3	1,9	0,0	-	62,5	0,0	290,3	448,3	0,0	-
gmina Korsze	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	100,0	15,9	69,4	16,4	75,5	22,7	143,2
gmina Reszel	0,0	0,5	0,9	0,1	0,4	-	0,0	76,9	175,0	23,8	83,3	-
gmina Srokowo	1,0	0,2	0,2	0,2	0,5	50,0	153,8	41,7	40,0	41,7	100,0	65,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wyposażenie w mieszkań w instalację wodociągową, łazienki oraz centralne ogrzewanie ma znaczny wpływ na komfort życia mieszkańców.

W 2013 r. w gminie Kętrzyn 93,4% mieszkań było wyposażonych w sieć wodociągową. W roku 2013, w stosunku do roku 2009, nastąpił wzrost o 2,1 pkt. procentowego liczby mieszkań wyposażonych w instalację wodociągową. We wszystkich porównywanych jednostkach wyposażenie w instalację wodociągową było na zbliżonym poziomie i za każdym razem obejmowało ponad 90% mieszkań.

Według danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Kętrzyn w 2013 r. w łazienki było wyposażonych 79,6% mieszkań. W stosunku do roku 2009 nastąpił wzrost o 5,1 pkt. procentowego. W odniesieniu do jednostek porównywanych wyposażenie w łazienki na poziomie 79,6% mieszkań było najniższą odnotowaną wartością wskaźnika. Identyczną wartość wskaźnika, w 2013 r., odnotowano jedynie w gminie Barciany.

W latach 2009-2013 w gminie Kętrzyn znacznie wzrósł odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie (przyrost o 7,6 pkt. procentowego). W odniesieniu do gmin porównywanych jest to wartość na poziomie średnim. Niższe wartości odnotowano w gminach: Barciany (63,6%), Korsze (69,8%) oraz Srokowo (65,2%). Wyższe wartości odnotowano natomiast w mieście Kętrzyn (87,9%) oraz w gminie Reszel (74,1%).

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Tabela 9. Wyposażenie mieszkań w gminie Kętrzyn w instalacje w latach 2009-2013 w KOF i jednostkach porównywanych

Jednostka	wodociąg					łazienka					centralne ogrzewanie				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	95,5	96,6	96,6	96,6	96,7	87,1	90,7	90,8	90,9	91,0	78,3	80,8	81,0	81,2	81,4
woj. warmińsko-mazurskie	96,6	96,9	96,9	96,9	97,0	88,4	91,4	91,5	91,6	91,7	79,2	82,0	82,1	82,3	82,5
powiat kętrzyński	96,0	96,2	96,2	96,3	96,3	84,3	88,1	88,2	88,3	88,3	74,5	77,7	77,7	77,9	77,9
miasto Kętrzyn	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9	94,1	97,0	97,0	97,0	97,0	86,6	87,7	87,8	87,9	87,9
gmina Kętrzyn	91,3	93,3	93,3	93,4	93,4	72,5	79,2	79,3	79,5	79,6	62,9	69,9	70,0	70,3	70,5
gmina Barciany	89,8	90,8	90,8	90,9	90,9	75,3	79,3	79,4	79,6	79,6	59,0	63,2	63,4	63,6	63,6
gmina Korsze	95,7	95,9	95,9	95,9	96,0	74,8	79,9	79,9	80,0	80,0	65,2	69,7	69,7	69,8	69,8
gmina Reszel	92,3	90,5	90,5	90,5	90,5	80,9	83,4	83,4	83,4	83,4	69,2	74,0	74,1	74,1	74,1
gmina Srokowo	94,2	94,5	94,5	94,5	94,6	75,8	81,5	81,5	81,5	81,5	60,5	65,1	65,1	65,1	65,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

W 2014 r. w gminie Kętrzyn były 63 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni 2791 m². W odniesieniu do pozostałych gmin należących do KOF jest to jedna z najmniejszych liczb i powierzchni mieszkań. Mniejszą liczbę i powierzchnię mieszkań ogółem odnotowano jedynie w gminie Srokowo (38 mieszkań o łącznej powierzchni 1789 m²). Średnia powierzchnia mieszkań komunalnych w gminie Kętrzyn, w 2014 r., wyniosła 44,30 m²). We wszystkich gminach należących do KOF średnia powierzchnia mieszkań była na zbliżonym poziomie i wahała się od 43,47 m² w gminie Korsze do 47,08 m² w mieście Srokowo.

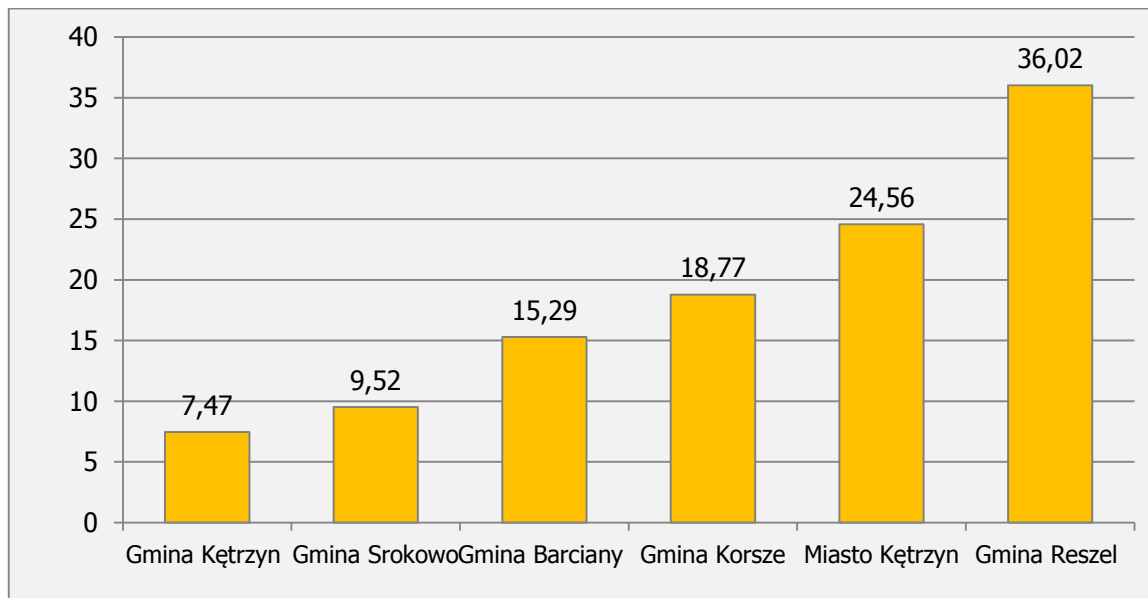
Tabela 10. Liczba i powierzchnia mieszkań w m² komunalnych ogółem w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych 2014 r.

Jednostka	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań	Średnia powierzchnia mieszkania
miasto Kętrzyn	689	30 353,57	44,05
gmina Kętrzyn	63	2791	44,30
gmina Barciany	102	4 660,31	45,69
gmina Korsze	195	8 476,69	43,47
gmina Reszel	287	1 2718	44,31
gmina Srokowo	38	1 789	47,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin oraz obliczenia własne autora

W gminie Kętrzyn w 2014 r. liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 7,47 i była najniższa wśród porównywanych gmin należących do KOF. Na zbliżonym poziomie wartość ww. wskaźnika odnotowano w gminie Srokowo – 9,52 mieszkań na 1000 mieszkańców. W pozostałych gminach liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była znacznie wyższa i wynosiła od 15,29 dla gminy Barciany do 36,02 dla gminy Reszel.

Wykres 2. Liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin i GUS BDL

3.2.3. Oświata i opieka nad dziećmi

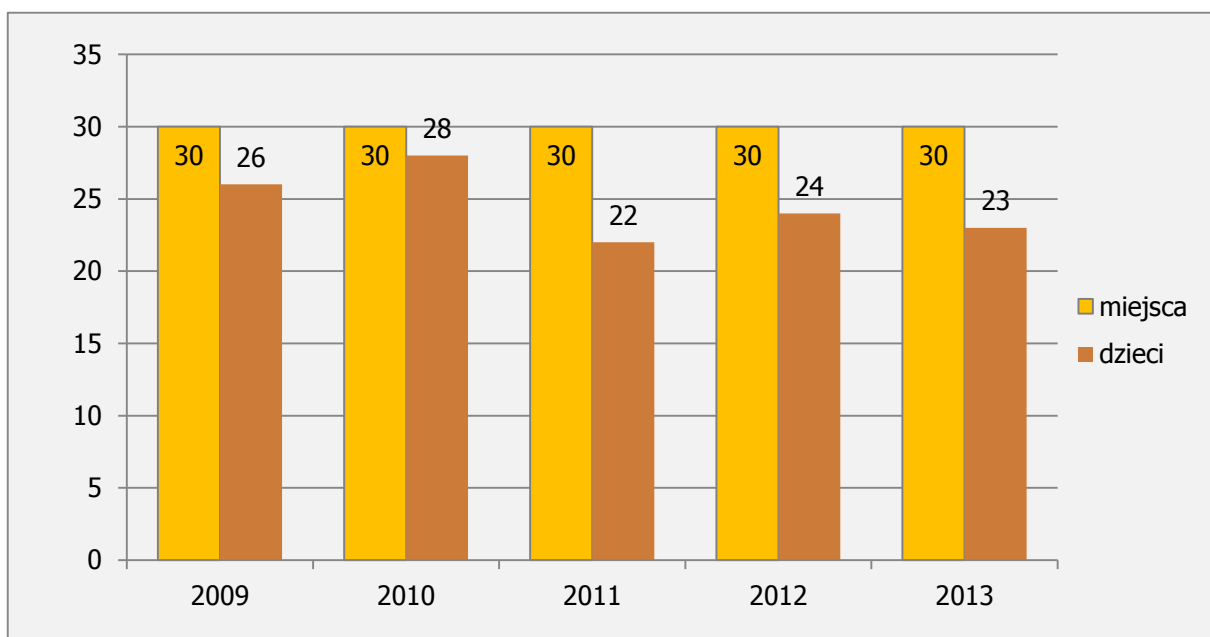
Żłobki i przedszkola

Na terenie gminy Kętrzyn nie funkcjonuje żaden żłobek. W gminie Kętrzyn, w 2014 r., miejsca finansowane wyłącznie z budżetu gminy realizowane są w oddziałach „0” w szkołach podstawowych. Dodatkowo w gminie dostępnych było 25 miejsc w przedszkolu prywatnym.

Zgodnie z danymi GUS w latach 2009-2013 liczba dzieci w przedszkolach była niższa niż oferowana liczba miejsc.

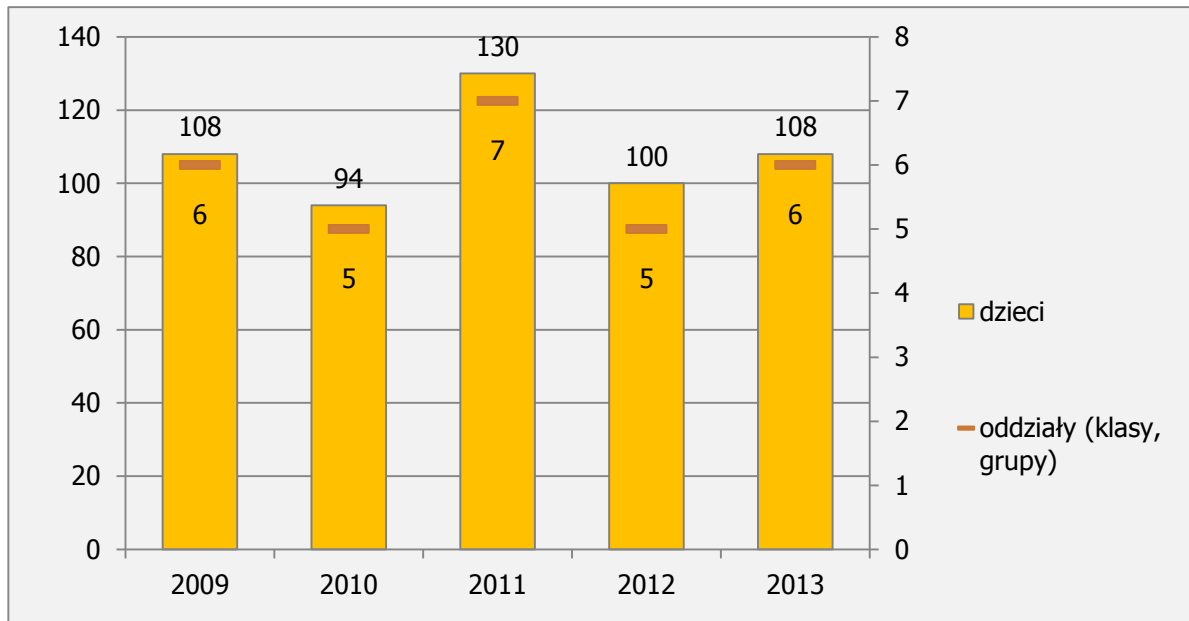
Liczba oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w gminie Kętrzyn, w latach 2009-2013, wahała się od 5 (rok: 2010 i 2012) do 7 (rok: 2011) i zależna była od liczby dzieci uczęszczających. Średnia liczba dzieci przypadających na 1 oddział maksymalnie wynosiła 20.

Wykres 3. Liczba miejsc i dzieci w przedszkolach zlokalizowanych w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 4. Liczba oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i dzieci do nich uczęszczających w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Szkoły podstawowe i gimnazjalne

Łącznie na terenie gminy Kętrzyn w 2013 r. funkcjonowały 4 szkoły podstawowe:

- SP Nakomiady,
- SP Biedaszki,
- SP Kruszewiec,
- SP Wilkowo w ZS w Wilkowie.

Do ww. szkół w 2013 r. uczęszczało łącznie 446 uczniów oraz było 106,7 etatów nauczycieli. W szkołach w gminie funkcjonowały łącznie 23 oddziały. Na jeden oddział przypadało 19,4 ucznia, co w odniesieniu do jednostek porównywanych jest wartością średnią. Najwięcej uczniów na jeden oddział, w roku 2013, przypadało w mieście Kętrzyn (23,6), najmniej natomiast w gminie Srokowo (16,0).

Na jednego nauczyciela w szkole podstawowej, w gminie Kętrzyn w 2013 r., przypadało 4,2 ucznia. Wartość wskaźnika, w odniesieniu do gmin podobnych jest na poziomie średnim. Najwięcej uczniów na jednego nauczyciela, w roku 2013, przypadało w mieście Kętrzyn (5,3), najmniej natomiast w gminie Srokowo (3,4). Należy jednak zauważyć fakt, że wszystkie wartości wskaźnika dla porównywanych gmin są na zbliżonym poziomie.

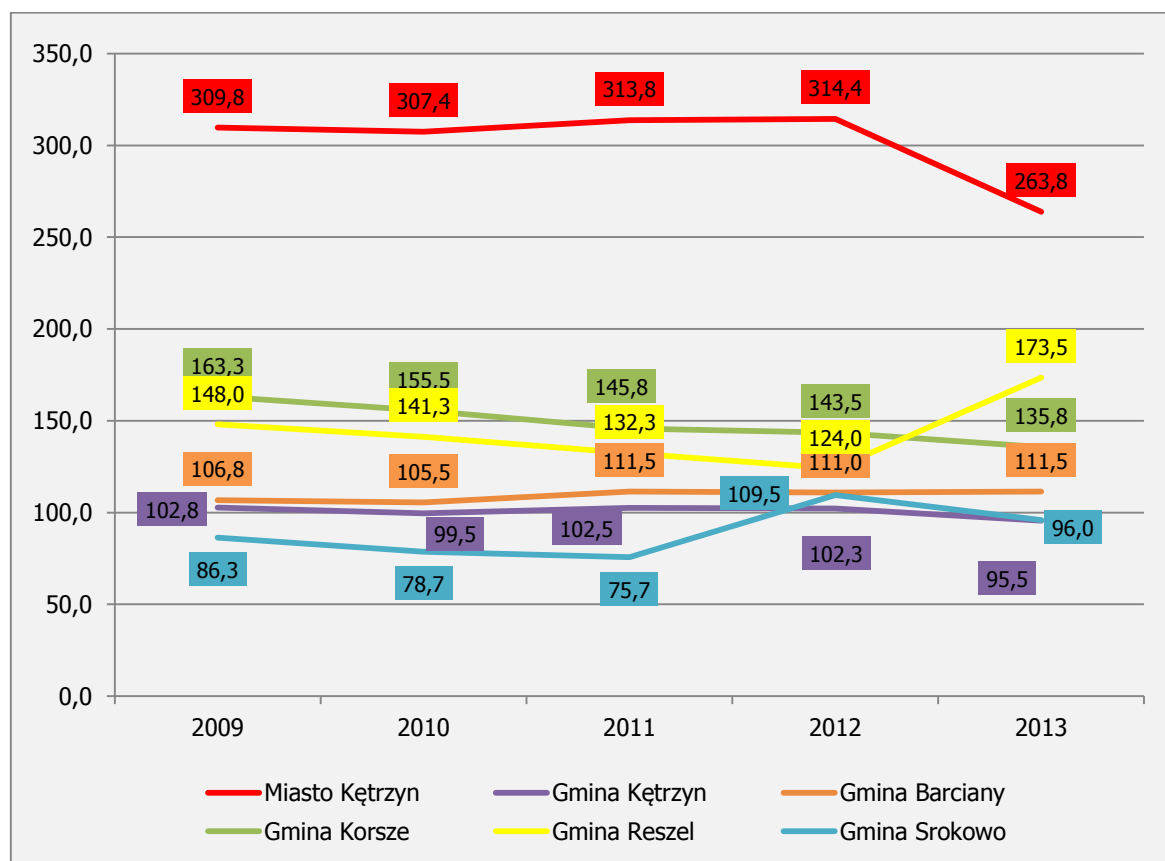
Tabela 11. Liczba szkół podstawowych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku

Jednostka	liczba szkół	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etaty)	liczba uczniów/ 1 oddział	liczba uczniów/ 1 nauczyciela
miasto Kętrzyn	6	67	1583	296,4	23,6	5,3
gmina Kętrzyn	4	23	446	106,7	19,4	4,2
gmina Barciany	4	24	382	86,5	15,9	4,4
gmina Korsze	4	30	543	119,0	18,1	4,6
gmina Reszel	2	19	347	92,4	18,3	3,8
gmina Srokowo	1	12	192	56,8	16,0	3,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Biorąc pod uwagę liczbę uczniów szkół podstawowych przypadających na 1 szkołę w latach 2009-2013 w gminie Kętrzyn należy zauważyć, że jest ona względnie stała. W 2013 r., na jedną szkołę przypadało 95,5 ucznia, co w analizowanym roku było najniższą wartością. Największa liczba uczniów przypadająca na 1 szkołę była w mieście Kętrzyn (263,8).

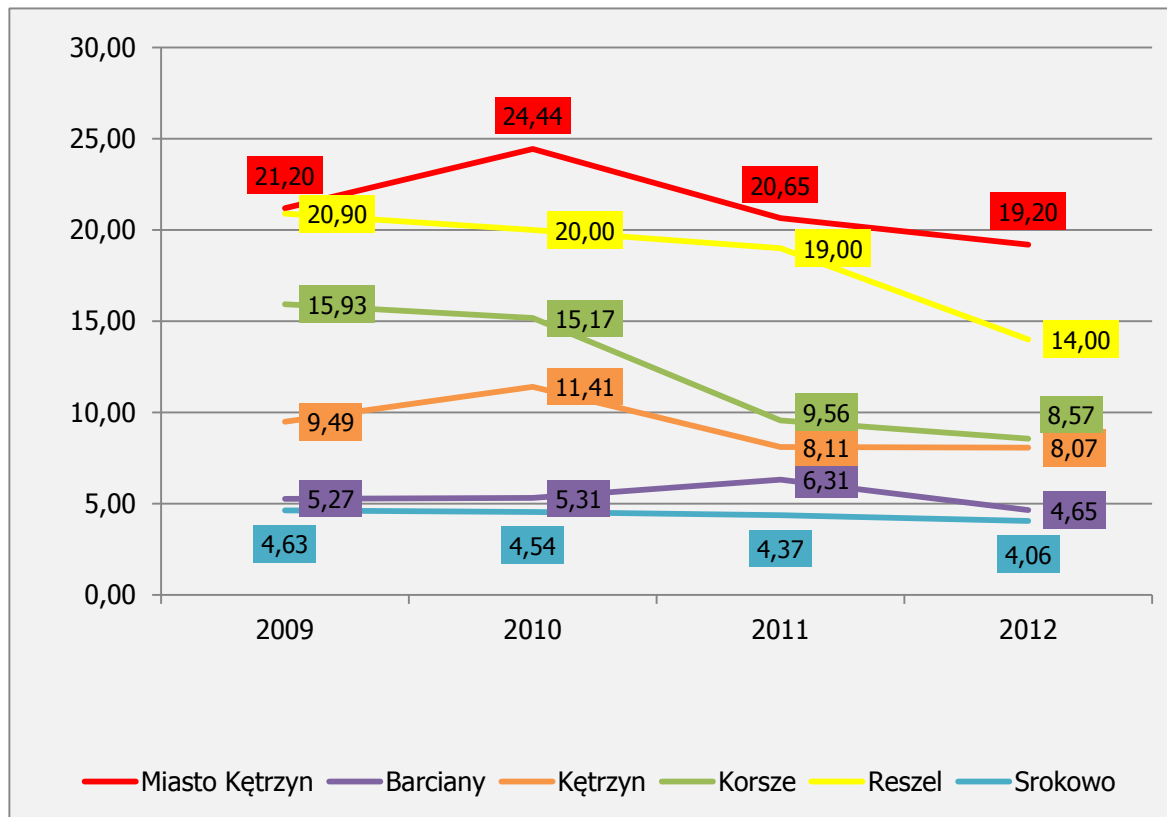
Wykres 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 r. na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczonym do użytku uczniów przypadało 8,07 ucznia. Wartość ww. wskaźnika jest na poziomie średnim. Najmniej uczniów na 1 komputer z dostępem do Internetu przypadało w gminie Srokowo (4,06).

Wykres 6. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w 2013 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Łącznie na terenie gminy Kętrzyn w 2013 r. funkcjonowały 2 gimnazja:

- Gimnazjum Gminne w Karolewie,
- Gimnazjum Gminne w ZS w Wilkowie.

Do ww. gimnazjów, w 2013 r., uczęszczało łącznie 193 uczniów oraz było 66,32 etatów nauczycieli. W gimnazjach w gminie funkcjonowało łącznie 11 oddziałów. Na jeden oddział przypadało 17,5 ucznia, co w odniesieniu do jednostek porównywanych jest jedną z niższych wartości. Najwięcej uczniów na jeden oddział, w roku 2013, przypadało w gminie Reszel (23,4), najmniej natomiast jedynie w gminie Barciany (20,2).

Na jednego nauczyciela w gimnazjum, w gminie Kętrzyn w 2013 r., przypadało 2,9 ucznia. Jest to najniższa wartość wskaźnika, w odniesieniu do gmin podobnych. Najwięcej uczniów na jednego nauczyciela, w roku 2013, przypadało w gminie Srokowo (4,1). Należy jednak zauważyć fakt, że wszystkie wartości wskaźnika dla porównywanych gmin są na zbliżonym poziomie.

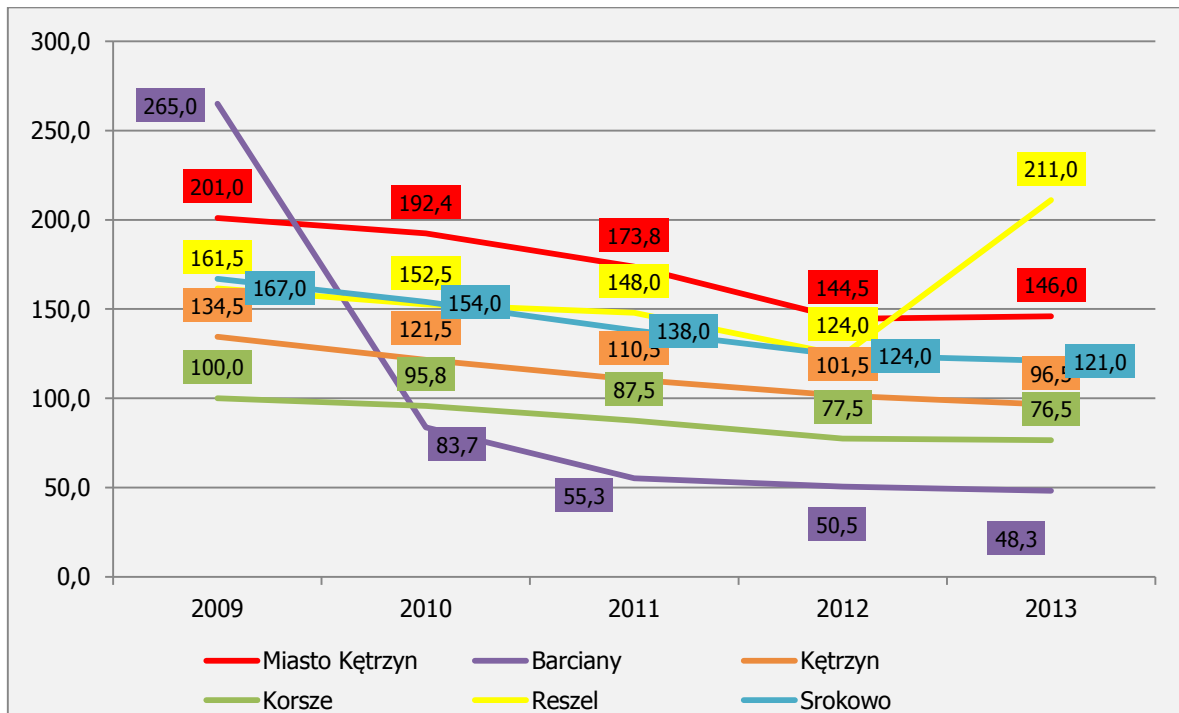
Tabela 12. Liczba szkół gimnazjalnych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku

Jednostka	liczba szkół	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etaty)	liczba uczniów/ 1 oddział	liczba uczniów/ 1 nauczyciela
miasto Kętrzyn	6	41	876	225,7	21,4	3,9
gmina Kętrzyn	2	11	193	66,32	17,5	2,9
gmina Barciany	4	12	193	55,28	16,1	3,5
gmina Korsze	4	16	306	75,87	19,1	4,0
gmina Reszel	1	9	211	67,56	23,4	3,1
gmina Srokowo	1	6	121	29,51	20,2	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Biorąc pod uwagę liczbę uczniów gimnazjów przypadających na 1 szkołę w latach 2009-2013 w gminie Kętrzyn zauważalna jest tendencja spadkowa (roku 2009 – 134,5 ucznia na jedno gimnazjum, roku 2013 – 96,5 ucznia na jedno gimnazjum). W odniesieniu do gmin podobnych wartość wskaźnika w 2013 r. była na poziomie średnim. Największa liczba uczniów przypadająca na 1 szkołę była w mieście Reszel (211,0).

Wykres 7. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Szkoły ponadgimnazjalne

Na terenie gminy Kętrzyn działa jedna szkoła ponadgimnazjalna - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego (ZSCKR), Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Karolewie (organ prowadzący – minister właściwy ds. rolnictwa).

3.2.4. Ochrona zdrowia

W gminie Kętrzyn funkcjonują 3 gabinety lekarskie, które zlokalizowane są w 3 miejscowościach: Parczu, Nakomiadach i w Wilkowie. W okresie 2009-2013 w gminie Kętrzyn nie funkcjonowała natomiast żadna przychodnia. Biorąc pod uwagę, że gmina Kętrzyn otacza miasto, jej mieszkańcy korzystają ze służby zdrowia właśnie w placówkach miejskich. W pozostałych porównywanych gminach liczba przychodni była większa i wynosiła od 2 (gmina Barciany) do 9 (miasto Kętrzyn).

Tabela 13. Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w latach 2009-2013

Jednostka	Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców					
	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	4	4	5	5	5	125
woj. warmińsko-mazurskie	5	5	6	6	6	120
powiat kętrzyński	4	4	5	5	6	150
miasto Kętrzyn	7	7	7	8	9	129
gmina Kętrzyn	0	0	0	0	0	-
gmina Barciany	2	2	2	2	2	100
gmina Korsze	3	3	3	3	3	100
gmina Reszel	5	5	5	5	5	100
gmina Srokowo	5	5	5	5	5	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.2.5. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych

Świadczeniem pomocy społecznej w gminie Kętrzyn zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dodatkowo przy GOPS działa Klub Integracji Społecznej, którego celem:

- zmniejszenie bezrobocia,
- przeciwdziałanie marginalizacji środowisk popegeerowskich,
- przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniu³,

oraz Ośrodek Konsultacyjno-Psychoedukacyjny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego głównym celem jest ograniczenie przemocy w rodzinach na terenie gminy Kętrzyn.

W okresie 2009-2013 w gminie Kętrzyn szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej był na względnie stałym poziomie od 30% w roku 2012 do 34% w roku

³ <https://sites.google.com/site/gopsketrzyn/KIS>, dostęp on-line 12.02.2014 r.

2010. W roku 2013 w gminie Kętrzyn wartość ww. wskaźnika była na poziomie 33% i w odniesieniu do gmin porównywanych była na najwyższym poziomie. Zbliżony szacunkowy odsetek ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej odnotowano w 2013 r. w gminie Barciany (30%). Najmniejszy szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej odnotowano natomiast w mieście Kętrzyn (10,8%).

Tabela 14. Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej

Jednostka	Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej (odsetek osób z danej jednostki samorządowej, które otrzymały pomoc socjalną od Ośrodka Pomocy Społecznej w danym roku)				
	2009	2010	2011	2012	2013
miasto Kętrzyn	11,7	11,6	10,5	10,3	10,8
gmina Kętrzyn	32,0	34,0	32,0	30	33,0
gmina Barciany	41,0	36,0	33,0	31	30,0
gmina Korsze	27,1	26,2	25,2	24,8	25,3
gmina Reszel	17,6	18,1	16,2	17,1	18,2
gmina Srokowo	28,0	24,0	27,0	26,2	25,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

3.2.6. Aktywność obywatelska i partycypacja społeczna

Z pojęciem aktywności społecznej wiąże się pojęcie kapitału społecznego, który wg Roberta Putnama definiuje się jako *cechy organizacji społecznych, takich jak sieci (układy) jednostek lub gospodarstw domowych oraz powiązanych z nimi norm i wartości, które kreują efekty zewnętrzne dla całej wspólnoty*. Jednym z mierników kapitału społecznego i aktywności obywatelskiej jest frekwencja wyborcza oraz liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych i fundacji na 10 000 ludności.

W gminie Kętrzyn frekwencja wyniosła 40,48%, co w porównaniu do innych gmin KOF jest wartością na poziomie średnim. Wartość ta jest bardzo zbliżona do frekwencji w całym województwie warmińsko-mazurskim (40,54%) oraz w kraju (39,28%). Znacznie przekraczającą średnią dla województwa odznaczyła się gmina Barciany, gdzie w wyborach wzięło udział 47,81% uprawnionych do głosowania.

Tabela 15. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. (%)

Jednostka terytorialna	wybory samorządowe 2014
Polska	39,28
woj. warmińsko-mazurskie	40,54
powiat kętrzyński	40,20
miasto Kętrzyn	36,77
gmina Kętrzyn	40,48
gmina Barciany	47,81
gmina Korsze	43,36
gmina Reszel	39,89
gmina Srokowo	43,63

Źródło: <http://wybory2014.pkw.gov.pl/pl>

W gminie Kętrzyn na 1000 mieszkańców przypadały w latach 2009-2013 niezmiennie 2 organizacje pozarządowe. Biorąc pod uwagę inne gminy KOF, to najwięcej – 4 organizacje na 1000 mieszkańców przypadały w 2013 r. w gminie Reszel i Srokowo.

Tabela 16. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	3	3	3	3	3
woj. warmińsko-mazurskie	3	3	3	3	3
powiat kętrzyński	2	2	2	2	3
miasto Kętrzyn	3	3	3	3	3
gmina Kętrzyn	2	2	2	2	2
gmina Barciany	2	2	2	2	3
gmina Korsze	1	1	1	1	2*
gmina Reszel	3	4	3	3	4
gmina Srokowo	2	3	3	3	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz *informacji z Urzędu Gminy Korsze oraz Krajowego Rejestru Sądowego

3.2.7. Podsumowanie

- Gminę Kętrzyn charakteryzuje silniejszy trend wzrostowy niż jednostki porównywane (dynamika za lata 2009-2013=105,2). Oznacza to, że w gminie Kętrzyn szybciej zwiększa się liczba ludności niż w jednostkach referencyjnych. Na taką sytuację wpływa fakt, że gmina Kętrzyn oprócz atrakcyjnych warunków do zamieszkania otacza miasto i w związku z tym występuje zjawisko ruralizacji, czyli część ludności wyprowadza się na tereny poza miejskie dojeżdżając do pracy, do miasta. Jednocześnie analiza struktury wiekowej ludności pokazuje, że społeczeństwo gminy Kętrzyn jest „młodsze” niż w jednostkach porównywanych, w tym także w kraju i w województwie. W gminie Kętrzyn w 2013 r. w stosunku do roku 2009 znacznie wzrosła liczba zawieranych małżeństw ogółem oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. We wszystkich jednostkach porównywanych, w tym w kraju i województwie odnotowano spadek wartości ww. wskaźników. Zarówno liczba mieszkańców, wiek społeczeństwa oraz informacje o liczbie zawieranych małżeństw świadczą o potencjale rozwojowym jednostek terytorialnych. W przypadku gminy Kętrzyn na podstawie obecnego wzrostu liczby mieszkańców oraz „młodsze społeczeństwo” można wnioskować, iż potencjał rozwojowy gminy będzie rósł w najbliższych latach.
- Pomimo rosnącej liczby ludności i liczby małżeństw ogółem oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w gminie Kętrzyn w 2013 r. w stosunku do 2009 r., spadła liczba oddawanych mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności oraz na 1000 zawartych małżeństw. Tendencja spadku liczby mieszkań oddawanych na 1000 mieszkańców zauważalna jest również w innych jednostkach porównywanych, w tym także w kraju i województwie. W przypadku wskaźnika dotyczącego mieszkań na 1000 zawartych małżeństw tendencja spadkowa zauważalna jest dla powiatu kętrzyńskiego. Natomiast dla kraju i województwa tendencja ta jest odwrotna.

- Odsetek mieszkań wyposażonych w sieć wodociągową w gminie Kętrzyn jest nieznacznie niższy niż wartość wskaźnika liczona dla kraju i województwa. Jednakże należy zauważyć, że poziom wyposażenia mieszkań w sieć wodociągową w gminie Kętrzyn jest bardzo wysoki.
- W przypadku odsetka mieszkań wyposażonych w łazienki i centralne ogrzewanie, pomimo systematycznego wzrostu obu wskaźników, w 2013 r. był on stosunkowo niski, zarówno w odniesieniu do gmin podobnych jak i w porównaniu do kraju i województwa.
- W gminie Kętrzyn w 2014 r. liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była najniższa wśród porównywanych gmin należących do KOF.
- Liczba miejsc w przedszkolach w gminie Kętrzyn, w 2013 r., była większa niż liczba dzieci do nich uczęszczających. Oznacza to, że potrzeby mieszkańców w tym zakresie były w pełni zaspokojone. Jednocześnie zapewne na obciążenie przedszkoli wpływa również fakt, iż gmina Kętrzyn otacza miasto, w związku z tym rodzice jadąc do pracy odwozili dzieci do przedszkoli miejskich.
- Liczba uczniów przypadających na jedną szkołę w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013 utrzymywała się na względnie stałym poziomie. Utrzymanie takiej tendencji w kolejnych latach będzie powodowało, iż nie będzie potrzeby reorganizacji sieci szkół podstawowych.
- Liczba uczniów przypadających na jedną szkołę gimnazjalną w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013 systematycznie spada. Utrzymanie takiej tendencji w kolejnych latach będzie powodowało, że może wystąpić potrzeba reorganizacji szkół gimnazjalnych.
- Podstawowa opieka zdrowotna w gminie zapewniana jest przez 3 gabinety lekarskie. W gminie nie funkcjonuje natomiast żadna przychodnia. Brak przychodni z jednej strony może wydawać się problemem, jednakże należy mieć na uwadze fakt, że gmina Kętrzyn bezpośrednio otacza miasto i jej mieszkańcy korzystają ze służby zdrowia właśnie w placówkach miejskich.
- W gminie Kętrzyn bardzo dużo osób pozostaje w trwale złej sytuacji materialnej.

3.3. Rynek pracy

3.3.1. Aktywność ekonomiczna ludności, w tym struktura zatrudnienia

Analizując dane GUS można zauważyć, że wartość wskaźnika pracujący na 1000 mieszkańców dla gminy Kętrzyn (74) jest, obok wartości dla gmin: Barciany (69) oraz Srokowo (57), niższa niż dla pozostałych gmin KOF. Również wartość wskaźnika liczona dla całego obszaru KOF (138), kraju (226) oraz województwa warmińsko-mazurskiego (187) była znacznie wyższa niż w gminie Kętrzyn.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Tabela 17. Pracujący na 1000 mieszkańców w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych

Jednostka terytorialna	Pracujący na 1000 mieszkańców				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	223	223	224	223	226
woj. warmińsko-mazurskie	188	187	188	185	187
powiat kętrzyński	144	145	144	141	138
miasto Kętrzyn	218	219	223	219	217
gmina Kętrzyn	86	77	78	79	74
gmina Barciany	74	70	67	67	69
gmina Korsze	132	138	118	125	124
gmina Reszel	322	352	342	311	289
gmina Srokowo	60	57	61	57	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.3.2. Charakterystyka bezrobocia wraz z analizą sytuacji grup szczególnie zagrożonych bezrobociem

Według najnowszych danych GUS w roku 2013 w gminie Kętrzyn było 828 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Od początku analizowanego okresu liczba ta pozostawała stosunkowo stabilna. Według danych Statystycznego Vademecum Samorządowca oznacza to, że osoby bezrobotne stanowiły 17,0% ludności w wieku produkcyjnym⁴, co w porównaniu dla średniej dla powiatu jest o 1,5 pkt. procentowego więcej.

Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych – gmina Kętrzyn i jednostki porównywane

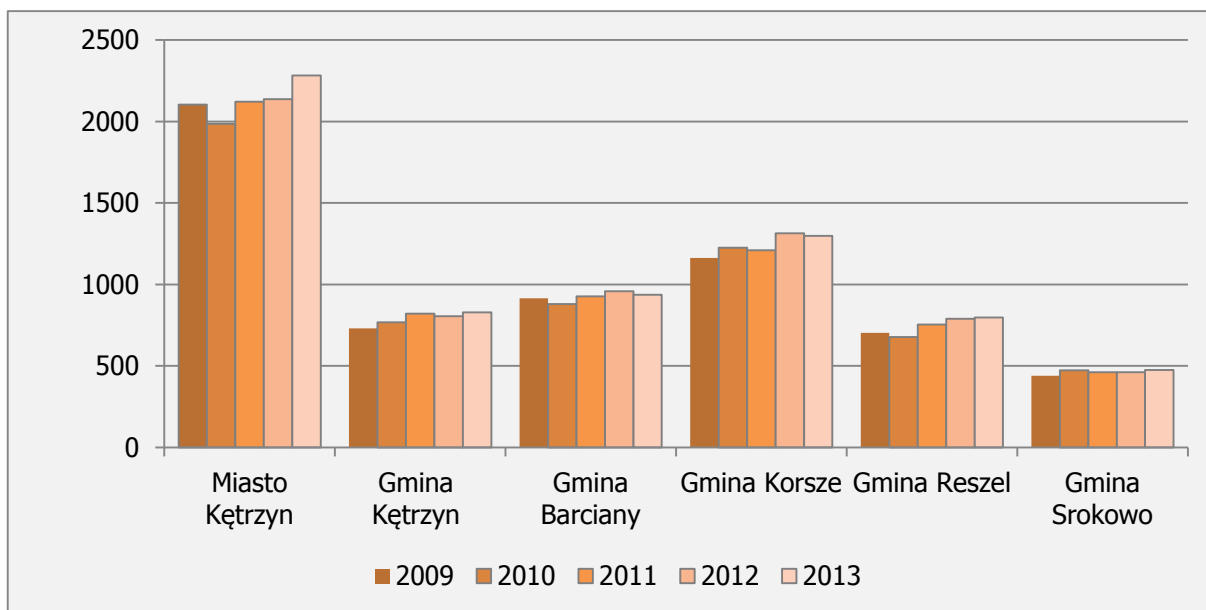
Jednostka terytorialna	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	1892680	1954706	1982676	2136815	2157883
woj. warmińsko-mazurskie	109181	105942	107333	113223	115873
powiat kętrzyński	6055	6009	6292	6469	6618
miasto Kętrzyn	2104	1986	2122	2138	2283
gmina Kętrzyn	731	767	821	806	828
gmina Barciany	915	880	926	959	937
gmina Korsze	1162	1225	1209	1314	1299
gmina Reszel	703	678	753	790	797
gmina Srokowo	440	473	461	462	474

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

⁴ Statystyczne Vademecum Samorządowca, dostęp on-line 11.02.2015:
http://olsztyn.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_warmińsko-mazurskie/portrety_gmin/ketrzynski/w.ketrzyn.pdf

Wykres 8. Liczba osób bezrobotnych w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Odsetki bezrobotnych kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych gminy Kętrzyn, w latach 2009-2013, były stosunkowo wyrównane. W roku 2009 przeważały kobiety, w latach 2010-2011 oraz 2013 r. mężczyźni, natomiast w 2012 r. % udział kobiet i mężczyzn w ogóle bezrobotnych wynosił 50%.

Tabela 19. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych w gminie Kętrzyn i jednostkach referencyjnych (%)

Jednostka terytorialna	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	51,06%	51,92%	53,47%	51,44%	50,95%
woj. warmińsko-mazurskie	51,60%	52,98%	54,44%	52,08%	51,71%
powiat kętrzyński	47,53%	47,99%	49,98%	47,86%	48,41%
miasto Kętrzyn	44,44%	47,08%	49,62%	44,71%	47,00%
gmina Kętrzyn	51,44%	49,41%	49,70%	50,00%	49,52%
gmina Barciany	47,21%	49,20%	50,65%	49,32%	48,99%
gmina Korsze	50,69%	48,16%	52,61%	50,61%	50,12%
gmina Reszel	47,37%	46,61%	45,42%	45,06%	45,67%
gmina Srokowo	48,41%	48,84%	51,41%	52,60%	52,11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.3.3. Działania na rzecz osób bezrobotnych

Gmina Kętrzyn objęta jest działalnością Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, który wykonuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Poniższa tabela zawiera informacje o aktywnych formach pomocy bezrobotnym świadczonych przez PUP na rzecz osób z poszczególnych gmin.

Na podstawie danych można stwierdzić, że zakres aktywnej pomocy udzielanej bezrobotnym z gminy Kętrzyn zmniejszył się w 2013 r. w porównaniu do roku 2009, jednak w analizowanym okresie nie odnotowano stałej tendencji.

Tabela 20. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy

Rok	miasto Kętrzyn	gmina Kętrzyn	gmina Barciany	gmina Korsze	gmina Reszel	gmina Srokowo
2009	1379	664	382	566	314	297
2010	1657	938	484	701	368	393
2011	663	863	498	402	162	172
2012	871	1042	577	656	326	265
2013	837	587	542	632	316	258
2014	898	450	599	831	317	238

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Patrząc na poszczególne rodzaje świadczeń o charakterze aktywizacyjnym można zauważyć, że na przestrzeni analizowanego okresu kluczowe znaczenie miały prace społecznie użyteczne⁵ oraz prace interwencyjne⁶.

Część działań PUP ukierunkowanych jest na wspieranie osób bezrobotnych w zdobywaniu kwalifikacji i umiejętności, które mogą przyczynić się do zwiększenia ich atrakcyjności na rynku pracy. W analizowanym okresie liczba osób korzystających ze wszystkich tych form pomocy spadała. Obecnie można uznać, że największe znaczenie mają staże⁷.

⁵ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy urząd pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu”, źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Prace-spoecznie-uzyteczne-32424>, dostęp on-line 05.02.2015

⁶ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę zawsze na podstawie umowy o pracę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy. Ma ono na celu wsparcie osób bezrobotnych.” źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Prace-interwencyjne-32210>, dostęp on-line 11.02.2014

⁷ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Staż oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.” źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Staze-32434>, dostęp on-line 05.02.2014

Tabela 21. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Kętrzyn

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
staże	61	97	21	49	68	47
przygotowanie zawodowe	16	0	0	0	0	0
szkolenia	78	62	23	38	47	49
prace interwencyjne	75	96	97	87	80	70
roboty publiczne	71	104	0	29	22	52
środki na rozpoczęcie działalności	18	26	9	13	26	14
dodatkowe miejsca pracy	9	11	7	7	5	8
refundacja dojazdów	83	103	0	0	0	0
refundacja zakwaterowań	0	1	0	0	0	0
Kluby pracy	7	3	5	4	0	0
Osoby pow. 50	-	-	-	-	0	2
Osoby do 30	-	-	-	-	0	6
Prace społecznie użyteczne	246	435	701	815	339	202

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

3.3.4. Podsumowanie

- Gmina Kętrzyn odznacza się znacznie niższą wartością wskaźnika pracujących na 1000 mieszkańców niż wartość wskaźnika liczonego dla kraju, województwa i powiatu. Oznacza to, że sytuacja ekonomiczna mieszkańców gminy jest gorsza, a jej potencjał gospodarczy jest niższy niż w wymienionych powyżej jednostkach.
- Stopa bezrobocia w gminie Kętrzyn wynosi 17%. Jest to wartość wskaźnika znacznie niższa niż dla całego powiatu kętrzyńskiego i województwa warmińsko-mazurskiego, natomiast wyższa niż wartość wskaźnika liczonego dla całego kraju.
- Około 50% osób bezrobotnych stanowią kobiety.
- W stosunku do 2009 r., w roku 2013, spadała liczba osób bezrobotnych korzystających z aktywnej pomocy świadczonej przez PUP w Kętrzynie. Jednakże w analizowanym okresie nie odnotowano stałej tendencji.

3.4. Kultura (w tym ochrona dziedzictwa kulturowego), rekreacja i sport

W gminie Kętrzyn w obszarze kultury działają następujące podmioty:

- Gminny Ośrodek Kultury w Kętrzynie, w skład którego wchodzi 17 świetlic wiejskich,
- Biblioteka Publiczna Gminy Kętrzyn w Czernikach,
- Filia Biblioteki w Wopławkach,
- Muzeum Mazurskie w Owczarni,

- Muzeum Znaczków-Historia Poczty w Muławkach.

W gminie na rzecz kultury działają także 3 stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Mazurska Kosaczewina,
- Stowarzyszenie Edukacja Rozwój Aktywność ERA,
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Gminy Kętrzyn.

Na uwagę zasługuje fakt, iż działające od 2009 r. Stowarzyszenie Mazurska Kosaczewina, którego celem jest wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Koczarki, Czerniki, Windykajmy, Nakomiady oraz społeczności gminy Kętrzyn oraz wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym, działa na rzecz zachowania kultury mazurskiej, w tym na w tym na rzecz zachowania gwary mazurskiej.

Na terenie gminy odbywają się liczne cykliczne imprezy, które prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Główne wydarzenia odbywającej się cyklicznie w gminie Kętrzyn

Miesiąc	Nazwa imprezy
Luty	Halowy Turniej Mieszkańców Wsi w Piłce Nożnej o Puchar Wójta Gminy Kętrzyn
Marzec	Wiosenny Turniej Piłki Siatkowej Kobiet i Mężczyzn LZS w Wilkowie
kwiecień/maj	Inscenizacja bitwy pod Wopławkami
Czerwiec	Turniej Piłki Nożnej Mieszkańców Gminy Kętrzyn o Puchar Wójta Gminy Kętrzyn
Czerwiec	Festyny rodzinne organizowane w sołectwach z okazji Dni Rodziny
Lipiec	Mazurski piknik militarny
lipiec/sierpień	Turnieje Plażowej Piłki Siatkowej - Łazdoje, Biedaszki, Pożarki, Nowa Różanka, Wilkowo
Wrzesień	Dożynki Gminne
Grudzień	Mikołajkowy Turniej Małżeństw w Piłce Siatkowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Kętrzyn

Bardzo ważną rolę w życiu kulturalnym każdej jednostki samorządu terytorialnego stanowią biblioteki. W gminie funkcjonuje jedna biblioteka publiczna w Czernikach z filią w Wopławkach. Oprócz ww. instytucji w gminie funkcjonują również biblioteki szkolne w miejscowościach: Biedaszki, Wilkowo, Nakomiady, Kruszewiec i Karolewo, które również udostępniają swoje zbiory mieszkańcom tych miejscowości w godzinach funkcjonowania szkoły. Stanowi one uzupełnienie dla oferty biblioteki publicznej.

W gminie Kętrzyn na jedną placówkę biblioteczną przypadało w 2013 r. 4220 mieszkańców, co jest wartością przewyższającą średnią dla całego KOF. W KOF średnio na jedną bibliotekę w 2013 roku przypadało 3275 osób. Również średnia dla Polski oraz dla województwa warmińsko-mazurskiego jest niższa i wynosi odpowiednio 4103 i 3495 mieszkańców na 1 placówkę biblioteczną. W porównaniu do innych jednostek KOF większy problem z dostępem do bibliotek występuje w gminie Barciany, gdzie na jedną bibliotekę przypada 6671 mieszkańców oraz w mieście Kętrzyn, w którym wartość wskaźnika wynosi 4675 mieszkańców na 1 placówkę biblioteczną.

Niewątpliwie problem stanowi niski poziom wyposażenia bibliotek w księgozbiory. W gminie Kętrzyn wartość ta wynosiła 591 woluminów na 1000 mieszkańców. Jest to najniższa wartość

wskaźnika, która znacznie odbiega od wskaźnika liczonego dla pozostałych jednostek referencyjnych. Najwyższą wartość ww. wskaźnika osiągnięto w gminie Srokowo (5390 woluminów na 1000 mieszkańców). W regionie KOF w 2013 roku na 1000 mieszkańców przypada 2826 woluminów, podczas gdy średnio w Polsce 3402.

W gminie w 2013 roku liczba czytelników na 1000 mieszkańców wyniosła 18, natomiast średnio w regionie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego wyniosła ona 127. Wartość ww. wskaźnika była najniższa w odniesieniu do jednostek referencyjnych. Najkorzystniejsza pod tym względem sytuacja występuje w gminie Korsze (210).

W 2013 r. w gminie Kętrzyn na 1 czytelnika przypadało 15,9 wypożyczeń księgozbioru w woluminach. Jest to najniższy wynik w odniesieniu do jednostek referencyjnych. Najwyższa wartość ww. wskaźnika odnotowano w gminie Barciany (28,8) oraz gminie Korsze (28,5).

Tabela 23. Dane dotyczące bibliotek w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych w 2013 r.

Jednostka	Ludność na 1 placówkę biblioteczną	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Polska	4103	3402,0	167	18,5
województwo warmińsko-mazurskie	3495	3257,0	148	20,1
powiat kętrzyński	3275	2826,0	127	22,6
miasto Kętrzyn	4675	2795,0	143	19,1
gmina Kętrzyn	4220	591,0	18	15,9
gmina Barciany	6671	2084,0	68	28,8
gmina Korsze	1484	3280,0	210	28,5
gmina Reszel	2656	4046,0	143	24,2
gmina Srokowo	3992	5390,0	100	17,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.4.1. Wydatki na kulturę i dziedzictwo kulturowe

Wydatki gminy Kętrzyn na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2013 r. wynosiły 967 458,10 PLN. W stosunku do pozostałych jednostek były to najniższe wydatki na kulturę i oświatę. Porównując rok 2013 do roku 2009 należy stwierdzić, że wydatki na kulturę i oświatę w gminie wzrosły ponad 5,5-krotnie. Była to najwyższa dynamika wśród jednostek porównywanych.

Tabela 24. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	6 696 644,0	12 089 956,7	13 309 418,8	5 846 030,6	7 917 008,0	118,22
miasto Kętrzyn	3 743 195,7	8 445 771,0	9 862 540,5	2 159 603,8	2 661 004,3	71,09
gmina Kętrzyn	172 024,0	754 625,5	745 009,0	540 547,2	967 458,1	562,40
gmina Barciany	539 450,0	569 694,6	598 566,6	818 591,1	1 407 733,1	260,96
gmina Korsze	941 949,96	995 785,64	888379,40	998335,64	1042431,54	110,67
gmina Reszel	1 000 555,0	981 025,7	875 703,8	940 834,3	1 199 358,2	119,87
gmina Srokowo	299 469,3	343 054,2	339 219,5	388 118,6	639 022,9	213,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz danych dostarczonych

Wydatki na kulturę w przeliczeniu na mieszkańca w gminie Kętrzyn w 2013 r. wynosiły 114,6. W odniesieniu do jednostek porównywanych jest to wartość średnia. Najwyższą wartość ww. wskaźnika odnotowano w gminie Barciany (209,7). Na uwagę zasługuje fakt, że w stosunku do roku 2009 wzrosły prawie 6-krotnie.

Tabela 25. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	122,8	144,7	136,2	139,5	142,2
województwo warmińsko-mazurskie	87,7	126,0	115,6	114,2	104,3
powiat kętrzyński	102,8	180,9	199,9	88,2	120,4
miasto Kętrzyn	134,0	295,4	346,9	76,4	94,6
gmina Kętrzyn	21,5	89,9	88,2	63,7	114,6
gmina Barciany	81,3	83,5	88,5	121,5	209,7
gmina Korsze	90,8	93,5	83,7	94,7	100,0
gmina Reszel	123,8	118,8	106,6	115,9	149,6
gmina Srokowo	72,6	83,1	82,6	94,9	158,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.4.2. Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona

Dziedzictwo kulturowe jest pojęciem, które obejmuje coraz szerszy zakres. Przejawy dziedzictwa kulturowego można podzielić na dziedzictwo materialne, na które składają się zabytki nieruchome (np. architektura, układy urbanistyczne) i ruchome (np. dzieła sztuki, narzędzia) oraz dziedzictwo niematerialne (np. kulinaria, gwara). Dziedzictwo kulturowe jest zazwyczaj wysoko wartościowane, uznawane za godne ochrony oraz przekazania następnym pokoleniom. Dzięki takiej definicji dziedzictwo kulturowe gminy Kętrzyn rozumieć można bardzo szeroko – zaliczyć można do niego zarówno dziedzictwo materialne (np. architektura

sakralna czy użyteczności publicznej), jak i niematerialne (tradycyjne potrawy, kultywowane obrzędy, zwyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie itp.).

Na terenie gminy Kętrzyn jak i całego Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego mieszają się wpływy kilku kultur: polskiej, niemieckiej (z racji zamieszkiwania przez Niemców tych terenów przed II wojną światową), ukraińskiej (efekt przesiedlenia Ukraińców w ramach akcji „Wisła”), żydowskiej oraz rosyjskiej (spowodowane bliskością granicy polsko-rosyjskiej).

Na terenie gminy w 1944 r. we wsi Koczarki znajdował niemiecki podobóz jeniecki obozu Stalag IA Stablack w Stablawkach. Obóz Stalag IA Stablack w Stablawkach był największym obozem jenieckim dla oficerów i podoficerów na terenie Prus Wschodnich. W 2014 r. w 70 rocznicę utworzenia podobozu, po odnalezieniu mogił 13 przymusowych robotników, została odsłonięta tablica upamiętniająca jego istnienie.

Za dziedzictwo materialne z pewnością uznać zabytki znajdujące się na terenie gminy. Listę zabytków na terenie gminy prezentuje poniższa tabela.

Tabela 26. Zabytki wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2014

Zabytek	Miejscowość
Dwór	Banaszki
Założenie parkowe	Banaszki
Park dworski	Borki
Dwór	Borki
Kościół wraz z cmentarzem przykościelnym	Czerniki
Zespół pałacowo-ogrodowy	Gierłoż
Cmentarz ewangelicki	Godzikowo
Dwór	Grabno
Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Kostki	Karolewo
Dwór	Kaskajmy
Linia kolejowa Kętrzyn-Węgorzewo wraz z infrastrukturą techniczną	Kętrzyn-Węgorzewo
Zespół dworko-folwarczny z parkiem	Koczarki
Park	Kotkowo
Dwór	Kotkowo
Park	Linkowo
Dwór	Łazdoje
Schron bojowy nr 5 odcinka fortyfikacyjnego Martiany	Martiany
Dwór	Muławki
Park	Nakomiady
Kościół ewangelicki wraz z cmentarzem przykościelnym	Nakomiady
Pałac, pozostałości muru gotyckiego i park	Nakomiady
Owczarnia	Nakomiady
Chałupa	Nowa Różanka
Chałupa	Nowa Różanka
Cmentarz Ewangelicki	Osewo
Park	Parcz
Dawny cmentarz ewangelicki	Parcz
Park	Požarki
Cmentarz ewangelicki	Salpik
Założenie dworsko-parkowe z folwarkiem	Sławkowo

Zabytek	Miejscowość
Park krajobrazowy	Smokowo
Dwór	Stachowizna
Park Dworski	Stachowizna
Dwór z zabudowaniami gospodarczymi i parkiem	Stara Różanka
Park	Stara Różanka
Wiatrak	Stara Różanka
Park	Wajsznory
Kościół Parafialny pw. NSJ	Wilkowo
Dwór	Windykajmy
Park krajobrazowy	Windykajmy
Dwór	Windykajmy
Park dworski	Wola (Wola Parcka)
Park	Wopławki
Spichlerz na terenie zespołu- pałacowo + parkowo-folwarcznego	Wopławki
Brama wjazdów	Wopławki
Pałac (z wyposażeniem wnętrza) wraz z parkiem	Wopławki
Park	Wólka
Cmentarz ewangelicki	Wólka
Grodzisko obronne, wczesnożelazne	Mażany
Kurhan Kazb (weż) z otoczeniem	Nakomiady
Grodzisko wyżynne	Nakomiady
Kurhan starożytny	Osewo
Kompleks osadniczy	Poganowo
Gródek Strażniczy	Poganowo
Grodzisko wczesnośredniowieczne	Porębek
Grodzisko pruskie	Osewo

Źródło: opracowanie na podstawie danych dostarczonych przez UG Kętrzyn

3.4.3. Rekreacja i sport

Na terenie gminy Kętrzyn funkcjonują dwa kluby i zespoły sportowe, do których łącznie na koniec 2014 r. uczęszczało łącznie 144 osoby. W ramach oferty klubów sportowych zlokalizowanych na terenie gminy Kętrzyn ich członkowie mogą doskonalić swoje umiejętności w zakresie siatkówki, piłki nożnej i zapasów.

Tabela 27. Kluby i zespoły sportowe w gminie Kętrzyn, stan na 31.12.2014 r.

Nazwa	Dyscyplina	Liczba uczestniczących
Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Wilczek” Wilkowo	siatkówka, piłka nożna	99
Gminny Ludowy Klub Sportowy ORZEŁ Karolewo	zapas	35

Źródło: opracowanie na podstawie danych dostarczonych przez UG Kętrzyn

Oprócz możliwości korzystania z zajęć dostępnych w klubach sportowych, mieszkańcy gminy Kętrzyn mają możliwość skorzystania z ogólnodostępnych obiektów sportowych:

- Zespół Boisk Orlik w Karolewie,
- Stadion piłkarski w Łazdojach,
- Sala sportowa przy Gimnazjum Gminnym w Karolewie,
- Sala sportowa przy ZS w Wilkowie,
- Boisko rekreacyjne w Wopławkach,
- Boiska piłkarskie trawiaste w Koczarkach, Czernikach, Nowej Różance, Salpiku, Nakomiadach, Wilkowie, Łazdojach.

3.4.4. Podsumowanie

- Gminę Kętrzyn charakteryzuje większa niż w kraju i województwie wartość wskaźników dotyczących: liczby ludności przypadającej na 1 placówkę biblioteczną, księgozbioru bibliotek na 1000 ludności, czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności oraz wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach. Należy jednak mieć na uwadze, że wskaźnik ten liczony jest dla bibliotek publicznych, a w gminie funkcjonują jeszcze dodatkowo biblioteki szkolne, które również udostępniają swoje zbiory mieszkańcom gminy w godzinach funkcjonowania szkoły.
- Wysokość środków finansowych przeznaczanych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Kętrzyn w 2013 r. była wyższa niż wartość wskaźnika dla województwa i niższa niż wartość wskaźnika liczona dla kraju. Na uwagę zasługuje również fakt, iż wysokość wydatków środków finansowych przeznaczanych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Kętrzyn w 2013 r. w stosunku do roku 2009 wzrosła ponad 5 krotnie.
- Gminę Kętrzyn charakteryzuje bogate dziedzictwo kulturowe. Jest to wynik mieszania się od pokoleń wielu kultur. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 56 zabytków.

3.5. Infrastruktura techniczna

3.5.1. Sieć komunikacyjna

Łączna długość dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w gminie Kętrzyn na koniec 2014 r. wynosiła 185,88 km. Drogi gminne stanowiły 22%, drogi powiatowe 56% oraz drogi wojewódzkie 22%.

Na uwagę zasługuje fakt, że tylko 17% dróg gminnych w gminie było o nawierzchni utwardzonej. Znaczenie lepiej sytuacja ta wygląda w przypadku dróg powiatowych i wojewódzkich, odsetek dróg o nawierzchni utwardzonej wynosił odpowiednio 74 i 100%.

Tabela 28. Długość dróg w podziale na kategorie w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych z KOF na koniec 2014 r.

Jednostka	w km			% dróg o nawierzchni utwardzonej		
	wojewódzkie	powiatowe	gminne	wojewódzkie	powiatowe	gminne
miasto Kętrzyn	8,02	20,75	27,23	100	96	88
gmina Kętrzyn	40,8	104,9	40,18	100	74	17
gmina Barciany	34,7	119,83	117,4	100	69	13
gmina Korsze	34,9	90,9	89,1	100	82	18
gmina Reszel	44,7	65,9	85	100	79	14
gmina Srokowo	15,66	73,66	82	100	84	13
suma	137,98	371,04	400,73			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez Urzędy Gmin

3.5.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Spośród jednostek KOF w latach 2009-2013 gmina Kętrzyn charakteryzowała się najniższą dynamiką przyrostu czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w odniesieniu do jednostek porównywanych (przyrost o 1,2 km, dynamika 101,1).

Tabela 29. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2009-2013, w km

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	267332,1	272888,0	278300,4	283102,5	287651,3	107,6
woj. warmińsko-mazurskie	13508,7	13951,7	14473,0	15009,5	15261,6	113,0
powiat kętrzyński	648,6	690,4	691,5	709,6	717,0	110,5
miasto Kętrzyn	54,2	54,4	54,4	55,2	55,2	101,8
gmina Kętrzyn	109,7	109,7	109,9	110,2	110,9	101,1
gmina Barciany	170,1	169,8	170,7	172,5	172,8	101,6
gmina Korsze	123,8	148,1	148,1	148,1	148,1	119,6
gmina Reszel	93,3	110,9	110,9	126,1	132,5	142,0
gmina Srokowo	97,5	101,64	101,64	101,64	101,64	104,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 roku 84,6% ogólnej liczby mieszkańców gminy Kętrzyn korzystało z sieci wodociągowej. W porównaniu z rokiem 2009 nastąpił wzrost liczby ludności korzystającej z sieci o 0,5 punktu procentowego.

Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie Kętrzyn był niższy niż wartość ww. wskaźnika liczona dla kraju (88,0%) oraz dla województwa warmińsko-mazurskiego (89,4%).

Tabela 30. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	87,3	87,4	87,6	87,9	88,0
woj. warmińsko-mazurskie	88,7	88,9	89,1	89,3	89,4
powiat kętrzyński	91,7	91,8	91,8	91,9	92,0
miasto Kętrzyn	99,0	99,0	99,1	99,1	99,1

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
gmina Kętrzyn	84,1	84,1	84,3	84,5	84,6
gmina Barciany	79,4	79,4	79,5	79,5	79,5
gmina Korsze	90,7	91,2	91,2	91,2	91,2
gmina Reszel	85,2	85,4	85,4	85,9	86,1
gmina Srokowo	92,2	92,2	92,2	92,2	92,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Porównując rok 2013 do roku 2009 w gminie Kętrzyn odnotowano nieznaczny spadek objętości wody dostarczanej gospodarstwom domowym (dynamika 98,7).

Analizując gminy KOF na przestrzeni lat 2009-2013, jedynie w gminie Barciany odnotowano wzrost zużycia (117,5). W pozostałych gminach dynamika zużycia wody, w latach 2009-2013, wyniosła od 70,3 (gmina Srokowo) do 99,4 (gmina Reszel).

Tabela 31. Woda dostarczana gospodarstwom domowym w latach 2009-2013, w dam³

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1194737,4	1197938,7	1201993,8	1200541,5	1191132,5	99,7
woj. warmińsko-mazurskie	44172,9	44834,5	44511,0	44141,4	44102,2	99,8
powiat kętrzyński	2300,0	2336,0	2352,0	2242,4	2214,6	96,3
miasto Kętrzyn	1135,9	1116,1	1126,3	1077,8	1071,7	94,3
gmina Kętrzyn	232,6	240,7	226,1	222,6	229,6	98,7
gmina Barciany	193,2	236,1	246,5	216,6	227,0	117,5
gmina Korsze	384,9	393,9	412,6	387,8	372,3	96,7
gmina Reszel	225,4	221,2	221,5	223,6	224,0	99,4
gmina Srokowo	128,0	128,0	119,0	114,0	90,0	70,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Kętrzyn w roku 2013 zużycie wody w m³ ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w porównaniu do roku 2009 spadło o 1,8 m³, dynamika zjawiska wyniosła 93,8.

Największym przyrostem zużycia wody w m³ ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w latach 2009-2013, wśród jednostek KOF charakteryzowała się gmina Barciany (dynamika 116,2). W pozostałych gminach odnotowano spadek dla wartości ww. wskaźnika. Spadek również został odnotowany dla wartości ww. wskaźnika liczonego średnio dla kraju (dynamika 98,7) oraz dla województwa warmińsko-mazurskiego (dynamika 98,7).

Tabela 32. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w m³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	31,3	31,1	31,2	31,2	30,9	98,7
woj. warmińsko-mazurskie	30,9	30,8	30,6	30,4	30,5	98,7
powiat kętrzyński	35,3	34,9	35,3	33,8	33,7	95,5
miasto Kętrzyn	40,7	39,0	39,6	38,1	38,1	93,6
gmina Kętrzyn	29,0	28,7	26,8	26,2	27,2	93,8
gmina Barciany	29,1	34,6	36,4	32,2	33,8	116,2

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
gmina Korsze	37,1	37,0	38,9	36,8	35,7	96,2
gmina Reszel	27,9	26,8	27,0	27,5	27,9	100,0
gmina Srokowo	31,0	31,0	29,0	27,9	22,3	71,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2009-2013 w gminie Kętrzyn nastąpił znaczny wzrost długości sieci kanalizacyjnej (dynamika 179,4).

Na przestrzeni pięciu lat (2009-2013) największy przyrost czynnej sieci kanalizacyjnej spośród gmin KOF odnotowano w gminie Barciany (dynamika 192,7 km). Najmniejszy przyrost czynnej sieci kanalizacyjnej ww. okresie odnotowano natomiast w mieście Kętrzyn (dynamika wyniosła 100,7).

Tabela 33. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2009-2013 w km

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	100201,5	107509,1	117745,6	125580,6	132916,0	132,7
woj. warmińsko-mazurskie	2410,4	2556,9	2857,7	3047,3	3166,4	131,4
powiat kętrzyński	228,5	236,8	242,3	297,1	297,4	130,2
miasto Kętrzyn	69,0	69,2	69,2	69,5	69,5	100,7
gmina Kętrzyn	36,8	36,8	36,8	65,7	66,0	179,4
gmina Barciany	20,6	20,6	26,1	39,7	39,7	192,7
gmina Korsze	36,7	39,7	39,7	39,7	39,7	108,2
gmina Reszel	39,7	44,8	44,8	50,2	50,2	126,5
gmina Srokowo	25,7	48,0	49,45	49,45	49,45	192,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Kętrzyn na koniec 2013 roku było 326 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Największą liczbę połączeń odnotowano w mieście Kętrzyn 1852, najmniejszą natomiast w gminie Srokowo (292).

W badanej gminie dynamika przyrostu liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 99,1. W pozostałych porównywanych jednostkach odnotowano wzrost wartości ww. wskaźnika. Największy przyrost tego wskaźnika wśród jednostek KOF na przestrzeni lat 2009-2013, odnotowano w gminie Barciany (dynamika 201,3).

Tabela 34. Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2009-2013 w sztukach

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	2183953	2318987	2493943	2632391	2763988	126,6
woj. warmińsko-mazurskie	71225	74479	78453	81350	84532	118,7
powiat kętrzyński	3362	3466	3565	3646	3670	109,2
miasto Kętrzyn	1759	1774	1817	1841	1852	105,3
gmina Kętrzyn	329	329	329	320	326	99,1

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
gmina Barciany	158	200	252	317	318	201,3
gmina Korsze	263	294	298	299	303	115,2
gmina Reszel	576	592	592	592	594	103,1
gmina Srokowo	222	285	292	292	292	131,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz przez UG Srokowo

W 2013 r. w gminie Kętrzyn objętość odprowadzanych ścieków wyniosła 120 dam³. Wielkość ta była jedną z najniższych wśród gmin porównywanych, jedynie mniejszą wartość odnotowano w gminie Barciany (111 dam³). W gminach należących do powiatu kętrzyńskiego, w 2013 r., najwięcej ścieków odprowadzanych było w mieście Kętrzyn (992 dam³).

Dynamika ww. zjawiska, w latach 2009-2013 w gminie Kętrzyn była na stałym poziomie (100). Analizując inne jednostki terytorialne KOF, największy spadek objętości odprowadzanych ścieków odnotowano w gminie Srokowo (dynamika 79,2). W pozostałych gminach, w latach 2009-2013, również nastąpił spadek objętości odprowadzanych ścieków. W gminach Barciany i Korsze spadek był nieznaczny, a dynamika zjawiska wynosiła odpowiednio 96,9 i 97,2, natomiast w gminie Reszel dynamika wyniosła 87,3.

Tabela 35. Objętość ścieków odprowadzanych w dam³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1224651	1297843	1258816	1248767	1246600	101,8
woj. warmińsko-mazurskie	34065	33548	33381	33326	32465	95,3
powiat kętrzyński	1805	1664	1694	1669	1643	91,0
miasto Kętrzyn	1103	1012	1002	998	992	89,9
gmina Kętrzyn	120	111	119	125	120	100,0
gmina Barciany	115	106	115	111	111	96,5
gmina Korsze	185	185	195	185	180	97,3
gmina Reszel	205	177	192	182	179	87,3
gmina Srokowo	77	73	71	68	61	79,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL i danych dostarczonych przez Urząd Gminy Srokowo

W 2013 r. w gminie Kętrzyn jedynie 39,7% mieszkańców korzystało z sieci kanalizacyjnej. Wartość ww. wskaźnika w gminie, w latach 2009-2013, była na stałym poziomie. Wyjątek stanowi rok 2012, w którym odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej spadł 0,5 punktu procentowego. Niższą wartość wskaźnika odnotowano jedynie w gminie Srokowo, w której jedynie 30,2% mieszkańców korzystało z sieci kanalizacyjnej. Najwyższą wartość ww. wskaźnika odnotowano w gminie Kętrzyn – 96,1%. Również wskaźnik liczony dla całego KOF, kraju i województwa warmińsko-mazurskiego był na wyższym poziomie i wynosił odpowiednio: 68,0%, 65,1% oraz 62,1%.

Tabela 36. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	61,5	62,0	63,5	64,3	65,1
woj. warmińsko-mazurskie	65,7	65,8	66,8	67,7	68,3
powiat kętrzyński	66,7	67,0	67,4	67,9	68,0
miasto Kętrzyn	96,0	96,0	96,1	96,1	96,1
gmina Kętrzyn	39,7	39,7	39,7	39,2	39,7
gmina Barciany	33,5	34,8	37,5	41,8	41,8
gmina Korsze	45,9	46,8	47,5	47,6	47,9
gmina Reszel	65,8	65,9	66,1	66,1	66,2
gmina Srokowo	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.5.3. Sieć gazowa

W okresie 2009-2013 w gminie Kętrzyn jedynie 2 gospodarstwom domowym dostarczany był gaz. Obok gminy Barciany, w której 1 gospodarstwo domowe było odbiorcą gazu, jest to najniższy wynik. Wśród gmin należących do KOF najwięcej gospodarstw domowych, którym dostarczany był gaz w 2013 r. było w mieście Kętrzyn (7450). W pozostałych gminach liczba ta była znacznie niższa i wynosiła: w gminie Korsze – 86, w gminie Reszel – 1560 oraz w gminie Srokowo – 337.

Tabela 37. Odbiorcy gazu w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe)

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	7181780	7201392	7230260	7268034	7321921	102,0
woj. warmińsko-mazurskie	177066	171868	180017	172813	172377	97,4
powiat kętrzyński	11772	10741	11679	9450	9436	80,2
miasto Kętrzyn	9722	8748	9646	7559	7450	76,6
gmina Kętrzyn	2	2	2	2	2	100,0
gmina Barciany	0	0	0	0	1	-
gmina Korsze	75	69	75	72	86	114,7
gmina Reszel	1636	1587	1622	1480	1560	95,4
gmina Srokowo	337	335	334	337	337	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W okresie 2009-2013 w gminie Kętrzyn jedynie 1 gospodarstwo domowe od 2012 r. ogrzewane było gazem. Obok gminy Barciany, w której również 1 gospodarstwo domowe ogrzewane było gazem jest to najniższy wynik wśród porównanych gmin należących do KOF. Wśród gmin należących do KOF najwięcej gospodarstw domowych, które ogrzewane były gazem w 2013 r. było w mieście Kętrzyn (1910). W pozostałych gminach liczba ta była znacznie niższa i wynosiła: w gminie Korsze – 86, w gminie Reszel – 387 oraz w gminie Srokowo – 317.

Tabela 38. Odbiorcy gazu w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1438968	1759981	1664231	1957017	1999096	138,9
woj. warmińsko-mazurskie	39133	38224	35208	44991	43939	112,3
powiat kętrzyński	2427	2074	2041	2665	2684	110,6
miasto Kętrzyn	1707	1459	1435	1893	1910	111,9
gmina Kętrzyn	0	0	0	1	1	-
gmina Barciany	0	0	0	0	1	-
gmina Korsze	39	33	33	54	68	174,4
gmina Reszel	366	313	308	399	387	105,7
gmina Srokowo	315	269	265	318	317	100,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 r. w gminie Kętrzyn zużycie gazu wyniosło 0,4 tys. m³. W odniesieniu do gmin należących do KOF, jest to najniższe zużycie. Wśród gmin należących do KOF największe zużycie gazu, w 2013 r. było w mieście Kętrzyn (3557,0 tys. m³). W pozostałych gminach zużycie było znacznie niższe i wynosiło odpowiednio: w gminie Barciany – 2, w gminie Korsze – 98,3, w gminie Reszel 584,5 oraz w gminie Srokowo 302,3 tys. m³.

Tabela 39. Zużycie gazu w tys. m³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	3873591,6	4237296,1	3857113,9	3983363,8	4068584,1	105,0
woj. warmińsko-mazurskie	86469,7	91967,4	86834,3	88385,2	85754,5	99,2
powiat kętrzyński	4495,0	4789,2	4420,5	4394,0	4544,5	101,1
miasto Kętrzyn	3416,8	3640,3	3360,0	3422,5	3557,0	104,1
gmina Kętrzyn	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	133,3
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	-
gmina Korsze	76,0	80,9	74,7	87,1	98,3	129,3
gmina Reszel	687,6	732,7	676,4	588,7	584,5	85,0
gmina Srokowo	314,3	334,8	309,0	295,3	302,3	96,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na ogrzewanie gazem mieszkań w gminie Kętrzyn, od 2012 r., używane było jedynie 0,2 tys. m³ paliwa. W 2013 r. najwięcej gazu przeznaczonego na ogrzewanie mieszkań było w mieście Kętrzyn (2196,2 tys. m³). W pozostałych gminach liczba ta była znacznie niższa i wynosiła: w gminie Korsze – 82,6, w gminie Reszel – 346,2 oraz w gminie Srokowo – 291,8 tys. m³.

Tabela 40. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	2451064,6	2836434,2	2625327,6	2763563,5	2829102,8	115,4
woj. warmińsko-mazurskie	52725,3	58562,9	53723,2	55577,3	58100,6	110,2
powiat kętrzyński	2412,0	2601,8	2445,6	2769,1	2919,0	121,0
miasto Kętrzyn	1725,2	1861,1	1749,3	2047,9	2196,2	127,3
gmina Kętrzyn	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	-
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	-
gmina Korsze	61,0	65,8	61,9	71,7	82,6	135,4
gmina Reszel	333,2	359,3	337,8	361,7	346,2	103,9
gmina Srokowo	292,6	315,6	296,6	287,6	291,8	99,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Udział procentowy korzystających z sieci gazowej w gminie Kętrzyn w 2013 r. wynosił 1. Obok gminy Barciany (0%) oraz Korsze (2,3%) jest to najniższy odsetek w całym obszarze KOF. W stosunku do 2009 r., w roku 2013, w gminie Kętrzyn nastąpił przyrost 0,9 pkt. procentowego. Najwyższy odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w 2013 r. odnotowano w mieście Kętrzyn 93,4% oraz gminie Reszel 56,2%. Również wartość wskaźnika liczona dla całego obszaru KOF była znacznie wyższa niż w gminie Kętrzyn i wynosiła 48,8%.

Tabela 41. Ludność korzystająca z sieci gazowej w % ogółu ludności w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	52,6	52,5	52,5	52,4	52,4
woj. warmińsko-mazurskie	44,0	43,5	43,3	43,1	42,8
powiat kętrzyński	48,8	48,6	48,6	48,9	48,8
miasto Kętrzyn	92,6	92,3	92,6	93,6	93,4
gmina Kętrzyn	0,1	0,2	0,2	0,9	1,0
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
gmina Korsze	2,0	2,1	2,1	1,9	2,3
gmina Reszel	58,8	58,5	58,4	56,4	56,2
gmina Srokowo	25,5	25,5	25,6	24,8	24,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.5.4. Gospodarka odpadami

W 2013 r. w gminie Kętrzyn było 1462,16 t odpadów komunalnych. Wśród gmin należących do KOF najwięcej odpadów komunalnych, w 2013 r. było w mieście Kętrzyn (4714,7 t), najmniej w gminie Srokowo (537,5 t).

Na przestrzeni lat 2009-2013 w badanej gminie odnotowano spadek tonażu odpadów komunalnych, dynamika wynosiła 59,2. Jest to najniższa dynamika we wszystkich porównywanych jednostkach.

Tabela 42. Odpady komunalne w tonach w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	9264627,49	9180194,28	8843480,26	8575433,11	8198782,18	88,5
woj. warmińsko-mazurskie	304441,95	306780,26	298978,60	295869,79	297452,76	97,7
powiat kętrzyński	12915,77	13864,26	14798,34	14466,21	12195,40	94,4
miasto Kętrzyn	5161,15	5197,12	7062,09	6905,00	4714,72	91,4
gmina Kętrzyn	2468,46	2547,95	2529,48	2415,78	1462,16	59,2
gmina Barciany	1567,34	2153,86	1516,10	1388,84	1967,27	125,5
gmina Korsze	1872,26	2061,25	1932,44	1913,86	1834,19	98,0
gmina Reszel	1554,06	1583,74	1452,73	1481,35	1679,56	108,1
gmina Srokowo	292,50	320,34	305,50	361,38	537,50	183,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 r. w gminie Kętrzyn waga odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła 173,3 kg. Wśród gmin należących do KOF najczęściej odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca, w 2013 r. było w gminie Barciany (293,1 kg na 1 mieszkańca), najmniej w gminie Srokowo (133 kg na 1 mieszkańca).

Na przestrzeni lat 2009-2013 w badanej jednostce odnotowano spadek wartości ww. wskaźnika, dynamika za wskazany okres wynosiła 56,2. W trzech gminach Barciany, Reszel i Srokowo odnotowano natomiast znaczny wzrost wagi odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca w latach 2009-2013. Dynamika dla ww. zjawiska wyniosła odpowiednio 124,0, 108,6 i 187,6.

Waga odpadów komunalnych przypadających na jednego mieszkańca w gminie Kętrzyn, w 2013 r., była zbliżona do wartości ww. wskaźnika dla miasta Kętrzyn (167,7 kg na 1 mieszkańca), gminy Korsze (176 kg na 1 mieszkańca) oraz dla całego powiatu kętrzyńskiego (185,5 kg na 1 mieszkańca). Znacznie wyższą wartość wskaźnika odnotowano dla całego kraju (212,9 kg na 1 mieszkańca) oraz województwa warmińsko-mazurskiego (205,4 kg na 1 mieszkańca).

Tabela 43. Odpady komunalne w kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	242,8	238,3	229,5	222,5	212,9	87,7
woj. warmińsko-mazurskie	213,2	211,0	205,8	203,8	205,4	96,3
powiat kętrzyński	198,2	207,4	222,3	218,3	185,5	93,6
miasto Kętrzyn	184,7	181,7	248,4	244,1	167,7	90,8
gmina Kętrzyn	308,3	303,5	299,6	284,7	173,3	56,2
gmina Barciany	236,3	315,7	224,1	206,2	293,1	124,0
gmina Korsze	180,5	193,6	182,1	181,4	176,0	97,5
gmina Reszel	192,3	191,7	176,9	182,4	209,5	108,9
gmina Srokowo	70,9	77,6	74,3	88,4	133,0	187,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.5.5. Podsumowanie

- Jedynie 17% dróg gminnych w gminie Kętrzyn posiada nawierzchnię utwardzoną.
- W gminie Kętrzyn z sieci wodociągowej korzystało łącznie 84,6% mieszkańców. Wartość tego wskaźnika jest niższa niż średnia dla kraju i województwa. Niewątpliwie należy kontynuować działania prowadzące do rozwoju sieci kanalizacyjnej w gminie Kętrzyn.
- Sieć wodociągowa w gminie ulega systematycznej rozbudowie. Jednak pomimo tego nie wzrasta zużycie wody w gospodarstwach domowych. Oznacza to, że w gminie mieszkańcy bardzo racjonalnie gospodarują dostarczanym medium.
- Racjonalizacji w gminie ulega również gospodarka odpadami. W latach 2009-2013 znacznie spadła waga ogólnie produkowanych odpadów komunalnych, jak i w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

3.6. Potencjał gospodarczy i struktura gospodarki

W 2013 r. w gminie Kętrzyn było 916,7 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W stosunku do roku 2009, w roku 2013 nastąpił wzrost wartości ww. wskaźnika (dynamika wyniosła 104,7). Należy jednak zauważyć fakt, iż w analizowanym okresie 2009-2013 nie było stałej tendencji dla opisywanego zjawiska. W okresie 2010-2012 nastąpił spadek liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wzrost wartości ww. wskaźnika w latach 2009-2013 w gminie Kętrzyn w odniesieniu do gmin podobnych był na poziomie średnim. Wyższą dynamikę odnotowano w trzech gminach: Barciany (dynamika 109,7), Korsze (dynamika 106,1) oraz Srokowo (110,3), niższą natomiast w mieście Kętrzyn (104,1) oraz w gminie Reszel (101,8).

Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Kętrzyn była znacznie niższa niż w całym powiecie kętrzyńskim (o prawie 150), w województwie warmińsko-mazurskim (o prawie 400) i kraju (o prawie 550). Należy jednak zauważyć fakt, że dynamika ww. wskaźnika w gminie Kętrzyn była nieznacznie wyższa niż w powiecie (104,3) oraz niższa niż w województwie warmińsko-mazurskim (105,8) i w kraju (109,7).

Tabela 44. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Jednostka terytorialna	Ogółem					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013	
Polska	1519,9	1574,6	1564,3	1615,6	1666,6	109,7
woj. warmińsko-mazurskie	1234,8	1252,0	1236,1	1271,8	1306,2	105,8
powiat kętrzyński	1018,6	1018,4	1022,4	1046,3	1062,2	104,3
miasto Kętrzyn	1347,6	1334,1	1338,6	1382,8	1402,7	104,1
gmina Kętrzyn	875,6	906,0	881,3	879,0	916,7	104,7
gmina Barciany	620,7	665,4	653,4	654,4	680,6	109,7

Jednostka terytorialna	Ogółem					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013	
gmina Korsze	622,9	603,1	643,6	657,2	660,8	106,1
gmina Reszel	1049,1	1037,6	1045,0	1066,9	1068,4	101,8
gmina Srokowo	616,5	633,9	639,5	675,8	680,3	110,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

W 2013 r. w gminie Kętrzyn w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowanych było 896,7 podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 osób⁸, 14,5 zatrudniających od 10-49 osób⁹ oraz 5,8 zatrudniających 50-249 osób¹⁰. Zarówno w roku 2009, jak i w 2013 r. w gminie Kętrzyn odnotowano zerowe wartości ww. wskaźnika liczonego dla podmiotów zatrudniających 250 i więcej osób¹¹. Jedynie w mieście Kętrzyn (2,2) odnotowano wartość ww. wskaźnika dla podmiotów zatrudniających 250 i więcej podmiotów.

W analizowanym okresie (2009-2013) w gminie Kętrzyn nastąpił wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Analogiczna tendencja została odnotowana we wszystkich porównywanych jednostkach. W przypadku małych przedsiębiorstw, w analizowanym okresie 2009-2013, w gminie Kętrzyn nastąpił spadek wartości ww. wskaźnika liczonego dla małych przedsiębiorstw. Spadek liczby przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 osób w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym odnotowany został we wszystkich porównywanych jednostkach.

W przypadku średnich przedsiębiorstw w gminie Kętrzyn w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, w okresie 2009-2013, nie nastąpiły żadne różnice. Stała tendencja dla opisywanego wskaźnika została zarejestrowana również dla większości jednostek porównywanych. Wyjątek stanowi województwo warmińsko-mazurskie (spadek wartości wskaźnika o 0,9).

Tabela 45. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Jednostka terytorialna	0 - 9		10 - 49		50 - 249		250 i więcej	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Polska	1441,0	1593,1	64,9	59,5	12,1	12,1	2,0	1,8
woj. warmińsko-mazurskie	1162,8	1245,4	58,7	48,7	11,8	10,9	1,4	1,2
powiat kętrzyński	963,2	1017,6	44,5	33,6	9,7	9,7	1,2	1,2
miasto Kętrzyn	1268,0	1336,0	61,5	48,5	15,9	15,9	2,2	2,2
gmina Kętrzyn	842,6	896,7	27,2	14,5	5,8	5,8	0,0	0,0
gmina Barciany	594,6	659,7	19,0	13,9	7,1	7,1	0,0	0,0
gmina Korsze	584,1	636,0	34,4	20,5	4,5	4,5	0,0	0,0
gmina Reszel	1005,2	1027,3	40,1	35,2	3,8	3,8	0,0	0,0
gmina Srokowo	572,2	638,7	36,9	34,0	3,7	3,7	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

⁸ Mikroprzedsiębiorstwa

⁹ Małe przedsiębiorstwa

¹⁰ Średnie przedsiębiorstwa

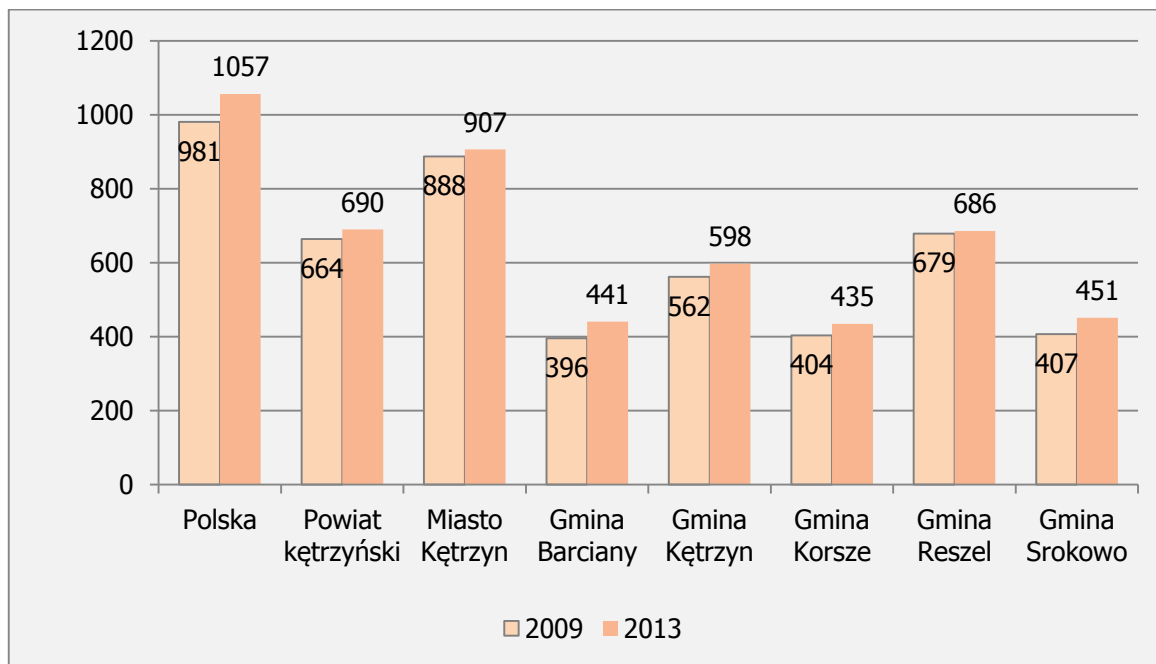
¹¹ Duże przedsiębiorstwa

W 2013 r. w gminie Kętrzyn do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców wpisanych było 598 podmiotów. W porównaniu do roku 2009 nastąpił wzrost wartości ww. wskaźnika (+34). Tendencja wzrostowa została odnotowana we wszystkich porównywanych jednostkach.

Porównując gminę Kętrzyn do pozostałych gmin należących do KOF wartość ww. wskaźnika w 2013 r. była na poziomie średnim. Wyższą wartość odnotowano w mieście Kętrzyn (907) oraz w gminie Reszel (686). Również wyższą wartość wskaźnika, w 2013 r., odnotowano w całym obszarze KOF (690), a także dla całego kraju (1057).

Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON w roku 2009 i 2013 na 10 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Podsumowanie

- W gminie zauważalny jest wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Taka tendencja jest również zauważalna we wszystkich porównywanych jednostkach.
- W gminie zauważalny jest spadek liczby małych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Taka tendencja została również odnotowana we wszystkich porównywanych jednostkach.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

3.7. Turystyka

O atrakcyjności turystycznej samej gminy Kętrzyn jak i terenów Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowi kilka czynników – atrakcyjne położenie pod względem rekreacyjnym (bliskość jezior, lasów), zabytki, szlaki turystyczne.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące bazy turystycznej oraz atuty, które sprrowadzają turystów na te tereny.

Atrakcje turystyczne

Ze względu na swoje położenie oraz historię gmina Kętrzyn, jak i otaczający ją teren może pochwalić się licznymi atrakcjami turystycznymi, które zaspokoją rozmaite potrzeby turystów – odpoczynku, uprawiania sportu, rekreacji, zwiedzania.

Ukształtowanie terenu oraz duże walory środowiskowe pozwalają na rozwijanie coraz popularniejszej w ostatnich latach turystyki rowerowej. Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki i trasy rowerowe:

- Szlak rowerowy Lidzbark-Warmiński – Reszel – Kętrzyn – Węgorzewo. Długość trasy wynosi 99 km. Trasa klasyfikowana jest jako dość łatwa technicznie. Rozpoczyna się w Lidzbarku Warmińskim i prowadzi w kierunku południowo-wschodnim. Na trasie znajdują się ciekawe zabytki, urozmaicone i malownicze krajobrazy. Drogi są na ogół dobrej jakości.
- Szlak rowerowy Kętrzyn – Nakomiady – Mikołajki – Piecki – Mrągowo. Długość trasy wynosi 75 km. Trasa klasyfikowana jest jako dość łatwa technicznie. Szlak ma swój początek w centrum Kętrzyna. Przebiega przez Krainę Wielkich Jezior Mazurskich, w tym przez Mazurski Park Krajobrazowy i Puszcę Piską. Dzięki takiemu przebiegowi możliwe jest podziwianie unikalnych krajobrazów.
- Trasa rowerowa „Ku perle baroku”. Długość trasy wynosi 50 km. Trasa przebiega od Mrągowo, przez Reszel do Św. Lipki, „Do kwatery Hitlera”. Szlak rowerowy rozpoczyna się i kończy w Kętrzynie.
- Trasa rowerowa im. Zofii Licherowej. Długość trasy wynosi 42 km. Trasa rozpoczyna się i kończy w Kętrzynie. Pozostałe punkty trasy to: Stara Różanka – Czerniki – Gierłoż – Owczarnia – Nakomiady – Godzikowo – Sławkowo – Nowa Wieś.
- Rowerowy „Szlak Herbowy”. Oznaczenie szlaku: niebieski. Trasa długości 25 km rozpoczyna się i kończy w Kętrzynie. Pozostałe punkty trasy to: Windykajmy - Sławkowo – Zalesie Kętrzyńskie – Góra Herbowa – Godzikowo – Nakomiady – Wajsznory – Kętrzyn. Trasa jest określona jako dość łatwa technicznie.
- Szlak rowerowy czerwony o długości 85 km. Trasa rozpoczyna się w Giżycku i kończy w Św. Lipce. Pozostałe punkty trasy: Wilkasy, Szczybały Giżyckie, Skop, Ryn, Knis, Salpik, Nakomiady, Kwiedzina, Gierłoż, Czerniki, Kętrzyn, Biedaszki i Pieckowo.
- Szlak Św. Jakuba (odcinek Kętrzyn-Olsztyn); Kętrzyn – Św. Lipka – Reszel – Lutry – Wipsowo – Barczewo – Olsztyn o długości 95,20 km. Droga św. Jakuba, po hiszpańsku Camino de Santiago, jest jednym z najbardziej znanych szlaków pielgrzymkowych

w Europie. Szlak ten prowadzi m.in. przez Polskę, Niemcy i Francję, aż do Santiago de Compostela w Hiszpanii. Tam według legendy znajduje się cudownie odnaleziony grób jednego z apostołów – św. Jakuba Starszego. Od 1993 roku Droga św. Jakuba znajduje się na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Niżej opisany to odcinek polskiej trasy, która prowadzi od granicy z Litwą przez miejscowości: Wigry, Suwałki, Olecko, Giżycko, Kętrzyn, Olsztyn, Iławę, a następnie przez Toruń, Poznań, aż do południowej granicy Polski. Szlak znakowany w jednym kierunku (z Kętrzyna do Olsztyna).

Dodatkowo przez teren gminy przebiegają:

- Szlak pieszy niebieski – 85,10 km; przebieg trasy: Lidzbark Warmiński PKP – Stoczek – Klasztorny – Bisztynek – Reszel – Święta Lipka – Kętrzyn – Gierłoż – Parcz PKS.
- Trasa rowerowa i samochodowa (trasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego) Kętrzyn – Wilkowo – Bezląwki – Św. Lipka – Reszel – Bisztynek – Kiwity – Stoczek Warmiński – Samolubie – Bartoszyce Łankiejmy – Kętrzyn – Wilamowo (lotnisko ok. 126 km).
- Szlak samochodowy „Szlak Mazurski” – 445 km; przebieg trasy: Olsztyn – Barczewo – Biskupiec – Reszel – Św. Lipka – Kętrzyn – Gierłoż – Węgorzewo – Gołdap – Olecko – Ełk – Orzysz – Pisz – Ruciane-Nida – Szczytno – Pasym – Olsztyn.

Do rejestru zabytków zostało wpisanych 56 obiektów znajdujących się na terenie gminy Kętrzyn.

Dla osób interesujących się czasami II wojny światowej dużą atrakcją stanowi Wilczy Szaniec - w latach 1941–1944 kwatera główna Adolfa Hitlera i Naczelnego Dowództwa Sił Zbrojnych, położona we wsi Gierłoż. Kwaterę o powierzchni 2,5 km² ulokowano w gęstym lesie. Od wchodu chroniona była przez system Wielkich Jezior Mazurskich, czyniących teren trudnodostępnym. Na terenie Wilczego Szańca powstało około 200 budynków, w tym 80 obiektów ceglano-betonowych, poza tym drewniane baraki, 2 lotniska, elektrownia, dworzec kolejowy, wodociągi, dwie centrale dalekopisowe. W Wilczym Szańcu Hitler wraz ze swoim sztabem spędził w sumie ok. 850 dni, a wśród odwiedzających byli m.in. włoski dyktator Benito Mussolini oraz ambasador Japonii hrabia Hiroshi Oshima. To tutaj 20 lipca 1944 Claus von Stauffenberg i Werner von Haeften dokonali nieudanego zamachu na życie Hitlera. Obiekt udostępniony jest dla zwiedzających.

Z Wilczym Szańcem nierozdzielnie związane jest lotnisko Wilamowo. Początki lotniska sportowego sięgają 1935 r. Rozbudowa lotniska związana jest z budową Wilczego Szańca - lotnisko Wilamowo zyskało status wojskowego służącego do obsługi pasażersko-towarowej kwatery Hitlera oraz stanowiącego zewnętrzny system ochrony Wilczego Szańca. Od 1998 roku lotnisko jest własnością prywatną, użytkowaną przez Aeroklub Krainy Jezior. Na terenie lotniska organizowany jest na przełomie lipca i sierpnia Festyn Lotniczy.

W miejscowości Owczarnia znajduje się muzeum będące własnością prywatną, posiadające zbiory wyposażenia mieszkań z okresu XIX i pierwszej połowy XX wieku.

Bardzo interesującym obiektem turystycznym jest znajdujący się niedaleko miejscowości Wopławki kamień z wybitą datą 1311 i dwoma mieczami upamiętniający stoczoną w pobliżu krwawą bitwę Litwinów z Krzyżakami. Od pięciu lat w rocznicę bitwy organizowana jest inscenizacja Bitwy pod Wopławkami

Koło Gierłozy znajduje się Park Miniatur, który prezentuje zabytki z terenu Warmii i Mazur oraz historię powstania kwatery Wilczy Szaniec. Park Miniatur Warmii i Mazur jako jedyny na świecie prezentuje miniatury najciekawszych, a nierzadko mało znanych zabytków regionu warmińsko-mazurskiego.

Na drodze Kętrzyn-Mrągowo, 4 km od Kętrzyna znajduje się Zabytkowy Dwór w Muławkach, który został zaadoptowany na Agroturystykę i Muzeum Znaczków i Historii Poczty. Muzeum dysponuje jedyną w Polsce stałą ekspozycją najrzadszych i najcenniejszych znaczków świata. Ukazana jest w nim historia poczt Warmii i Mazur. Ekspozycja zawiera dokumenty z XVII w. i początków XX w. Istnieje także możliwość zajęć dla szkół w postaci ciekawych lekcji geografii i historii.

Inne ciekawe miejsca w gminie to: pałac w Nakomiadach, kościoły gotyckie w Czernikach i Nakomiadach.

Baza noclegowa

Na terenie gminy funkcjonują liczne gospodarstwa agroturystyczne. Oprócz gospodarstw agroturystycznych na przestrzeni lat 2009-2013 w gminie Kętrzyn liczba obiektów noclegowych wynosiła 2. Większą liczbę obiektów noclegowych odnotowano w mieście Kętrzyn (4) oraz w gminie Reszel (4). W 3 porównywanych gminach: Barciany, Korsze oraz Srokowo w 2013 r. oraz poprzednich analizowanych gminach nie funkcjonował żaden obiekt noclegowy.

Tabela 46. Liczba istniejących obiektów noclegowych oraz hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych na terenie gminy Kętrzyn i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	Baza noclegowa ogółem					Hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	6 992	7 206	7 039	9 483	9 775	2 836	3 223	3 285	3 414	3 485
woj. warmińsko-mazurskie	390	387	386	487	489	150	168	181	190	195
powiat kętrzyński	12	11	12	13	11	7	7	7	7	5
miasto Kętrzyn	5	6	6	6	5	4	4	4	4	3
gmina Kętrzyn	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
gmina Barciany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
gmina Korsze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
gmina Reszel	5	4	5	6	4	2	2	2	2	2
gmina Srokowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL oraz dane dostarczone przez UG Kętrzyn

Na przestrzeni lat 2009-2013 w gminie Kętrzyn liczba miejsc noclegowych ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W roku 2009 i 2013 w gminie Kętrzyn wynosiła 6,9. W latach 2010-2012 wartość ww. wskaźnika wynosiła 5,9.

W 2013 r. liczba miejsc noclegowych ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności w gminie Kętrzyn była znacznie niższa niż w gminie Reszel (24,5) oraz nieznacznie niższa niż w mieście Kętrzyn (10,1). W 3 porównywanych gminach: Barciany, Korsze oraz Srokowo w 2013 r. wartość ww. wynosiła 0.

Tabela 47. Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1000 ludności na terenie gminy Kętrzyn i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	15,9	15,8	15,7	17,5	17,6
woj. warmińsko-mazurskie	26,9	25,9	26,0	27,2	28,2
powiat kętrzyński	8,8	9,6	9,5	11,4	8,1
miasto Kętrzyn	10,7	12,9	12,7	16,2	10,1
gmina Kętrzyn	6,5	5,9	5,9	5,9	6,5
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
gmina Reszel	27,8	27,2	27,3	30,2	24,5
gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. liczba udzielonych noclegów ogółem na 1000 ludności w gminie Kętrzyn wynosiła 118,7. W porównaniu do roku 2009 nastąpił prawie 3-krotny spadek ww. wskaźnika (dynamika wyniosła 35,15). W porównywanych gminach, oprócz gmin Barciany, Korsze oraz Srokowo, w których z uwagi na brak obiektów noclegowych wartość wskaźnika wynosiła 0, odnotowano znacznie wyższą liczbę udzielonych noclegów ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności. Wartość wskaźnika wynosiła odpowiednio 935,8 dla miasta Kętrzyn oraz 917,2 dla gminy Reszel. Również dynamika zjawiska w dwóch wskazanych gminach za lata 2009-2013 była znacznie wyższa. W mieście Kętrzyn odnotowano wzrost liczby udzielanych noclegów ogółem na 1000 mieszkańców (dynamika 111,19), natomiast w gminie Reszel nastąpił spadek wartości ww. wskaźnika (dynamika 86,14).

Tabela 48. Udzielone noclegi na 1000 ludności na terenie gminy Kętrzyn i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1441,5	1448,1	1482,9	1609,4	1635,5	113,46
woj. warmińsko-mazurskie	1662,2	1656,0	1700,5	1761,3	1860,2	111,91
powiat kętrzyński	533,9	547,3	602,5	511,1	527,6	98,82
miasto Kętrzyn	841,6	860,9	964,0	778,7	935,8	111,19
gmina Kętrzyn	337,7	292,7	337,3	233,2	118,7	35,15
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Reszel	1064,8	1151,9	1204,4	1213,0	917,2	86,14
gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. liczba korzystających z noclegów ogółem na 1000 ludności w gminie Kętrzyn wynosiła 68,8. W porównaniu do roku 2009 nastąpił ponad 4-krotny spadek ww. wskaźnika (dynamika wyniosła 24,11). W porównywanych gminach, oprócz gmin Barciany, Korsze oraz Srokowo, w których z uwagi na brak obiektów noclegowych wartość wskaźnika wynosiła 0, odnotowano znacznie wyższą liczbę korzystających z noclegów ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności. Wartość wskaźnika wynosiła odpowiednio 628,1 dla miasta Kętrzyn oraz 745,6 dla gminy Reszel. Również dynamika zjawiska w dwóch wskazanych gminach za lata 2009-2013 była znacznie wyższa. W mieście Kętrzyn odnotowano wzrost liczby udzielanych noclegów

ogółem na 1000 mieszkańców (dynamika 145,33), natomiast w gminie Reszel nastąpił nieznaczny spadek wartości ww. wskaźnika (dynamika 90,17).

Tabela 49. Korzystający z noclegów na 1000 ludności na terenie KOF i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	507,1	531,1	557,3	587,4	607,9	119,88
woj. warmińsko-mazurskie	595,7	618,2	660,5	681,2	727,3	122,09
powiat kętrzyński	323,0	352,7	354,3	331,0	368,5	114,09
miasto Kętrzyn	432,2	471,0	501,5	460,9	628,1	145,33
gmina Kętrzyn	285,3	238,8	293,3	208,6	68,8	24,11
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Reszel	826,9	981,3	837,0	876,9	745,6	90,17
gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych w gminie Kętrzyn wynosił 4,99%. W porównaniu do roku 2009 nastąpił prawie 3-krotny spadek ww. wskaźnika (dynamika wyniosła 34,97). W porównywanych gminach, oprócz gmin Barciany, Korsze oraz Srokowo, w których z uwagi na brak obiektów noclegowych wartość wskaźnika wynosiła 0, odnotowano znacznie wyższą liczbę korzystających z noclegów ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności. Wartość wskaźnika wynosiła odpowiednio 25,41% dla miasta Kętrzyn oraz 10,27% dla gminy Reszel. Również dynamika zjawiska w dwóch wskazanych gminach za lata 2009-2013 była znacznie wyższa. W mieście Kętrzyn odnotowano wzrost liczby udzielanych noclegów ogółem na 1000 mieszkańców (dynamika 117,86), natomiast w gminie Reszel nastąpił nieznaczny spadek wartości ww. wskaźnika (dynamika 98,00).

Tabela 50. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w latach 2009-2013 (%)

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	24,85	25,05	25,83	25,15	25,39	102,17
woj. warmińsko-mazurskie	16,94	17,49	17,90	17,75	18,09	106,79
powiat kętrzyński	16,55	15,56	17,35	12,29	17,77	107,37
miasto Kętrzyn	21,56	18,23	20,87	13,13	25,41	117,86
gmina Kętrzyn	14,27	13,54	15,65	10,83	4,99	34,97
gmina Barciany	0	0	0	0	0	-
gmina Korsze	0	0	0	0	0	-
gmina Reszel	10,48	11,61	12,07	11,02	10,27	98,00
gmina Srokowo	0	0	0	0	0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Podsumowanie

- Gmina posiada bardzo bogatą ofertę turystyczną. Oprócz licznych zabytków, które znajdują się na terenie gminy, turyści mają do dyspozycji liczne szlaki turystyczne.
- Pomimo atrakcyjnych walorów turystycznych spada w gminie stopień wykorzystania miejsc noclegowych. Dynamika w latach 2009-2013 wyniosła 34,97.

3.8. Potencjał przyrodniczy i jego ochrona

Łączna powierzchnia terenów zieleni w gminie Kętrzyn w 2013 r. wynosiła 14,30 ha. Najwięcej z tego (9,20 ha) stanowiły cmentarze. Wśród porównywanych jednostek największą powierzchnię zajmowały tereny zieleni zlokalizowane w mieście Kętrzyn (136,10 ha), najmniejszą natomiast w gminie Srokowo (9,60 ha).

Tabela 51. Tereny zieleni w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych w 2013 r. w ha

Jednostka terytorialna	parki spacerowo - wypoczynkowe	zieleńce	zieleń uliczna	tereny zieleni osiedlowej	parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	Cmentarze	lasy gminne	Ogółem
powiat kętrzyński	24,00	25,40	13,00	47,55	96,95	74,40	73,84	355,14
miasto Kętrzyn	2,20	14,70	10,00	33,40	50,30	15,60	9,90	136,10
gmina Kętrzyn	0,00	0,00	0,00	1,53	1,53	9,20	2,04	14,30
gmina Barciany	11,40	0,50	0,30	0,04	11,94	16,40	13,00	53,58
gmina Korsze	0,00	8,00	1,40	9,53	17,53	10,70	33,00	80,16
gmina Reszel	10,40	2,20	1,30	3,05	15,65	12,90	15,90	61,40
gmina Srokowo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,60	0,00	9,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Łączna powierzchnia obszarów prawnie chronionych w gminie Kętrzyn wynosiła 6930,40 ha, z czego najwięcej, bo aż 6747,70 ha, zajmowały obszary chronionego krajobrazu, 111,30 ha rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu oraz prawie 294 ha użytki ekologiczne. Analizując liczbę obszarów prawnie chronionych to w gminie Kętrzyn były zlokalizowane dwa obszary Natura 2000, których łączna powierzchnia również poza obszarem gminy wynosiła 7042,2 ha, 3 obszary chronionego krajobrazu, których łączna powierzchnia również poza obszarem gminy wynosiła 36 159,7 ha oraz dwa użytki ekologiczne w całości zlokalizowane na obszarze gminy Kętrzyn.

W odniesieniu do jednostek porównywanych tylko w gminie Srokowo odnotowano większą powierzchnię obszarów prawnie chronionych (8759,70 ha). Najmniejszą powierzchnią ww. obszarów charakteryzowało się miasto Kętrzyn – 3,5 ha.

Tabela 52. Obszary prawnie chronione w gminie Kętrzyn i w jednostkach porównywanych w 2013 r.

Jednostka terytorialna	rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	ogółem
powiat kętrzyński	402,80	25870,90	111,30	294,00	26456,40
miasto Kętrzyn	0,00	3,50	0,00	0,00	3,50
gmina Kętrzyn	0,00	6747,70	111,30	293,98	6930,40
gmina Barciany	0,00	1522,00	0,00	0,00	1522,00
gmina Korsze	0,00	3343,20	0,00	0,00	3343,20
gmina Reszel	0,00	5897,60	0,00	0,00	5897,60
gmina Srokowo	402,80	8356,90	0,00	0,00	8759,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Tabela 53. Formy ochrony przyrody, stan na 31.12.2014 na terenie gminy Kętrzyn

Nazwa	Powierzchnia (ha)
Obszar Natura 2000 PLH280002 SOO Gierłoż Dyrektywa Siedliskowa	56,9
Obszar Natura 2000 PLH280002 SOO Jez. Dobskie Dyrektywa Ptasia	6 985,30
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber	14363,8
Obszar Chronionego Krajobrazu Bagien Mażańskich	1180
Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko- Mrągowskich	20615,9
użytek ekologiczny "Rozlewisko Wopławki"	65,91
Użytek Ekologiczny "Jezioro Salpik (Guber)"	228,07

Źródło: opracowanie na podstawie danych dostarczonych przez UG Kętrzyn

Podsumowanie

Na terenie gminy znajdują się liczne obszary chronione. Posiadanie tych obszarów w bardzo dużym stopniu wpływa na rozwój turystyki (unikalne warunki klimatyczne i krajobrazowe), jednocześnie może być ograniczeniem w prowadzeniu działalności gospodarczej.

3.9. Współpraca międzynarodowa

Gmina Kętrzyn nawiązała do tej pory współpracę z 6 partnerami zagranicznymi. Po dwóch partnerów pochodzi z Litwy oraz Federacji Rosyjskiej, po jednym z Francji oraz Łotwy.

Tabela 54. Współpraca międzynarodowa

Nazwa partnera
Związek Gmin Mauron - Francja (Bretania)
Rejon Prienai - Litwa
Rejon Rietava- Litwa
Okręg Miejski Prawdińsk- Federacja Rosyjska, Ob. Kaliningradzki
Okręg Miejski Oziersk- Federacja Rosyjska, Ob. Kaliningradzki
Gmina Gulbene- Łotwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Kętrzyn

Podsumowanie

Współpraca międzynarodowa ma bardzo duże znaczenie w polityce spójności Unii Europejskiej. Rozwijanie jej jest ważne z pkt. rozwoju gospodarczego i kulturalnego gminy. Tak więc należy kontynuować podjęte i inicjować nowe działania w tym zakresie.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

4. Wyniki badania społecznego

4.1. Badanie wśród mieszkańców gminy Kętrzyn

Przygotowaną na potrzeby projektu ankietę wypełniło łącznie 64 mieszkańców gminy Kętrzyn (z czego 30 osób w wersji kwestionariusza internetowego do samodzielnego wypełniania, a pozostałe 34 w wersji ankiety internetowej).

4.1.1. Próba

Wśród osób, które wzięły udział w badaniu przeważały kobiety, aczkolwiek tylko w nieznacznym stopniu. Jeśli zaś chodzi o wiek badanych to można zauważyć szczególnie liczną reprezentację osób w wieku 35-54 lat – podana grupa stanowiła prawie połowę osób biorących udział w badaniu.

Tabela 55. Respondenci według płci

Płeć	Liczba	%
Kobieta	31	48,44
Mężczyzna	28	43,75
Brak odpowiedzi	5	7,81
łącznie	64	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 56. Respondenci według wieku

Wiek	Liczba	%
Poniżej 24 lat	6	9,38
25 – 34 lata	13	20,31
35 – 44 lata	16	25,00
45 – 54 lata	17	26,57
Powyżej 55 lat	11	17,18
Brak odpowiedzi	1	1,56
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Można również zauważyć, że kwestionariusze ankiet były wypełniane przede wszystkim przez osoby z wykształceniem wyższym, drugą co do liczebności grupę stanowili respondenci z wykształceniem średnim.

Tabela 57. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	Liczba	%
Podstawowe/gimnazjalne	8	12,50
Zasadnicze zawodowe	8	12,50
Średnie	14	21,88
Wyższe	31	48,43
Inne	2	3,13
Brak odpowiedzi	1	1,56
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Analizując status społeczno-ekonomiczny respondentów można zwrócić uwagę, że ponad połowę stanowią osoby pracujące (przy czym w grupie tej przeważają osoby zatrudnione).

Tabela 58. Respondenci według statusu społeczno-ekonomicznego

Odpowiedź	Liczba	%
Praca na własny rachunek	11	17,19
Praca najemna	25	39,06
Praca w indywidualnym gospodarstwie rolnym	4	6,25
Bezrobocie	7	10,94
Emerytura	6	9,37
Renta	0	0
Nauka	0	0
Inne/brak odpowiedzi	11	17,19
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Co istotne większość ankietowanych urodziła się w gminie Kętrzyn, można więc zakładać, że mają bardzo bogatą wiedzę na temat życia w gminie, jej słabych i mocnych stron, a także potrzeb lokalnej społeczności. Wśród osób przyjezdnych nieznacznie przeważają osoby pochodzące spoza województwa warmińsko-mazurskiego.

Tabela 59. Respondenci według miejsca urodzenia

Odpowiedź	Liczba	%
Gmina Kętrzyn	30	46,87
Inna gmina Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego	6	9,38
Inna gmina województwa warmińsko-mazurskiego (spoza Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego)	13	20,31
Poza województwem warmińsko-mazurskim	14	21,88
Brak odpowiedzi	1	1,56
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Warto też zauważyć, że w całej próbie przeważają osoby mieszkające w gminie przez okres dłuższy niż 15 lat.

Tabela 60. Respondenci według czasu zamieszkania na terenie gminy

Odpowiedź	Liczba	%
Poniżej 5 lat	5	7,81
5-10 lat	3	4,69
11-15 lat	2	3,13
Dłużej niż 15 lat	53	82,81
Brak odpowiedzi	1	1,56
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

4.1.2. Wyniki badania

Ankieta rozpoczynała się od ogólnego pytania o ocenę gminy jako miejsca do zamieszkania. Najczęściej wybieranymi odpowiedziami były *średnio* i *dobrze*, zaś średnia ocena wynosiła 2,34. Oznacza to, że przeważają opinie pozytywne

Tabela 61. Ocena gminy jako miejsca do zamieszkania w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą

Ocena	Liczba	%
0 (bardzo źle)	0	0,00
1 (źle)	6	9,37
2 (średnio)	38	59,38
3 (dobrze)	12	18,75
4 (bardzo dobrze)	8	12,5
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Opinie mieszkańców odnoszące się do życia w gminie były silnie zróżnicowane w zależności od ocenianego aspektu. Najbardziej zadowoleni ankietowani byli z *Dostępności infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych* oraz *Ekologii i gospodarka odpadami*. Najniższa średnia ocena natomiast dotyczyła *Bezpieczeństwa mieszkańców*, kwestią problemową jest także *Oferta kulturalno-rozrywkowa* i *Stan dróg*.

Tabela 62. Ocena aspektów życia w gminie (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)

Aspekt życia w gminie	Średnia ważnych odpowiedzi
Możliwości znalezienia pracy w gminie	1,86
Dostępność infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych	2,22
Standard i dostępność mieszkań	1,78
Dostęp do usług służby zdrowia	2,07
Stan dróg	0,89
Oferta kulturalno-rozrywkowa	0,88
Opieka nad dziećmi (żłobki i przedszkola)	1,90
Zieleń miejska	1,73
Ekologia i gospodarka odpadami	2,19
Jakość oświaty na poziomie podstawowym	1,73

Aspekt życia w gminie	Średnia ważnych odpowiedzi
Stan chodników	0,90
Bezpieczeństwo mieszkańców	0,79
Estetyka i czystość w gminie	1,52
Stan i dostępność infrastruktury sportowej	0,90

Źródło: opracowanie własne

Z oceną poszczególnych aspektów życia w gminie powiązane było również wskazanie tych spośród nich, które wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań. Odpowiedzi mieszkańców w obu kwestiach są spójne – wskazywali oni na konieczność podjęcia działań na rzecz zmiany sytuacji w zakresie *Dostęp do usług służby zdrowia*. Kolejnym najczęściej wskazywanym obszarem działań był *Stan chodników*.

Tabela 63. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań

Aspekt życia w gminie	Liczba	% ¹²
Możliwości znalezienia pracy w gminie	3	4,69
Stan dróg	6	9,38
Standard i dostępność mieszkań	11	17,19
Opieka nad dziećmi (żłobki i przedszkola)	0	0,00
Dostęp do usług służby zdrowia	48	75,00
Jakość oświaty na poziomie podstawowym	19	29,69
Oferta kulturalno-rozrywkowa	15	23,44
Dostępność infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych	7	10,94
Ekologia i gospodarka odpadami	2	3,13
Bezpieczeństwo mieszkańców	8	12,50
Zieleń miejska	11	17,19
Stan chodników	29	45,31
Estetyka i czystość w gminie	7	10,94
Stan i dostępność infrastruktury sportowej	7	10,94

Źródło: opracowanie własne

Następną poruszoną w ankiecie kwestią był rozwój gospodarczy gminy na tle innych gmin w Polsce. Wśród odpowiedzi respondentów najliczniejsze były opinie neutralne (2), jednak oceny negatywne (0 i 1) przeważały nad pozytywnymi (3 i 4).

Tabela 64. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)

Ocena	Liczba	%
0	3	4,69
1	20	31,25
2	26	40,63
3	13	20,30
4	2	3,13
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

¹² Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Kolejne pytanie zostało przygotowane na wzór Net Promoter Score używanego często w badaniach marketingowych – respondenci mieli określić na ile prawdopodobne jest, że poleciliby przyjaciom lub krewnym gminę Kętrzyn, jako dobre miejsce do zamieszkania. Wskaźnik obliczany jest poprzez odjęcie od procenta osób, które można określić jako Promotorów (wybierających odpowiedzi 9 lub 10) odsetka Krytyków (odpowiedzi 0-6). W przypadku gminy Kętrzyn wartość wskaźnika wynosi -78,12%. Oznacza to, (że pomimo koncentracji odpowiedzi w środkowej części skali), nie jest zbyt prawdopodobne, aby mieszkańcy polecali gminę jako dobre miejsce zamieszkania.

Tabela 65. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciom lub krewnym gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”)

Ocena	Liczba	%
0	3	4,69
1	11	17,18
2	6	9,38
3	7	10,93
4	8	12,5
5	12	18,75
6	6	9,38
7	4	6,25
8	4	6,25
9	1	1,56
10	2	3,13
łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Jako czynnik najczęściej mogący skłonić ich do zmiany miejsca zamieszkania prawie połowa respondentów wskazała względy zawodowe. Jest to spójne z ich wskazaniem sytuacji na rynku pracy jako jedno z głównych problemów gminy. Warto podkreślić, że druga co do liczebności grupa niezależnie od okoliczności nie zdecydowałaby się na opuszczenie gminy Kętrzyn.

Tabela 66. Czynniki, które mogłyby skłonić Respondentów do zmiany miejsca zamieszkania

Odpowiedź	Liczba	% ¹³
Możliwość zamieszkania w dużym mieście	4	6,25
Możliwość zamieszkania bliżej natury	3	4,69
Możliwość wyjazdu za granicę	6	9,38
Względy zawodowe – możliwość znalezienia dobrej pracy/założenia działalności gospodarczej	32	50,00
Względy osobiste – chęć mieszkania bliżej krewnych, powrót do miejsca urodzenia	5	7,81
Uwarunkowania związane z edukacją i samorozwojem np. podjęcie studiów wyższych	4	6,25
Osobista potrzeba zmiany otoczenia	5	7,81
Nic, zdecydowanie nie opuściłbym obecnego miejsca zamieszkania	13	20,31
Inne	3	4,69

¹³ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Liczba	% ¹³
Możliwość zamieszkania w dużym mieście	2	3,13
Łącznie	64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło rozwoju gminy w przyszłości. Ponad połowa osób biorących udział w badaniu wskazała na *Ekologia i poszanowanie środowiska naturalnego* drugim najczęstszym wyborem była *Poprawa jakości życia mieszkańców*.

Tabela 67. Wskazania najważniejszych kierunków rozwoju gminy w przyszłości

Odpowiedź	Liczba	% ¹⁴
Poprawa jakości życia mieszkańców	44	68,75
Rozwój gospodarczy, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców	23	35,94
Pełniejsze wykorzystanie potencjału turystycznego	10	15,63
Działania na rzecz podtrzymywania i kultywowania lokalnych tradycji	10	15,63
Ekologia i poszanowanie środowiska naturalnego	50	78,13
Rozwój społeczeństwa informacyjnego	4	6,25
Poprawa komunikacji z innymi gminami w regionie i poza nim	13	20,31
Promocja i wzmacnianie marki gminy	5	7,81
Inne	0	0

Źródło: opracowanie własne

4.1.3. Podsumowanie

Wśród ocen gminy Kętrzyn jako miejsca do zamieszkania przeważają opinie umiarkowane oraz pozytywne. Najbardziej zadowoleni mieszkańcy są z *Dostępności infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych* oraz *Ekologii i gospodarki odpadami*. Za główny problem można uznać natomiast *Dostęp do usług służby zdrowia* – to właśnie w tę stronę powinny zostać, zdaniem respondentów skierowane priorytetowe działania władz.

Poziom rozwoju gospodarczego gminy jest uznawany przez osoby biorące udział w badaniu za niski. Badanie wzorowanym na marketingowym wskaźniku NPS pokazuje, że jest niezbyt prawdopodobne, aby respondenci polecali gminę Kętrzyn jako miejsce do zamieszkania.

Największa grupa osób biorących udział w badaniu mogłaby przeprowadzić się ze względów zawodowych, jednak ponad jedna piąta nie zmieniałaby miejsca zamieszkania.

¹⁴ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

4.2. Badanie wśród przedsiębiorców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego

W ramach części badawczej projektu zostało przeprowadzone również badanie skierowane do specyficznej grupy mieszkańców, jaką stanowią przedsiębiorcy.

4.2.1. Próba

W badaniu wzięło udział 38 przedsiębiorców. Próba była zrównoważona płciowo, a także stosunkowo wyrównana, jeśli chodzi o grupy wiekowe.

Tabela 68. Respondenci według płci

Płeć	%
Kobieta	50,00%
Mężczyzna	50,00%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Tabela 69. Respondenci według wieku

Wiek	%
Poniżej 24 lat	5,26%
25 – 34 lata	31,58%
35 – 44 lata	23,69%
45 – 54 lata	18,42%
Powyżej 55 lat	21,05%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Poziom wykształcenia respondentów był wysoki, najliczniejsza grupa (prawie 70%) miała wykształcenie wyższe, a kolejne około 30% średnie.

Tabela 70. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	%
Zasadnicze zawodowe	2,63%
Średnie	28,95%
Wyższe	68,42%
łącznie	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Rozkład terytorialny prowadzonych przez respondentów działalności również był równomierny. Nieco mniej liczni byli jedynie przedsiębiorcy z gminy Srokowo, zaś silniej reprezentowane były Korsze oraz Reszel.

Tabela 71. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według lokalizacji

Odpowiedź	%
miasto Kętrzyn	15,79%
gmina Kętrzyn	15,79%
gmina Barciany	15,79%
gmina Korsze	21,05%
gmina Reszel	21,05%
gmina Srokowo	10,53%
łącznie	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 72. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według Sekcji PKD

Odpowiedź	%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23,69%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	5,27%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2,64%
Sekcja F – Budownictwo	5,26%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7,89%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	2,63%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7,89%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,26%
Sekcja P – Edukacja	2,63%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,63%
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,53%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	23,68%
łącznie	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Większość z reprezentowanych przez respondentów przedsiębiorstw działa już ponad 14 lat, co jest bardzo pozytywne z punktu widzenia badania, gdyż można założyć, że biorące udział w badaniu osoby mają duże doświadczenie w zakresie działalności gospodarczej na terenie KOF.

Tabela 73. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według roku powstania

Odpowiedź	%
2001 lub wcześniej	28,95%
2001-2005	5,26%
2006-2010	26,32%
2011 lub później	39,47%
łącznie	100,00%

Źródło: opracowanie własne

4.2.2. Wyniki badania

Ankieta rozpoczynała się od ogólnego pytania o ocenę gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Najliczniejsze były oceny umiarkowanie negatywne oraz neutralne, zaś średnia ocena wynosiła 1,61.

Tabela 74. Ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą

Ocena	%
0 (bardzo źle)	13,16%
1 (źle)	36,84%
2 (średnio)	28,95%
3 (dobrze)	18,42%
4 (bardzo dobrze)	2,63%
łącznie	100%

Źródło: opracowanie własne

Analizując odpowiedzi w podziale na gminy, można zauważyć, że przedsiębiorcy z gminy Kętrzyn byli jednymi z najmniej zadowolonych z warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 75. Średnia ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą

Gmina	Średnia
miasto Kętrzyn	1
gmina Kętrzyn	1,3
gmina Barciany	2,3
gmina Korsze	2,5
gmina Reszel	1
gmina Srokowo	2

Źródło: opracowanie własne

Jeśli spojrzeć na poszczególne aspekty życia i prowadzenie działalności gospodarczej na terenie KOF można zauważyć pewne zróżnicowanie ocen, aczkolwiek w przypadku wszystkich pozycji średnie ocen były niższe niż 2. Najwyżej oceniane były: współpraca między przedsiębiorcami oraz możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr. Za kluczowy obszar problematyczny natomiast należy uznać politykę finansową gminy (ulgi i zwolnienia z podatków opłat).

Tabela 76. Ocena aspektów prowadzenia działalności gospodarczej (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Średnia ważnych odpowiedzi
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków opłat)	0,95
Działalność instytucji otoczenia biznesu	1,26
Infrastruktura techniczna	1,30
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	1,34
Promocja gospodarcza gminy	1,35

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Średnia ważnych odpowiedzi
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	1,37
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	1,49
Współpraca między przedsiębiorcami	1,63

Źródło: opracowanie własne

Patrząc na wyniki w podziale na gminy można zauważyć, że przedsiębiorcy z gminy Kętrzyn praktycznie każdy z aspektów ocenili na poziomie średnim spośród wszystkich porównywanych gmin.

Tabela 77. Średnia ocen aspektów prowadzenia działalności gospodarczej w podziale na gminy (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	miasto Kętrzyn	gmina Kętrzyn	gmina Barciany	gmina Korsze	gmina Reszel	gmina Srokowo
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków opłat)	1,33	1,33	0,33	0,50	1,17	1,36
Działalność instytucji otoczenia biznesu	1,50	1,50	1,00	0,83	1,17	1,36
Infrastruktura techniczna	1,50	1,00	1,33	0,83	1,50	1,75
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	1,67	1,50	1,00	0,83	1,50	0,92
Promocja gospodarcza gminy	2,00	1,50	1,33	0,67	2,00	1,33
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	1,83	1,17	0,83	1,50	1,00	1,67
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	2,17	1,33	0,67	1,00	2,00	1,83
Współpraca między przedsiębiorcami	1,50	1,83	1,33	1,50	2,17	1,36

Źródło: opracowanie własne

Z oceną poszczególnych aspektów życia w gminie powiązane było również wskazanie tych spośród nich, które wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań. Ponownie wskazane została polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat). Za konieczne zostało również uznane podjęcie działań na rzecz poprawy *Stanu dróg i dostępności komunikacyjnej gminy*.

Tabela 78. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań

Aspekty prowadzenia działalności w gminie	% ¹⁵
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	57,89%
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	50,00%
Promocja gospodarcza gminy	36,84%

¹⁵ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Aspekty prowadzenia działalności w gminie	% ¹⁵
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	34,21%
Infrastruktura techniczna	26,32%
Instytucje otoczenia biznesu	26,32%
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	21,05%
Współpraca między przedsiębiorcami	15,79%

Źródło: opracowanie własne

Analiza odpowiedzi w podziale na przedsiębiorców reprezentujących poszczególne gminy pokazuje, że w gminie Kętrzyn często wskazywanym obszarem działań była również *stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy oraz infrastruktura techniczna*.

Tabela 79. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań w podziale na gminy

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	miasto Kętrzyn	gmina Kętrzyn	gmina Barciany	gmina Korsze	gmina Reszel	gmina Srokowo
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	66,67%	66,67%	83,33%	62,50%	50,00%	50,00%
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	33,33%	50,00%	16,67%	12,50%	12,50%	0,00%
Promocja gospodarcza gminy	0,00%	33,33%	16,67%	12,50%	37,50%	0,00%
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	50,00%	16,67%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%
Infrastruktura techniczna	33,33%	50,00%	66,67%	50,00%	100,00%	0,00%
Instytucje otoczenia biznesu	33,33%	16,67%	16,67%	12,50%	0,00%	50,00%
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	16,67%	16,67%	16,67%	12,50%	50,00%	75,00%
Współpraca między przedsiębiorcami	16,67%	33,33%	33,33%	25,00%	12,50%	50,00%

Źródło: opracowanie własne

Następną poruszoną w ankiecie kwestią był rozwój gospodarczy gmin, gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce. Z odpowiedzi respondentów widać, że postrzegają oni KOF raczej jako obszar mało rozwinięty - prawie 70% stanowią oceny 0 i 1, zaś średnia wynosiła 1,18.

Tabela 80. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)

Ocena	%
0	21,05%
1	47,38%
2	23,68%
3	7,89%
4	0,00%
łącznie	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie zostało przygotowane na wzór Net Promoter Score używanego często w badaniach marketingowych – respondenci mieli określić na ile prawdopodobne jest, że poleciliby przyjaciołom lub krewnym, w której prowadzą działalność gospodarczą. Wskaźnik obliczany jest poprzez odjęcie od procenta osób, które można określić jako Promotorów (wybierających odpowiedzi 9 lub 10) odsetka Krytyków (odpowiedzi 0-6). W przypadku badania przedsiębiorców wartość wskaźnika wynosi -94,74%, co oznacza, że raczej nie poleciliby swoich gmin jako dobrego miejsca do działalności gospodarczej.

Tabela 81. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciołom lub krewnym swojej gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”)

Ocena	%
0	23,69%
1	18,42%
2	10,53%
3	21,05%
4	5,26%
5	10,53%
6	5,26%
7	2,63%
8	2,63%
9	0,00%
10	0,00%
łącznie	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Osoby biorące udział w badaniu zostały również zapytane o to, jakie branże mają największe szanse na rozwój w reprezentowanych przez nich gminach. Najwięcej wskazań dotyczyło rolnictwa oraz turystyki.

Tabela 82. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy

Odpowiedź	% ¹⁶
Rolnictwo	71,05%
Turystyka	63,16%
Przetwórstwo rolno-spożywcze	52,63%
Przemysł elektrotechniczny i maszynowy	21,05%
Przemysł meblarski	13,16%
Przemysł odzieżowy	2,63%

Źródło: opracowanie własne

W gminie Kętrzyn najczęściej wybieraną odpowiedzią była turystyka, rolnictwo oraz przetwórstwo rolno-spożywcze.

Tabela 83. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	miasto Kętrzyn	gmina Kętrzyn	gmina Barciany	gmina Korsze	gmina Reszel	gmina Srokowo
Rolnictwo	50,00%	66,67%	83,33%	25,00%	87,50%	100,00%
Turystyka	66,67%	66,67%	100,00%	75,00%	50,00%	100,00%
Przetwórstwo rolno-spożywcze	50,00%	50,00%	66,67%	62,50%	25,00%	75,00%
Przemysł elektrotechniczny i maszynowy	33,33%	16,67%	0,00%	25,00%	12,50%	25,00%
Przemysł meblarski	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Przemysł odzieżowy	0,00%	16,67%	0,00%	12,50%	37,50%	25,00%

Źródło: opracowanie własne

4.2.3. Podsumowanie

Biorący udział w badaniu przedsiębiorcy oceniali obszar KOF jako niezbyt dobre miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej. Najbardziej problematycznym aspektem jest polityka finansowa gmin (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat). W związku z tym priorytetowe działania władz powinny zostać podjęte właśnie w tym obszarze. Przedsiębiorcy są zdania, że gminy KOF, w których prowadzą działalność gospodarczą są niezbyt rozwinięte gospodarczo i nie poleciliby ich jako dobrego miejsca dla funkcjonowania przedsiębiorstw. Jako branże z największym potencjałem rozwojowym przez przedsiębiorców z gminy Kętrzyn zidentyfikowane zostało rolnictwo oraz turystyka.

¹⁶ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

5. Analiza problemów

Problem, to nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów. Problem, to także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

Poniżej prezentowane są zidentyfikowane problemy dla poszczególnych obszarów, które zostały wypracowane podczas spotkania warsztatowo-konsultacyjnego.

Problemy w sferze społecznej:

- strukturalne ubóstwo, długotrwałe i wysokie bezrobocie, bezradność społeczna części mieszkańców,
- niewystarczający standard części mieszkań (ogrzewania, kanalizacja, dostęp do gazu sieciowego),
- system „rozdawnictwa”, nadopiekuńczy GOPS, zbyt małe zaangażowanie osób korzystających z pomocy społecznej w prace społeczno-użyteczne na rzecz gminy,
- niekorzystne zapisy dot. profilowania osób bezrobotnych ograniczające świadczenia z prac użytecznie-społecznych, interwencyjnych i publicznych,
- zły stan techniczny większości szkół,
- niewykorzystany potencjał uzdolnionej młodzieży, brak stypendiów dla dzieci uzdolnionych,
- niewystarczająco efektywnie wykorzystywane stypendia szkolne,
- mała liczba organizacji pozarządowych inicjujących działania kulturalne i sportowe,
- mała liczba imprez, wydarzeń środowiskowych,
- brak miejsc do wypoczynku dla osób dorosłych,
- mała liczba kół seniora i innych kół zainteresowań,
- zbyt mała liczba organizowanych imprez sportowych.

Problemy w sferze zasobów i potencjałów:

- zły stan techniczny mieszkań komunalnych (większość powstała przed 1945),
- zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej,
- niedoinwestowanie zabytków, zły stan techniczny obiektów zabytkowych,
- niezadawalający stan i niewystarczające pokrycie gminy instalacją wodno-kanalizacyjną i drenarsko-melioracyjną,
- nieracjonalna gospodarka odpadami w gminie,
- niewielki stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- niewykorzystanie możliwości dostępu do gazu sieciowego,

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

- słabe wykorzystanie zasobów naturalnych,
- niewystarczające uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- brak plaży ogólnodostępnej wraz z jej zagospodarowaniem okołoturystycznym,
- słaba komunikacja publiczna (zbiorowa) pomiędzy miejscowościami gminy.

Problemy w sferze gospodarczej i promocji:

- brak współpracy między przedsiębiorcami,
- niskie zarobki, mała siła nabywcza,
- bliskość miasta i niska konkurencyjność sklepów wiejskich,
- niska opłacalność prowadzenia działalności ze względu na małą liczbę mieszkańców, w poszczególnych miejscowościach (potencjalnych klientów),
- niska aktywność, mała chęć do podejmowania inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości,
- duża nieufność i niechęć do współpracy między przedsiębiorcami, rywalizacyjne podejście do siebie na wzajem,
- emigracja zarobkowa głównie młodych ludzi,
- zamknięcie średnich i dużych zakładów pracy jak Polmot-Ursus, cukrownia, zakłady meblarskie,
- duża „szara strefa”,
- wysokie podatki przy prowadzeniu działalności gospodarczej,
- niekorzystne położenie geograficzne (duże oddalenie od dużych ośrodków),
- mała liczba gospodarstw agroturystycznych,
- brak rozpoznawalnych produktów lokalnych (jedna nazwa lub oznaczenie),
- brak gminnego centrum informacji turystycznej.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych. Stosowana jest we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako główne narzędzie analizy strategicznej. Jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Analiza ta polega na podziale posiadanych informacji o danym zagadnieniu na cztery grupy, nazywane kategoriami czynników rozwojowych. Są to: mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia. Nazwa SWOT jest skrótem pochodzącym od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths (mocne strony) – analiza uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony obszaru i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jego rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój),
- Weaknesses (słabe strony) – analiza uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony obszaru i które niewyeliminowane będą utrudniać jego rozwój (należy minimalizować ich oddziaływanie),
- Opportunities (szanse) – analiza uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności obszaru, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy,
- Threats (zagrożenia) – analiza uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności obszaru, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jego rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Analiza SWOT (słabym i mocnych stron diagnozowanej gminy oraz szans i zagrożeń w otoczeniu) stanowi uzupełnienie przeprowadzonej diagnozy. Jest to podsumowanie przeprowadzonych działań diagnostycznych i badawczych.

Tabela 84. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego – Wysoki stopień bezpieczeństwa gminy – Wolne obiekty i obszary pod inwestycje (bez uzbrojenia) – Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich – Dostępne, wolne obszary pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego – Zintegrowane społecznie różnorodne środowiska kulturowe – Mała liczba osób w wieku poprodukcyjnym – Istniejące produkty lokalne – Wdrożony Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest 	<ul style="list-style-type: none"> – Niska atrakcyjność inwestycyjna wynikająca z peryferyjnego położenia – Wykluczenie komunikacyjne – Zły stan techniczny dróg – Wysoki udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej – Niekorzystne tendencje demograficzne, migracja ludzi młodych – Niewystarczający stopień zwodociągowania i pokrycia siecią gazową gminy – Duży odsetek ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej – Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej – Niewystarczająca liczba obiektów hotelowych

	<ul style="list-style-type: none"> - Bardzo niski stopień wykorzystania miejsc noclegowych - Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki medycznej - Niedostateczny dostęp do oferty kulturalnej - Słaba oferta biblioteki gminnej - Niskie zainteresowanie ofertą biblioteki gminnej - Brak dróg krajowych - Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy - Wzrost występowania patologii, chuligaństwa, przestępczości nieletnich - Rozdrobnienie produkcji rolnej - Nierozwinięta współpraca samorządu i przedsiębiorców - Znaczne odległości od jednostek Państwowej Straży Pożarnej - Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i ich połączeń między sobą - Niewystarczający dostęp do Internetu szerokopasmowego - Niewystarczające formy wsparcia osób niepełnosprawnych - Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych - Zły stan techniczny budynków placówek oświatowych - Niezagospodarowane szlaki i akwenty wodne - Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców - Brak instytucji otoczenia biznesu
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none"> - Dostępność funduszy unijnych na: <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizację obiektów zabytkowych promujących zasoby dziedzictwa historycznego regionu • rozwój odnawialnych źródeł energii • rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej - Zainteresowanie wymianą handlową potencjalnych partnerów z Rosji (otwarcie przejścia granicznego w Michałkowie) - Rozwój ekonomii społecznej – doświadczenie w tworzeniu i funkcjonowaniu spółdzielni socjalnych - Rozwój elastycznych form zatrudnienia (e-praca, możliwość ruchomego czasu pracy) 	<ul style="list-style-type: none"> - Długotrwały kryzys gospodarczy w Polsce i na świecie - Niedostosowanie programów pomocowych do potrzeb KOF - Nadmierny wpływ polityki na życie społeczne i gospodarcze - Powiększenie terenu obszarów chronionych, Natura 2000 - Niewystarczające rozwiązania systemowe w zakresie ochrony zabytków - Brak otwartego przejścia granicznego w Michałkowie - Nieprecyzyjne regulacje w zakresie prowadzenie konsultacji społecznych - Starzejące się społeczeństwo, wydłużenie wieku emerytalnego

<ul style="list-style-type: none">- Rosnące zainteresowanie unikatowymi, lokalnymi produktami- Moda na zdrowy styl życia- Rozwój społeczeństwa informacyjnego- Wysoki priorytet ochrony środowiska i produkcji proekologicznej w polityce UE i polskiego rządu- Wysoki priorytet wspierania w UE i kraju przedsięwzięć społecznych i gospodarczych realizowanych przez wielu partnerów- Rozwój systemów teleinformatycznych w Polsce i na świecie- Kapitał inwestycyjny dostępny na rynku krajowym i światowym- Rozwój turystyki historycznej i militarnej na świecie	<ul style="list-style-type: none">- Nadmiernie restrykcyjne regulacje w zakresie ochrony środowiska- Atrakcyjne płacowo warunki pracy w regionie i za granicą- Duża konkurencyjność zasiłków socjalnych w stosunku do oferowanych najniższych pensji
--	--

Źródło: opracowanie własne

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

7. Analiza PEST

Analiza PEST to analiza makrootoczenia przeprowadzona w oparciu o cztery typy czynników:

- Polityczne (Political) – uwarunkowania wynikające z sytuacji politycznej w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej, włączając w to uwarunkowania prawne,
- Ekonomiczne (Economic) – sytuacja gospodarcza (PKB, koniunktura, rozwój gospodarczy),
- Społeczne (Social) – trendy demograficzne, czynniki kulturowe, czynniki związane ze stylem życia ludności,
- Technologiczne (Technological) – rozwój techniczny i możliwości, jakie on stwarza, informatyzacja społeczeństwa oraz innowacyjność.

Polityczne (Political):

- Wysoki priorytet dotyczący zachowania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w polityce UE,
- Aktywna polityka rozwoju regionalnego kraju i UE, dążenie do wyrównywania dysproporcji regionalnych,
- Koncentracja tematyczna UE na obszarach tematycznych (11 obszarów interwencji),
- Niestabilna sytuacja w kontaktach między UE a Rosją (mogąca wpływać na mały ruch graniczny z Obwodem Kaliningradzkim),
- Wysoki priorytet ochrony środowiska w polityce UE i Polski oraz wynikające z niego przepisy prawne wpływające m.in. na prowadzenie działalności gospodarczej,
- Brak zaufania społeczeństwa do elit politycznych w Polsce.

Ekonomiczne (Economic):

- Sytuacja gospodarcza globalna – długi czas trwania kryzysu, powolne tempo wychodzenia z kryzysu,
- Dostępność środków UE w perspektywie 2014-2020, szczególnie z RPO woj. warmińsko-mazurskiego oraz PO Polska Wschodnia,
- Wysoki priorytet na poziomie UE i kraju dla gospodarki opartej na wiedzy,
- Rosnący udział i znaczenie w strukturze gospodarki kraju przedsiębiorstw rozwijających się w oparciu o wiedzę,
- Zwiększające się rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa,
- Rosnące znaczenie telepracy i elastycznych form zatrudnienia,
- Dość niska pozycja gospodarcza województwa warmińsko-mazurskiego w kraju i Europie,
- Niska konkurencyjność i innowacyjność woj. warmińsko-mazurskiego w kraju,

- Rosnące koszty ochrony środowiska w gospodarce, rozwój obszarów Natura 2000,
- Jedna z najwyższych stóp bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na tle kraju,
- Korzystne warunki do rozwoju gospodarstw wysoko towarowych w regionie,
- Potencjał turystyczny całego regionu.

Społeczne (Social):

- Migracje (często zagranicę) wykształconych i przedsiębiorczych osób z powodów ekonomicznych,
- Rosnący poziom i jakość kapitału ludzkiego w kraju (wykształcenia i umiejętności),
- Rosnąca długość życia społeczeństwa,
- Utrwalanie się form demokracji pośredniej i bezpośredniej,
- Postępujący rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- Trwale zagrożenie wykluczeniem społecznym i cyfrowym niektórych grup społecznych,
- Konsumpcyjny styl życia,
- Niski poziom kapitału społecznego w Polsce,
- Starzenie się społeczeństwa,
- Jakość kształcenia zawodowego w Polsce niedostosowana do potrzeb rynku pracy,
- Postępujące zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi.

Technologiczne (Technological)

- Rozwój krajowej infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwój transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T),
- Słabo rozwinięta sieć komunikacji drogowej, kolejowej o znaczeniu krajowym,
- Niski poziom dostępności komunikacyjnej regionu (w tym także dla inwestorów),
- Niski poziom rozwoju technologicznego i innowacyjności regionu,
- Stosunkowo niski poziom innowacyjności regionu na tle Polski innych krajów UE,
- Duży nacisk ze strony na UE na prowadzenie działalności innowacyjnej, znaczne środki przeznaczane na działalność B+R,
- Rosnące znaczenie nowych technologii teleinformatycznych w rozwoju społecznym i gospodarczym,
- Rozwój i rosnąca dostępność ekonomiczna do innowacji/nowych technologii,
- Powszechność dostępu do informacji i łatwość komunikowania się w wymiarze globalnym, europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

8. Misja i wizja rozwoju

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie. Jest opisem wizerunku gminy w odległej przyszłości, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Jest to koncepcja pewnego modelu w przyszłości. Powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania.

Wizja gminy Kętrzyn do roku 2025:

1. Dostępne miejsca pracy.
2. Rozwinięta przedsiębiorczość mieszkańców – prowadzenie polityki wspierania przedsiębiorczości, udostępnianie terenów pod inwestycje, działające przedsiębiorstwa społeczne, na terenie gminy znajduje się podstrefa ekonomiczna.
3. Rozwój turystyki, w tym agroturystyki – atrakcyjne szlaki i obszary turystyczne, atrakcyjna oferta turystyczna (wioski tematyczne), czasu wolnego i produktów lokalnych.
4. Wysoki standard bazy edukacyjnej – zmodernizowane szkoły i świetlice, dostępne przedszkola.
5. Bezpieczna o wysokim standardzie sieć dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą: oświetlenie dróg, bezpieczne przejścia.
6. Sprawna infrastruktura techniczna: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, internet.
7. Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna i turystyczna wykorzystująca walory przyrodnicze – ścieżki rowerowe, plaża przy jeziorach, place zabaw, siłownie na zewnątrz.
8. Troska o zabytki i zachowanie dorobku kulturowego i dziedzictwa niematerialnego – inwentaryzacja i ochrona obiektów zabytkowych, w tym cmentarzy, rewitalizacja i udostępnienie obiektów oraz miejsc zabytkowych.
9. Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze.
10. Stosowanie ekologicznych, odnawialnych źródeł energii.
11. Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców.
12. Rozwinięta oferta oświatowa i kulturalna.
13. Powszechna dostępność do służby zdrowia, usług medycznych oraz opieki dla osób potrzebujących.
14. Wysoki stopień zintegrowania społeczności lokalnej – świetlice wiejskie w każdej wsi, szeroki dostęp do oferty kulturalnej.
15. Wszechstronna współpraca gminy z innymi społecznościami lokalnymi i jednostkami samorządu terytorialnego w zaspokajaniu potrzeb.

Misja stanowi syntetyczną deklarację określającą najwyższego poziomu cel, najogólniejszą koncepcję działania. W Strategii tworzonej z udziałem partnerów społecznych, misja określa też wspólne zobowiązania wobec przyszłości.

Misja odpowiada na pytania:

- 1) Jaką gminą chcemy być?
- 2) Co jest u nas unikalne/specyficzne?
- 3) W czym i dla kogo chcemy być atrakcyjni?

Misja pełni także określone funkcje:

- koncentruje na istocie rzeczy,
- umożliwia dostosowanie działań do długookresowych celów,
- wzmacnia utożsamianie się mieszkańców z gminą,
- „przyciąga” otoczenie.

Misja gminy Kętrzyn do roku 2025:

Gmina Kętrzyn to podejmujący wyzwania przyszłości mieszkańcy, umiejętnie wykorzystujący swój potencjał dla uzyskania wysokiej jakości życia, otwarci na współpracę z gminami regionu i inwestorami na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego oraz dbałości o zachowanie najwyższych walorów przyrodniczych i kulturowych.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

9. Programowanie rozwoju gminy

9.1. Obszary strategiczne

Struktura rezultatów, która została wypracowana w ramach Strategii jest następująca:

Schemat 1. Struktura rezultatów Strategii

Źródło: opracowanie własne

Wizja, tak jak zostało to zaznaczone w rozdziale 8, stanowi opis wizerunku gminy w przyszłości, natomiast **misja** jest najogólniejszym i najważniejszym celem rozwoju gminy, którego osiągnięcie możliwe będzie poprzez realizację podrzędnych mu celów priorytetowych, szczegółowych kierunków działania oraz zadań realizacyjnych.

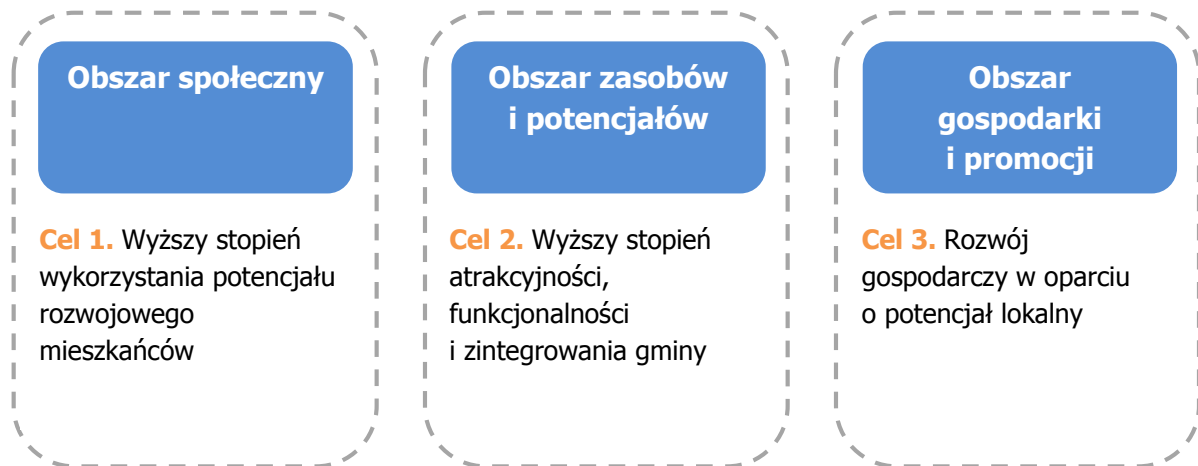
9.2. Cele priorytetowe

Do każdego z ww. wymienionych obszarów zostały opracowane **cele priorytetowe** stanowiące uszczegółowienie misji.

Cele priorytetowe określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju gminy. Cele priorytetowe związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gminy, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im szczegółowe kierunki działania wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gminy.

Cele te są następujące:

9.3. Szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi

Do poszczególnych celów priorytetowych przypisane są **szczegółowe kierunki działań**. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez propozycje działań niezbędnych do realizacji celów strategii (zadań realizacyjnych). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju gminy. Łącznie zostało wyznaczonych 18 szczegółowych kierunków działań.

Do celu 1 **Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 1.1. Zmniejszenie poziomu bezrobocia
- 1.2. Lepsza dostępność i zakres opieki zdrowotnej w gminie
- 1.3. Poprawa opieki nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie
- 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich
- 1.5. Zwiększenie bezpieczeństwa w gminie
- 1.6. Budowanie partnerstw
- 1.7. Rozwój potencjału kulturowego
- 1.8. Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych
- 1.9. Podejmowanie działań mających na celu utrzymanie mieszkańców w dobrym stanie zdrowia

Cel priorytetowy 2 **Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy** posiada 6 przypisanych szczegółowych kierunków działań:

- 2.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości gminnych

2.2. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej

2.3. Poprawa warunków mieszkaniowych

2.4. Poprawa stanu technicznego budynków

2.5. Poprawa infrastruktury sieciowej

2.6. Rozwój działań proekologicznych

Do celu priorytetowego 3 **Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny** wyznaczone zostały 3 kierunki działań:

3.1. Rozwój turystyki i rekreacji w gminie

3.2. Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej

3.3. Rozwój współpracy międzynarodowej dla ożywienia gospodarki lokalnej

Następnie do każdego ze szczegółowych kierunków działań zostały przypisane **zadania realizacyjne**. Zadania realizacyjne niezbędne do wdrożenia Strategii: to wszystkie przedsięwzięcia, programy i projekty oraz inne działania, które mogą być przypisane do realizacji pojedynczej jednostce organizacyjnej lub osobie.

W poniższych tabelach znajduje się szczegółowe omówienie szczegółowych kierunków działań, w których zostały zawarte następujące elementy:

- Zadania realizacyjne,
- Powiązanie z problemami oraz mocnymi i słabymi stronami,
- Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Powiązanie z programami operacyjnymi na lata 2014-2020.

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.1: Zmniejszanie poziomu bezrobocia

Powiązanie z problemami i słabymi stronami

- Strukturalne ubóstwo, długotrwałe i wysokie bezrobocie, bezradność społeczna części mieszkańców
- System „rozdawnictwa”, nadopiekuńczy GOPS, zbyt małe zaangażowanie osób korzystających z pomocy społecznej w prace społeczno-użyteczne na rzecz gminy
- Niekorzystne zapisy dot. profilowania osób bezrobotnych ograniczające świadczenia z prac użytecznie-społecznych, interwencyjnych i publicznych,
- Niskie zarobki, mała siła nabywcza
- Duża „szara strefa”
- Duży odsetek ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej
- Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej
- Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy
- Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.1: Zmniejszanie poziomu bezrobocia

Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mała liczba osób w wieku poprodukcyjnym
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie cyklicznych badań dot. potrzeb lokalnego rynku pracy ▪ Przekwalifikowywanie i podnoszenie kwalifikacji, tworzenie celowych kursów doształcających w korelacji z zapotrzebowaniem rynku pracy ▪ Tworzenie programów umożliwiających powiązanie uzyskania pomocy społecznej z nieodpłatną pracą na rzecz gminy-wolontariat ▪ Rozwijanie współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej ▪ Współpraca ze szkołą ponadgimnazjalną w zakresie dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji * Wzrost liczby miejsc pracy * Wzrost innowacyjności firm * Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji * Rozwój kapitału społecznego
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.2. Kadry dla gospodarki * 2.10. Regionalny rynek pracy * 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II. E-administracja i otwarty rząd * Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś I Osoby młode na rynku pracy * Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> * MO1 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.2: Lepsza dostępność i zakres opieki zdrowotnej w gminie

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie programów badań profilaktycznych mieszkańców gminy Kętrzyn ▪ Modernizacja, doposażenie, dostosowanie gabinetów lekarskich do zmieniających się potrzeb mieszkańców ▪ Tworzenie i ulepszanie szkolnych gabinetów lekarskich i pielęgniarских ▪ Zapewnienie lepszej opieki medycznej, pielęgnacyjnej i rehabilitacyjnej osobom starszym i niepełnosprawnym
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.3. Cyfrowy region * 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych * 2.10. Regionalny rynek pracy * 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	* Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji * Oś V wsparcie dla obszaru zdrowia

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.3: Poprawa opieki nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost występowania patologii, chuligaństwa, przestępczości nieletnich ▪ Niewystarczająco efektywnie wykorzystywane stypendia szkolne ▪ Niewystarczające formy wsparcia osób niepełnosprawnych ▪ Mała liczba kół seniora i innych kół zainteresowań ▪ Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozszerzanie oferty opieki nad dziećmi, młodzieżą, osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi oraz osobami niedostosowanymi społecznie ▪ Doszkalanie osób zajmujących się dziećmi i młodzieżą ▪ Pozyskanie środków na tworzenie etatów dla osób zajmujących się dziećmi i młodzieżą, a także osobami starszymi i niepełnosprawnymi ▪ Promowanie i organizacja szkoleń dla osób zajmujących się osobami starszymi i niepełnosprawnymi ▪ Wspieranie organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.3: Poprawa opieki nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie

Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój kapitału społecznego * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.3. Cyfrowy region * 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji * 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych * 2.10. Regionalny rynek pracy * 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.4: Tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zły stan techniczny większości szkół ▪ Niewykorzystany potencjał uzdolnionej młodzieży, brak stypendiów dla dzieci uzdolnionych ▪ Niewystarczająco efektywnie wykorzystywane stypendia szkolne ▪ Mała liczba organizacji pozarządowych inicjujących działania kulturalne i sportowe ▪ Mała liczba imprez, wydarzeń środowiskowych ▪ Niedostateczny dostęp do oferty kulturalnej ▪ Słaba oferta biblioteki gminnej ▪ Niskie zainteresowanie ofertą biblioteki gminnej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zintegrowane społecznie różnorodne środowiska kulturowe
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa, modernizacja i remonty oraz doposażenie szkół, świetlic wiejskich i obiektów sportowych na terenie gminy ▪ Stworzenie centrum przedsiębiorczości i ekonomii społecznej ▪ Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i ekonomii społecznej w szczególności poprzez wsparcie potencjału działań organizacji pozarządowych ▪ Rozszerzenie pozaszkolnej oferty kształcenia i dostosowanie jej do zmieniających się potrzeb dzieci i młodzieży ▪ Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli i opiekunów w kierunku pozaszkolnych form kształcenia ▪ Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców ▪ Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie zaangażowania społecznego w wydarzenia m.in. o charakterze kulturalnym, historycznym i religijnym realizowanych na terenie gminy
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój kapitału społecznego * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Doskonalenie administracji

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.4: Tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich

Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.2. Kadry dla gospodarki * 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu * Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś I Osoby młode na rynku pracy * Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.5: Zwiększenie bezpieczeństwa w gminie

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost występowania patologii, chuligaństwa, przestępczości nieletnich ▪ Zły stan techniczny dróg ▪ Znaczne odległości od jednostek Państwowej Straży Pożarnej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki stopień bezpieczeństwa obszaru ▪ Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie bezpieczeństwa pieszych i cyklistów ▪ Prowadzenie programów profilaktycznych związanych ze zwiększeniem bezpieczeństwa ▪ Prowadzenie programów profilaktyki antynałogowej ▪ Prowadzenie programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy oraz działań resocjalizacyjnych dla sprawców przemocy ▪ Zapewnienie ochrony ofiarom przemocy i przestępstw ▪ Dopuszczenie służb ratowniczych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Doskonalenie administracji
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów * 2.7. Infrastruktura transportowa
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II. E-administracja i otwarty rząd

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.6: Budowanie partnerstw

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mała liczba organizacji pozarządowych inicjujących działania kulturalne i sportowe ▪ Mała liczba kół seniora i innych kół zainteresowań
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zintegrowane społecznie różnorodne środowiska kulturowe
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie liderów w realizacji inicjatyw lokalnych ▪ Tworzenie warunków do zawierania partnerstw
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.3. Cyfrowy region Pi 2c * 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych * 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II. E-administracja i otwarty rząd * Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji * Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	<ul style="list-style-type: none"> * Oś 4 Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami * Oś 3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.7: Rozwój potencjału kulturowego

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mała liczba organizacji pozarządowych inicjujących działania kulturalne i sportowe ▪ Mała liczba imprez, wydarzeń środowiskowych ▪ Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej ▪ Niedoinwestowanie zabytków, zły stan techniczny obiektów zabytkowych ▪ Niedostateczny dostęp do oferty kulturalnej ▪ Słaba oferta biblioteki gminnej ▪ Niskie zainteresowanie ofertą biblioteki gminnej ▪ Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zintegrowane społecznie różnorodne środowiska kulturowe
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa niematerialnego ▪ Wspieranie osób fizycznych, przedsiębiorców, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej ukierunkowanych na upowszechnianie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.7: Rozwój potencjału kulturowego

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie i promowanie produktów lokalnych ▪ Tworzenie wiosek tematycznych ▪ Wykreowanie sztandarowych wydarzeń kulturalnych ▪ Rewitalizacja obiektów zabytkowych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój kapitału społecznego * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.6. Kultura i dziedzictwo *
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	<ul style="list-style-type: none"> * OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> * M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich *
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	<ul style="list-style-type: none"> * Oś 3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.8: Rozwój technologii informacyjno- komunikacyjnych w gminie

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczający dostęp do Internetu szerokopasmowego
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności do internetu szerokopasmowego ▪ Rozbudowa bazy teleinformatycznej w obiektach użyteczności publicznej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój kapitału społecznego * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.3. Cyfrowy region
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu * Oś II. E-administracja i otwarty rząd * Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa

Cel priorytetowy 1. Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowy kierunek działania 1.9: Podejmowanie działań mających na celu utrzymanie mieszkańców w dobrym stanie zdrowia

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mała liczba kół seniora i innych kół zainteresowań ▪ Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki medycznej ▪ Wzrost występowania patologii, chuligaństwa, przestępczości nieletnich
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie aktywnego stylu życia ▪ Wspieranie i promowanie lokalnych produktów ekologicznych ▪ Edukacja prozdrowotna ▪ Współpraca międzysektorowa na rzecz zdrowia
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój kapitału społecznego * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych 2.10. Regionalny rynek pracy 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.1: Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości gminnych

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewielki stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych, ▪ Brak plaży ogólnodostępnej wraz z jej zagospodarowaniem okołoturystycznym ▪ Niezagospodarowane szlaki i akweny wodne
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontynuacja prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz nad planami odnowy miejscowości ▪ Budowa i modernizacja oświetlenia w gminie m.in. z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii ▪ Budowa i modernizacja miejsc rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców ▪ Zagospodarowanie i tworzenie centrów miejscowości ▪ Prowadzenie działań motywujących mieszkańców do dbania o swoje posesje i ich zewnętrzne otoczenie
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	* 2.6. Kultura i dziedzictwo * 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.1: Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości gminnych

Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	* M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
---	---

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.2: Poprawa infrastruktury komunikacyjnej

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Słaba komunikacja publiczna (zbiorowa) pomiędzy miejscowościami gminy ▪ Zły stan techniczny dróg ▪ Wykluczenie komunikacyjne ▪ Wysoki udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej ▪ Brak dróg krajowych ▪ Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i ich połączeń między sobą
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa stanu technicznego dróg w gminie ▪ Tworzenie sieci ciągów pieszo-rowerowych ▪ Budowa chodników i ścieżek rowerowych ▪ Budowa i modernizacja parkingów i miejsc postojowych oraz budowa małej architektury
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.4. Efektywność energetyczna * 2.7. Infrastruktura transportowa
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	* M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.3: Poprawa warunków mieszkaniowych

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczający standard części mieszkań (ogrzewanie, kanalizacja, dostęp do gazu sieciowego) ▪ Zły stan techniczny mieszkań komunalnych (większość powstała przed 1945 r.)
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostępne, wolne obszary pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja istniejących budynków komunalnych ▪ Tworzenie mieszkalnictwa socjalnego ▪ Wspieranie wspólnot, spółdzielni mieszkaniowych i właścicieli prywatnych w pozyskiwaniu środków na modernizację budynków

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.3: Poprawa warunków mieszkaniowych

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyznaczanie i przygotowywanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	* 2.4. Efektywność energetyczna * 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	* OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.4: Poprawa stanu technicznego budynków

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zły stan techniczny mieszkań komunalnych (większość powstała przed 1945 r.) ▪ Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej ▪ Niedoinwestowanie zabytków, zły stan techniczny obiektów zabytkowych ▪ Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ▪ Zły stan techniczny budynków placówek oświatowych
Powiązanie z mocnymi stronami	▪ Wdrożony Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podejmowanie kolejnych działań na rzecz usuwania azbestu ▪ Remont i modernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym zabytków), z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Poprawa jakości i ochrona środowiska * Dostosowana do potrzeb sieci nośników energii
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	* 2.6. Kultura i dziedzictwo * 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	* OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	* M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.5: Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i melioracyjnej

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> Niezadawalający stan i niewystarczające pokrycie gminy instalacją wodno-kanalizacyjną i drenarsko-melioracyjną
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej Tworzenie i modernizacja własnych ujęć wody, sieci i urządzeń Zapewnienie drugostronnego zasilania systemów wodociągowych (tworzenie własnych ujęć wody) Rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej Tworzenie zbiorczych systemów kanalizacyjnych Wspieranie tworzenia indywidualnych oczyszczalni ścieków Likwidacja azbestowych sieci wodnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost dostępności i jakości usług publicznych Poprawa jakości i ochrona środowiska Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> 2.4. Efektywność energetyczna 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.6: Rozwój działań proekologicznych

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> Nieracjonalna gospodarka odpadami w gminie Niewielki stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii Niewykorzystanie możliwości dostępu do gazu sieciowego Słabe wykorzystanie zasobów naturalnych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego Wdrożony Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców i przedsiębiorców do przyłączenia się do sieci gazowej Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie poziomu wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych przez mieszkańców i podmioty publiczne Prowadzenie edukacji proekologicznej (w tym dot. segregacji odpadów) Wspieranie działań mających na celu rozwijanie transportu zbiorowego Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Rekultywacja istniejących składowisk odpadów na terenie gminy Opracowanie Lokalnej Strategii Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel priorytetowy 2. Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowy kierunek działania 2.6: Rozwój działań proekologicznych

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa istniejącego składowiska odpadów, w tym o kwaterę składowania wyrobów zawierających azbest ▪ Wsparcie i wzmacnianie działań na rzecz wykorzystania atrakcyjnych walorów środowiska naturalnego ▪ Budowa ścieżek edukacji ekologicznej ▪ Adaptacja terenu gminy do zmian klimatycznych poprzez odpowiednie utrzymanie zieleni oraz zwiększanie stopnia retencjonowania wód opadowych i roztopowych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Poprawa jakości i ochrona środowiska * Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii * Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.4. Efektywność energetyczna * 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	* OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki.
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	* Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	* M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	* Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny

Szczegółowy kierunek działania 3.1: Rozwój turystyki i rekreacji w gminie

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak miejsc do wypoczynku dla osób dorosłych ▪ Brak plaży ogólnodostępnej wraz z jej zagospodarowaniem okołoturystycznym ▪ Wykluczenie komunikacyjne ▪ Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i ich połączeń między sobą ▪ Niezagospodarowane szlaki i akweny wodne
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego ▪ Zintegrowane społecznie różnorodne środowiska kulturowe ▪ Istniejące produkty lokalne
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utworzenie punktów informacji turystycznej w gminie ▪ Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy ▪ Wytyczenie dla celów turystycznych szlaków wodnych, rowerowych, pieszych oraz konnych ▪ Wdrożenie jednolitego systemu identyfikacji wizualnej zabytków i gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy ▪ Wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na cele turystyczne

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny

Szczegółowy kierunek działania 3.1: Rozwój turystyki i rekreacji w gminie

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie warunków do rozwoju turystyki i rekreacji zimowej (biegi narciarskie, kuligi, lodowiska, itp.) ▪ Budowa grodziska jako bazy turystycznej w powiązaniu z wioskami tematycznymi ▪ Zagospodarowanie brzegów jezior, tworzenie bezpiecznych plaż ogólnodostępnych wraz z ich zagospodarowaniem okołoturystycznym ▪ Promowanie oferty agroturystycznej w gminie ▪ Tworzenie warunków sprzyjających promocji produktów lokalnych ▪ Inwentaryzacja i rewitalizacja Szlaku Fortyfikacji Mazurskich z I i II wojny światowej na terenie gminy ▪ Budowa punktów widokowych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji * Wzrost innowacyjności firm * Wzrost liczby miejsc pracy * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów * 2.6. Kultura i dziedzictwo * 2.7. Infrastruktura transportowa * 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu * Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> * M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny

Szczegółowy kierunek działania 3.2: Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak współpracy między przedsiębiorcami ▪ Mała liczba osób w wieku poprodukcyjnym ▪ Niskie zarobki, mała siła nabywczą ▪ Bliskość miasta i niska konkurencyjność sklepów wiejskich ▪ Niska opłacalność prowadzenia działalności ze względu na małą liczbę mieszkańców, w poszczególnych miejscowościach (potencjalnych klientów) ▪ Niska aktywność, mała chęć do podejmowania inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości ▪ Duża nieufność i niechęć do współpracy między przedsiębiorcami, rywalizacyjne podejście do siebie na wzajem ▪ Emigracja zarobkowa głównie młodych ludzi ▪ Zamknięcie średnich i dużych zakładów pracy jak Polmot-Ursus, cukrownia, zakłady meblarskie ▪ Duża „szara strefa” ▪ Wysokie podatki przy prowadzeniu działalności gospodarczej
--	--

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny	
Szczegółowy kierunek działania 3.2: Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niekorzystne położenie geograficzne (duże oddalenie od dużych ośrodków) ▪ Mała liczba gospodarstw agroturystycznych ▪ Brak rozpoznawalnych produktów lokalnych (jedna nazwa lub oznaczenie) ▪ Brak gminnego centrum informacji turystycznej ▪ Niska atrakcyjność inwestycyjna wynikająca z peryferyjnego położenia ▪ Wykluczenie komunikacyjne ▪ Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców ▪ Brak instytucji otoczenia biznesu
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wolne obiekty i obszary pod inwestycje (bez uzbrojenia)
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie preferencyjnych warunków dla nowych inwestorów i osób otwierających działalność gospodarczą, w tym wdrożenie systemu ulg podatkowych ▪ Stworzenie atrakcyjnej oferty dla inwestorów, którzy chcieliby współpracować z lokalnymi rolnikami (rynek przetwórczo-spożywczy) przy wykorzystaniu dobrze wykształconej kadry potencjalnych pracowników ▪ Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych, w tym utworzenie i rozwijanie strefy ekonomicznej ▪ Opracowanie i wdrożenie oferty inwestycyjnej gminy i prezentowanie jej na zewnątrz ▪ Wdrażanie działań promujących ideę konkurencyjnej współpracy wśród lokalnych przedsiębiorstw
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> * Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji * Wzrost innowacyjności firm * Wzrost liczby miejsc pracy * Rozwój kapitału społecznego * Doskonalenie administracji
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	<ul style="list-style-type: none"> * 2.6. Kultura i dziedzictwo
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny

Szczegółowy kierunek działania 3.3: Rozwój współpracy międzynarodowej dla ożywienia gospodarki lokalnej

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nierozwinięta współpraca samorządu i przedsiębiorców ▪ Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców ▪ Brak instytucji otoczenia biznesu
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nawiązywanie współpracy oraz realizacja projektów z zagranicznymi samorządami ▪ Tworzenie warunków do nawiązywania współpracy międzynarodowej ▪ Wspieranie innych podmiotów w nawiązywaniu kontaktów i współpracy międzynarodowej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	* 2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur
Powiązanie z PO Polska Wschodnia	* OŚ PRIORYTETOWA I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> * Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji * V Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	<ul style="list-style-type: none"> * Oś1 Współpraca w zakresie innowacji na rzecz zwiększenia konkurencyjności EUROPY ŚRODKOWEJ * Oś 2 Konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

10. Źródła finansowania

W niniejszym rozdziale przeanalizowana została możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację szczegółowych kierunków działań. Zbadano wszystkie z zaproponowanych zadań realizacyjnych – przypisanych do szczegółowych kierunków działań pod kątem zdobycia finansowania na ich przeprowadzenie z zatwierdzonych i planowanych do zatwierdzenia Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020. Pod uwagę brano te Priorytety Inwestycyjne, w ramach których możliwe jest dofinansowanie działań podejmowanych przez samorządy terytorialne, ich związki oraz instytucje zależne/podległe samorządom terytorialnym.

Zewnętrzne źródła finansowania zostały określone jako osie priorytetowe i przypisane do nich priorytety inwestycyjne, zakodowane za pomocą skrótów, których wyjaśnienia znajdują się poniżej:

- RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury (wersja zatwierdzona przez KE),
- PO PW – Program Operacyjny Polska Wschodnia (wersja zatwierdzona przez KE),
- POIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (wersja zatwierdzona przez KE),
- PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa (wersja zatwierdzona przez KE),
- PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (wersja zatwierdzona przez KE),
- POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (wersja z dnia 19.12.2014, uzgodniona z KE),
- INTERREG EUROPA – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej - INTERREG EUROPA (wersja zatwierdzona przez KE),
- INTERREG EUROPA ŚRODKOWA – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej - Program Współpracy Interreg EUROPA ŚRODKOWA (wersja zatwierdzona przez KE),
- PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Inne skróty użyte w analizie:

- PI – Priorytet Inwestycyjny,
- KE – Komisja Europejska.

Rozwinięcie skrótów poszczególnych priorytetów inwestycyjnych znajduje się w załączniku 1.

W tabeli poniżej znajduje się przyporządkowanie poszczególnych priorytetów wynikających z Programów Operacyjnych do celów priorytetowych i szczegółowych kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Kętrzyn do 2025 roku.

Cel priorytetowy 1: Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
1.1. Zmniejszanie poziomu bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.2 PI 10i ▪ RPO WiM 2.2 PI 10iii ▪ RPO WiM 2.2 PI 10iv ▪ RPO WiM 2.10 PI 8i ▪ RPO WiM 2.10 PI 8iii ▪ RPO WiM 2.10 PI 8iv ▪ RPO WiM 2.10 PI 8v ▪ RPO WiM 2.11 PI 9i ▪ RPO WiM 2.11 PI 9v ▪ POIR Oś II, PI 1b ▪ PO PC Oś II PI 2.c ▪ PO PC Oś III PI 2.c ▪ PO WER Oś I PI 8ii ▪ PO WER Oś II PI 8vii ▪ PO WER Oś II PI 9v ▪ PROW M01 Pd 1.1.
1.2. Lepsza dostępność i zakres opieki zdrowotnej w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ RPO WiM 2.9 PI 9a ▪ RPO WiM 2.10 PI 8vi ▪ RPO WiM 2.11 PI 9iv ▪ PO PC Oś II PI 2.c ▪ PO WER Oś II PI 9iv ▪ PO WER Oś V PI 8vi
1.3. Poprawa opieki nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ RPO WiM 2.9 PI 9a ▪ RPO WiM 2.9. PI 10a ▪ RPO WiM 2.11 PI 9iv ▪ RPO WiM 2.10 PI 8vi ▪ PO WER Oś II PI 8vii ▪ PO WER Oś II PI 9i ▪ PO WER Oś II PI 9iv
1.4. Tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.2. PI 10i ▪ RPO WiM 2.2. PI 10iii ▪ RPO WiM 2.2. PI 10iv ▪ RPO WiM 2.9. PI 10a ▪ PO PC Oś I PI 2.a ▪ PO PC Oś III PI 2.c ▪ PO WER Oś I PI 8ii ▪ PO WER Oś II PI 9i ▪ PO WER Oś II PI 10i ▪ PO WER Oś II PI 10iii ▪ PO WER Oś II PI 10iv
1.5. Zwiększenie bezpieczeństwa w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.7 PI 7b ▪ RPO WiM 2.5 PI 5b ▪ PO PC Oś II PI 2.c
1.6. Budowanie partnerstw	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ RPO WiM 2.9 PI 9a

Cel priorytetowy 1: Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.11 PI 9i ▪ RPO WiM 2.11 PI 9iv ▪ PO PC Oś II PI 2.c ▪ PO PC Oś III PI 2.c ▪ PO WER PI Oś II 9i ▪ PO WER Oś IV ▪ INTERREG Oś 4 PI6c ▪ EUROPA ŚR Oś3 PI6c
1.7. Rozwój potencjału kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ POIS 2.2.8 PI 6c) ▪ PROW M07 Pd. 7.4. ▪ PROW M07 Pd. 7.6. ▪ EUROPA ŚR Oś3 PI6c
1.8. Rozwój technologii informacyjno- komunikacyjnych w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.3 2c ▪ PO PC Oś I PI 2a ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ PO PC Oś III PI 2c
1.9. Podejmowanie działań mających na celu utrzymanie mieszkańców w dobrym stanie zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ RPO WiM 2.9 PI 9a ▪ RPO WiM 2.10 PI 8vi ▪ RPO WiM 2.11 PI 9iv ▪ PO PC Oś II PI 2.c ▪ PO WER Oś II PI 8vii ▪ PO WER Oś II PI 9iv ▪ PO WER Oś V PI 8vi

Cel priorytetowy 2: Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
2.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości gminnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ PROW M07 Pd. 7.4.
2.2. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.4 PI 4e ▪ RPO WiM 2.7 PI 7b ▪ PROW M07 Pd. 7.2.
2.3. Poprawa warunków mieszkaniowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.4 PI 4c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ POIŚ 2.2.1 PI 4.III
2.4. Poprawa stanu technicznego budynków	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ POIŚ 2.2.1 PI 4.III ▪ PROW M07 Pd. 7.4.
2.5. Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i melioracyjnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.4 PI 4g ▪ RPO WiM 2.5 PI 6b ▪ RPO WiM 2.5 PI 6d ▪ PROW M07 Pd. 7.2.
2.6. Rozwój działań proekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.4 PI 4a ▪ RPO WiM 2.4 PI 4b ▪ RPO WiM 2.4 PI 4c ▪ RPO WiM 2.4 PI 4e ▪ RPO WiM 2.5 PI 6a ▪ POIŚ 2.2.1 PI 4.III PI.4.V PI 4.VI ▪ POIR Oś II, PI 1b ▪ PROW M07 Pd. 7.2. ▪ INTERREG Oś 3 PI4e

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
3.1. Rozwój turystyki i rekreacji w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.5 PI 6d ▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ RPO WiM 2.7 PI 7b ▪ RPO WiM 2.9 PI 10a ▪ PO PC Oś I PI 2.a ▪ PO PC Oś II PI 2.c ▪ PROW M07 Pd. 7.4.
3.2. Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ PO PC Oś II PI 2.c ▪ PO WER Oś IV
3.3. Rozwój współpracy międzynarodowej dla ożywienia gospodarki lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RPO WiM 2.1 PI 3b ▪ POPW Oś I PI 3B ▪ PO WER Oś II PI 8vii ▪ PO WER Oś IV ▪ EUROPA ŚR Oś1 PI1b ▪ INTERREG Oś 2 PI3d

11. Wdrożenie i monitoring Strategii

11.1. Założenia wdrożenia strategii

- 1) Ze względu na uspołeczniony charakter i funkcję strategii jest ona dokumentem kierunkowym.
- 2) Wdrożenie strategii będzie wymagało przygotowania szczegółowych działań operacyjnych formułowanych pojedynczo lub zbiorczo w ramach zadań realizacyjnych. Ich przygotowanie, a następnie wykonanie będzie miało miejsce na podstawie decyzji podejmowanych przez odpowiednie jednostki działające na terenie gminy.
- 3) Strategia będzie realizowana przez przedstawicieli władz gminy oraz innych partnerów instytucjonalnych i społecznych. Zadania realizacyjne zapisane w strategii w dużej części dotyczą działań, które będą prowadzone przez niesamorządowe instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy.
- 4) Do realizacji strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:
 - samodzielnych przez władze samorządowe,
 - samodzielnych przez instytucje publiczne inne niż Gmina,
 - samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
 - samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
 - indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
 - wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.
- 5) Bardzo ważnym, a jednocześnie trudnym zadaniem będzie zaangażowanie wszystkich kluczowych dla rozwoju gminy interesariuszy/partnerów. Powodzenie w tym zakresie jest uzależnione od zdolności do wzajemnej komunikacji, radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup, wspólnego uzgadniania, a następnie realizowania wspólnych przedsięwzięć.
- 6) W okresie wdrażania strategii władze samorządowe będą występowały w różnych rolach, w tym jako:
 - bezpośredni samodzielny realizator działań,
 - inicjator i animator działań,
 - uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
 - wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.

Planowanie i wdrażanie strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne.

Pozwoli to na zarządzanie rozwojem w kolejnych latach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów.

11.2. Planowanie rozwoju gminy Kętrzyn

Programowanie rozwoju jest zagadnieniem bardzo złożonym z uwagi na:

- 1) Potrzebę zintegrowania w jednym dokumencie aspektów społecznych, środowiskowych, przestrzennych, infrastrukturalnych i gospodarczych.
- 2) Społeczną wagę oraz dużą rozbieżność interesów różnych grup społeczności lokalnej, które często wywołują sytuacje konfliktowe.
- 3) Różną siłę i skalę zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy (różna siła przebiecia społecznego) w sprawach będących przedmiotem prac nad strategią. Może to wywoływać sytuację, w której interesy mniejszości mogą zdominować interesy większości.

Z powyższych względów programowanie i zarządzanie rozwojem wymaga:

- 1) Czytelnego i zintegrowanego systemu planowania.
- 2) Wyspecjalizowanych metod i narzędzi w zakresie:
 - diagnozowania/badania stanu gminy, w tym badań społecznych i rynkowych,
 - planowania rozwoju na poziomie strategicznym i operacyjnym,
 - zarządzania rozwojem (wdrażania planów, monitorowania i ewaluacji),
 - komunikacji i konsultacji społecznych.

Po przyjęciu Strategii Rozwoju przez władze samorządów nastąpi jej realizacja. Współuczestniczący charakter prac był jednym z podstawowych założeń tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Kętrzyn. Dlatego też mieszkańcy będą włączeni w procedurę ewaluacji poprzez zaproponowany im udział w badaniach. Badania opinii mieszkańców będą stanowiły uzupełnienie monitoringu wskaźników opracowanych na podstawie danych zastanych zaś wyniki ewaluacji będą prezentowane mieszkańcom. Dostęp do wyników monitoringu oraz sformułowanych na ich podstawie ocen realizacji Strategii będzie również elementem prowadzonej przez władze samorządowe polityki partycypacji zarządzania przez mieszkańców gminy.

11.3. Zasady zarządzania strategią

Skuteczna realizacja strategii opiera się na następujących zasadach:

- 1) Kompleksowe (całościowe) podejście.
- 2) Posiadanie priorytetów.
- 3) Koncentracja środków na zadania o największych korzyściach społecznych.

- 4) Weryfikowanie planów i działań z punktu widzenia zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- 5) Rozwijanie współpracy partnerów społecznych.
- 6) Otwarta komunikacja z mieszkańcami.
- 7) Współpraca z partnerami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
- 8) Stały monitoring realizacji strategii.
- 9) Konsekwencja w realizacji zadań dla długookresowych celów strategii.

Zasady zrównoważonego rozwoju:

- 1) Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
- 2) Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
- 3) Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
- 4) Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

11.4. Monitoring strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności strategii,
- wczesne ostrzeżenie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju gminy,
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej elementów.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację strategii (np. czy terminy rozpoczęcia i zakończenia przedsięwzięć są zgodne z harmonogramem),
- uzyskiwane wskaźniki pomiaru realizacji szczegółowych kierunków działań oceniające stopień ich osiągnięcia,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób wpłynęły na strategię, z punktu widzenia rozpoznania ich zmian w stopniu uzasadniającym aktualizację strategii, a przynajmniej dokonanie analizy stopnia jej aktualności.

Szczególną rolę odgrywają czynniki, których analiza pozwoli zdiagnozować ewentualne zagrożenia dla realizacji strategii.

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji strategii, w tym rezultatów, jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem gminy. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny strategii, w której cele priorytetowe będą osiągane poprzez szczegółowe kierunki działań z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi.

Cele priorytetowe - wskaźnikiem realizacji będzie stopień zrealizowania kierunków działań, ewentualnie uzupełniony o wybrane dane.

Szczegółowe kierunki działań będą posiadały określone wskaźniki produktu lub rezultatu, wyliczane w procesie monitoringu. Kluczowym zadaniem monitoringu jest porównanie osiągniętych wartości wskaźników do ich wartości planowanych (oczekiwanych) w odniesieniu do kierunków działań wskazanych w strategii.

Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach mogą być cykliczne badania opinii mieszkańców. Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

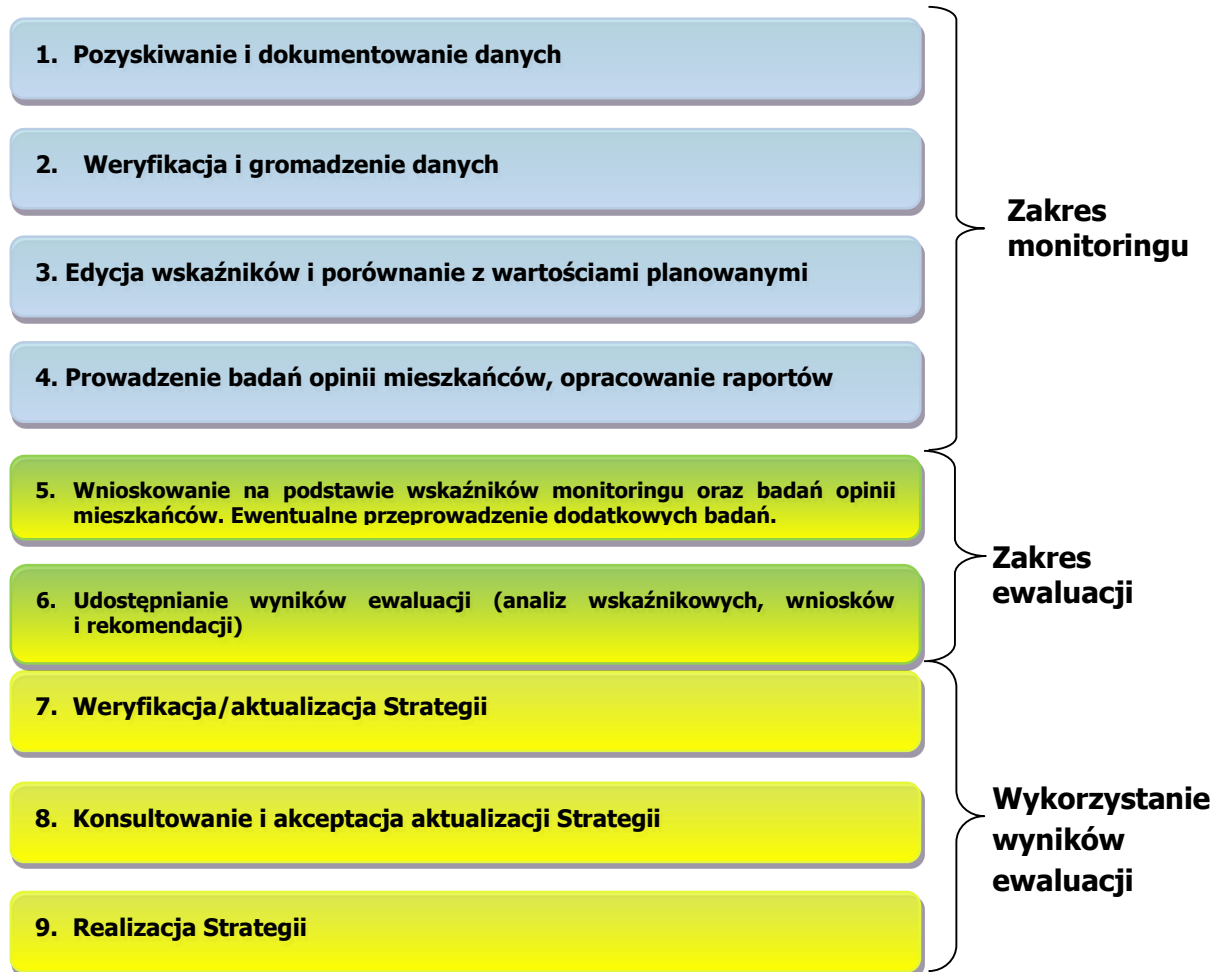
System wskaźników będzie spójny i podporządkowany jako całość monitorowaniu szczegółowych kierunków działań, a w konsekwencji celów priorytetowych. Aby umożliwić sprawne prowadzenie ewaluacji wskaźniki będą spełniały następujące kryteria:

- mierzalność – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- rzetelność – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- trafność – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane, tak aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- dostępność – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Schemat 2. Procedura monitorowania

Źródło: opracowanie własne

11.5. Wskaźniki realizacji celów priorytetowych

Wszystkim szczegółowym kierunkom działań zostały przypisane wskaźniki dla systemu monitorowania Strategii Rozwoju. Wskaźniki te będą mogły być również wykorzystane przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych.

Tabela 85. Wskaźniki realizacji celów

Cel priorytetowy 1: Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców		
Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
1.1. Zmniejszanie poziomu bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> Stopa bezrobocia (procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo tzn. pracującej i bezrobotnej) Średni czas poszukiwania zatrudnienia (w miesiącach od momentu zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy) Liczba celowych kursów dokształcających 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowy Urząd Pracy
1.2. Lepsza dostępność i zakres opieki zdrowotnej w gminie	<ul style="list-style-type: none"> Zakontraktowane i wykonane porady specjalistyczne wg podstawowych specjalności (w sztukach) Liczba programów badań profilaktycznych mieszkańców gminy Kętrzyn (w sztukach) Wysokość środków finansowych przeznaczanych na tworzenie i ulepszanie szkolnych gabinetów lekarskich i pielęgniarstwa (w PLN) 	<ul style="list-style-type: none"> Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki NFZ Urząd Gminy
1.3. Poprawa opieki nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba miejsc dla osób starszych w placówkach opieki (w sztukach) Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych (w sztukach) Liczba uczestników międzypokoleniowych programów edukacyjnych i kulturalnych (w sztukach) Liczba szkoleń dla osób zajmujących się osobami starszymi i niepełnosprawnymi 	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Ośrodek Kultury
1.4. Tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich	<ul style="list-style-type: none"> Wyniki egzaminu szóstoklasisty (w %) Wyniki egzaminu gimnazjalnego (w %) Wyniki egzaminu maturalnego (w %) Średnia liczba uczniów przypadająca na 1 komputer w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (w sztukach) Liczba nauczycieli mianowanych i dyplomowanych do łącznej liczby nauczycieli (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Placówki oświatowe na terenie Gminy Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży Bank Danych Lokalnych GUS

Cel priorytetowy 1: Wyższy stopień wykorzystania potencjału rozwojowego mieszkańców

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
1.5. Zwiększenie bezpieczeństwa w gminie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych (w sztukach) Liczba programów profilaktycznych związanych ze zwiększeniem bezpieczeństwa (w sztukach) Liczba programów profilaktyki antynałogowej (w sztukach) Liczba programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy oraz działań resocjalizacyjnych dla sprawców przemocy (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Gminy
1.6. Budowanie partnerstw	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów integracji społecznej (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy
1.7. Rozwój potencjału kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba inicjatyw kulturalnych (w sztukach) Wysokość środków finansowych przeznaczonych na działania kulturalne (w PLN) Liczba utworzonych wiosek tematycznych (w sztukach) Liczba zrewiatlizowanych obiektów kulturalnych (w sztukach) Liczba mieszkańców, którzy wzięli udział w imprezach organizowanych w regionie (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) Liczba mieszkańców korzystających z ofert placówek kulturalnych (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w regionie (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) 	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Kultury Urząd Gminy Bank Danych Lokalnych GUS
1.8. Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych w gminie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z internetu szerokopasmowego (w osobach) Liczba komputerów z dostępem do internetu w świetlicach wiejskich i bibliotekach 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Gminny Ośrodek Kultury Delegatura UKE w Olsztynie
1.9. Podejmowanie działań mających na celu utrzymanie mieszkańców w dobrym stanie zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Średnia długość życia na terenie gminy (w latach) Liczba inicjatyw promujących produkty lokalne Liczba działań promujących zdrowy styl życia wśród mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Stanu Cywilnego Urząd Gminy

Cel priorytetowy 2: Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
2.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości gminnych	<ul style="list-style-type: none"> % powierzchni gminy objęty MPZP (w %) Liczba miejsc rekreacji dostępnych dla mieszkańców (w sztukach) Wysokość środków finansowych przeznaczanych na zagospodarowanie i tworzenie centrów miejscowości (w PLN) Liczba inicjatyw zachęcających do porządkowania posesji przez mieszkańców (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy
2.2. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> Długość w km zmodernizowanych ulic Powierzchnia zmodernizowanych chodników w ciągu roku (w m²) Liczba miejsc parkingowych (w sztukach) Długość wytyczonych ciągów pieszo-rowerowych (w km) 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Zarząd Dróg Powiatowych Zarząd Dróg Wojewódzkich
2.3. Poprawa warunków mieszkaniowych	<ul style="list-style-type: none"> Średnia powierzchnia oddawanych mieszkań (m²) Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca (m²) Liczba osób na izbę Liczba nowych mieszkań i budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w ciągu roku Powierzchnia terenów przygotowanych pod budownictwo mieszkaniowe w ciągu roku (w ha) 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Bank Danych Lokalnych GUS
2.4. Poprawa stanu technicznego budynków	<ul style="list-style-type: none"> Liczba gospodarstw domowych, w których usunięto azbest (w sztukach) Wysokość środków finansowych przeznaczanych na remonty i modernizację budynków użyteczności publicznej (w PLN) 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy
2.5. Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i melioracyjnej	<ul style="list-style-type: none"> Długość w km sieci kanalizacyjnej (w km) Długość w km sieci wodociągowej (w km) Długość w km zmodernizowanych systemów melioracyjnych (w km) Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej (w sztukach) Liczba gospodarstw domowych z indywidualnymi oczyszczalnią ścieków (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Bank Danych Lokalnych GUS

Cel priorytetowy 2: Wyższy stopień atrakcyjności, funkcjonalności i zintegrowania gminy

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
2.6. Rozwój działań proekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących odnawialne źródła energii (w sztukach) ▪ Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci gazowej (w sztukach) ▪ Liczba podjętych inicjatyw proekologicznych (w sztukach) ▪ Liczba termomodernizowanych budynków użyteczności publicznej (w sztukach) ▪ Liczba zrekultywowanych składowisk odpadów (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy

Cel priorytetowy 3: Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał lokalny

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
3.1. Rozwój turystyki i rekreacji w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba punktów informacji turystycznej w gminie (w sztukach) ▪ Liczba punktów noclegowych na terenie gminy (w sztukach) ▪ Powierzchnia terenów zagospodarowanych na cele turystyczne (w ha) ▪ Liczba wypromowanych produktów lokalnych (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy
3.2. Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba inicjatyw i działań na rzecz wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców w ciągu roku (w sztukach) ▪ Liczba przedsiębiorców korzystających ze wsparcia finansowego (w sztukach) ▪ Liczba przedsięwzięć PPP w zakresie kluczowych inwestycji (w sztukach) ▪ Liczba nowych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy (w sztukach) ▪ Powierzchnia terenów przygotowanych pod inwestycje (w ha) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy
3.3. Rozwój współpracy międzynarodowej dla ożywienia gospodarki lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zrealizowanych projektów międzynarodowych o charakterze gospodarczym (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy

Spis map

Mapa 1. Położenie gminy Kętrzyn na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego	11
---	----

Spis schematów

Schemat 1. Struktura rezultatów Strategii.....	85
Schemat 2. Procedura monitorowania	110

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013.....	13
Wykres 2. Liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2014 r....	24
Wykres 3. Liczba miejsc i dzieci w przedszkolach zlokalizowanych w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013	25
Wykres 4. Liczba oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i dzieci do nich uczęszczających w gminie Kętrzyn w latach 2009-2013.....	26
Wykres 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę	27
Wykres 6. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w 2013 r.....	28
Wykres 7. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę	29
Wykres 8. Liczba osób bezrobotnych w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych	35
Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON w roku 2009 i 2013 na 10 000 mieszkańców	54

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Kętrzyn i w jednostkach porównywanych	12
Tabela 2. Struktura wieku i płci w gminie Kętrzyn oraz jednostkach porównywanych w 2013 r. (%).....	15
Tabela 3. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2013 r.	17
Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminie Kętrzyn na 1000 ludności	18
Tabela 5. Urodzenia żywe i zgony w przeliczeniu na 1000 w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013	18
Tabela 6. Liczba małżeństw zawartych w gminie Kętrzyn, w latach 2009-2013, na tle kraju i jednostek porównywanych	19
Tabela 7. Średnioroczne migracje na pobyt stały na 1 000 mieszkańców (‰).....	20

Tabela 8. Liczba mieszkań oddanych na 1 000 ludności oraz na 1 000 małżeństw wraz z dynamiką wzrostu wskaźników w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013.....	21
Tabela 9. Wyposażenie mieszkań w gminie Kętrzyn w instalacje w latach 2009-2013 w KOF i jednostkach porównywanych.....	23
Tabela 10. Liczba i powierzchnia mieszkań w m2 komunalnych ogółem w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych 2014 r.....	24
Tabela 11. Liczba szkół podstawowych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku	27
Tabela 12. Liczba szkół gimnazjalnych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku	29
Tabela 13. Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w latach 2009-2013.....	30
Tabela 14. Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej	31
Tabela 15. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. (%).....	31
Tabela 16. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców ..	32
Tabela 17. Pracujący na 1000 mieszkańców w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych	34
Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych – gmina Kętrzyn i jednostki porównywane.....	34
Tabela 19. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych w gminie Kętrzyn i jednostkach referencyjnych (%).....	35
Tabela 20. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy	36
Tabela 21. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Kętrzyn	37
Tabela 22. Główne wydarzenia odbywającej się cyklicznie w gminie Kętrzyn.....	38
Tabela 23. Dane dotyczące bibliotek w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych w 2013 r.	39
Tabela 24. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	40
Tabela 25. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca	40
Tabela 26. Zabytki wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2014	41
Tabela 27. Kluby i zespoły sportowe w gminie Kętrzyn, stan na 31.12.2014 r.	42
Tabela 28. Długość dróg w podziale na kategorie w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych z KOF na koniec 2014 r.	44
Tabela 29. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2009-2013, w km	44
Tabela 30. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w latach 2009-2013	44
Tabela 31. Woda dostarczana gospodarstwom domowym w latach 2009-2013, w dam3.....	45
Tabela 32. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w m3 w latach 2009-2013.....	45
Tabela 33. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2009-2013 w km	46
Tabela 34. Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2009-2013 w sztukach.....	46
Tabela 35. Objętość ścieków odprowadzanych w dam3 w latach 2009-2013.....	47
Tabela 36. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w latach 2009-2013	48
Tabela 37. Odbiorcy gazu w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe).....	48

Tabela 38. Odbiorcy gazu w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	49
Tabela 39. Zużycie gazu w tys. m ³ w latach 2009-2013.....	49
Tabela 40. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³ w latach 2009-2013	50
Tabela 41. Ludność korzystająca z sieci gazowej w % ogółu ludności w latach 2009-2013..	50
Tabela 42. Odpady komunalne w tonach w latach 2009-2013	51
Tabela 43. Odpady komunalne w kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2009-2013	51
Tabela 44. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	52
Tabela 45. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.....	53
Tabela 46. Liczba istniejących obiektów noclegowych oraz hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych na terenie gminy Kętrzyn i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013	57
Tabela 47. Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1000 ludności na terenie gminy Kętrzyn i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013.....	58
Tabela 48. Udzielone noclegi na 1000 ludności na terenie gminy Kętrzyn i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013	58
Tabela 49. Korzystający z noclegów na 1000 ludności na terenie KOF i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013	59
Tabela 50. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w latach 2009-2013 (%)	59
Tabela 51. Tereny zieleni w gminie Kętrzyn i jednostkach porównywanych w 2013 r. w ha.	60
Tabela 52. Obszary prawnie chronione w gminie Kętrzyn i w jednostkach porównywanych w 2013 r.	61
Tabela 53. Formy ochrony przyrody, stan na 31.12.2014 na terenie gminy Kętrzyn.....	61
Tabela 54. Współpraca międzynarodowa	62
Tabela 55. Respondenci według płci	63
Tabela 56. Respondenci według wieku	63
Tabela 57. Respondenci według wykształcenia.....	64
Tabela 58. Respondenci według statusu społeczno-ekonomicznego	64
Tabela 59. Respondenci według miejsca urodzenia	64
Tabela 60 Respondenci według czasu zamieszkania na terenie gminy	65
Tabela 61. Ocena gminy jako miejsca do zamieszkania w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą	65
Tabela 62. Ocena aspektów życia w gminie (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą).....	65
Tabela 63. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań	66
Tabela 64. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom).	66
Tabela 65. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciołom lub krewnym gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne“).	67

Tabela 66. Czynniki, które mogłyby skłonić Respondentów do zmiany miejsca zamieszkania	67
Tabela 67. Wskazania najważniejszych kierunków rozwoju gminy w przyszłości	68
Tabela 68. Respondenci według płci	69
Tabela 69. Respondenci według wieku	69
Tabela 70. Respondenci według wykształcenia.....	69
Tabela 71. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według lokalizacji	70
Tabela 72. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według Sekcji PKD.....	70
Tabela 73. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według roku powstania	70
Tabela 74. Ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą	71
Tabela 75. Średnia ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą	71
Tabela 76. Ocena aspektów prowadzenia działalności gospodarczej (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą).....	71
Tabela 77. Średnia ocen aspektów prowadzenia działalności gospodarczej w podziale na gminy (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)	72
Tabela 78. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań	72
Tabela 79. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań w podziale na gminy	73
Tabela 80. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)	74
Tabela 81. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjacielom lub krewnym swojej gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”)	74
Tabela 82. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy.....	75
Tabela 83. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy.....	75
Tabela 84. Analiza SWOT	78
Tabela 85. Wskaźniki realizacji celów	111

Załącznik 1. Pełne nazwy priorytetów inwestycyjnych wskazanych przy źródłach finansowania

RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 1a „Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 1b „Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu”

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3a „Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3b „Opracowanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3c „Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10i „Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10iii „Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10iv „Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami”.

- 2.3. Cyfrowy region Pi 2c „Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia”.
- 2.4. Efektywność energetyczna Pi 4a „Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych”
- 2.4. Efektywność energetyczna Pi 4b „Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach”.
- 2.4. Efektywność energetyczna Pi 4c „Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym”.
- 2.4. Efektywność energetyczna Pi 4e „Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu”.
- 2.4. Efektywność energetyczna Pi 4g „Promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe”.
- 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 5b „Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami”.
- 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6a „Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie”.
- 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6b „Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie”.
- 2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6d „Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” oraz zieloną infrastrukturę”.
- 2.6. Kultura i dziedzictwo Pi 6c „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”.
- 2.7. Infrastruktura transportowa Pi 7b „Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi”.
- 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji Pi 9b „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich”.
- 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Pi 9a „Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego,

zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych”.

2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Pi 10a „Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8i „Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8iii „Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8iv „Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8v „Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8vi „Aktywne i zdrowe starzenie się”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9i „Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9iv „Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9v „Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwić dostępu do zatrudnienia”.

PO PW – Program Operacyjny Polska Wschodnia

OŚ PRIORYTETOWA I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia.

PI 3A – Większa liczba innowacyjnych przedsiębiorstw typu startup w Polsce Wschodniej.

PI 3B – Zwiększona aktywność MŚP z Polski Wschodniej na rynkach międzynarodowych.

POIS – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

POIS 2.2.1 – OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

PI 4.III Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.

PI 4.V – PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie

zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

PI 4.VI - PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.VI. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

POIŚ 2.2.2 – OŚ PRIORYTETOWA II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

PI 5.II Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.

PI 6.I Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

PI 6.II Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

PI 6.III Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

PI 6.IV Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

POIŚ 2.2.4 – 2.2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV: Infrastruktura drogowa dla miast.

PI 7.A Wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T.

POIŚ 2.2.8 – 2.2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury.

PI 6C Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa

Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu

PI 2.a Poszerzanie zakresu dostępności do łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej.

Oś II. E-administracja i otwarty rząd

PI 2.c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa

122

Projekt pn.: „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

PI 2.c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś I Osoby młode na rynku pracy

Priorytet inwestycyjny 8ii (8.6) Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży (pup).

Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Priorytet inwestycyjny 9i (9.4) Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Priorytet inwestycyjny 8vii (8.11) Modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów.

Priorytet inwestycyjny 9iv (9.7) Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Priorytet inwestycyjny 9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia odstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Priorytet inwestycyjny 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

Priorytet inwestycyjny 10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Oś V wsparcie dla obszaru zdrowia

Priorytet inwestycyjny 8vi (8.10) Aktywne i zdrowe starzenie się.

PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój

Oś priorytetowa I Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa

Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I

1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje oraz rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i instytucjami szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.

Oś priorytetowa III wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach

3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.

Oś priorytetowa IV Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

1a Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności leżących w interesie Europy.

INTERREG EUROPA

Oś 2 Konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw

PI3d Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji.

Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna

PI4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Oś 4 Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami

PI6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

INTERREG EUROPA ŚRODKOWA

OŚ1 Współpraca w zakresie innowacji na rzecz zwiększenia konkurencyjności EUROPY ŚRODKOWEJ

PI1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

OŚ3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ

PI6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Priorytet inwestycyjny 6e

Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

PROW

MO1 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Pd 1.1 - Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności

Pd 1.2 – Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych

M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Pd 7.2 - Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii

Pd 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury

Pd 7.6 – Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej

